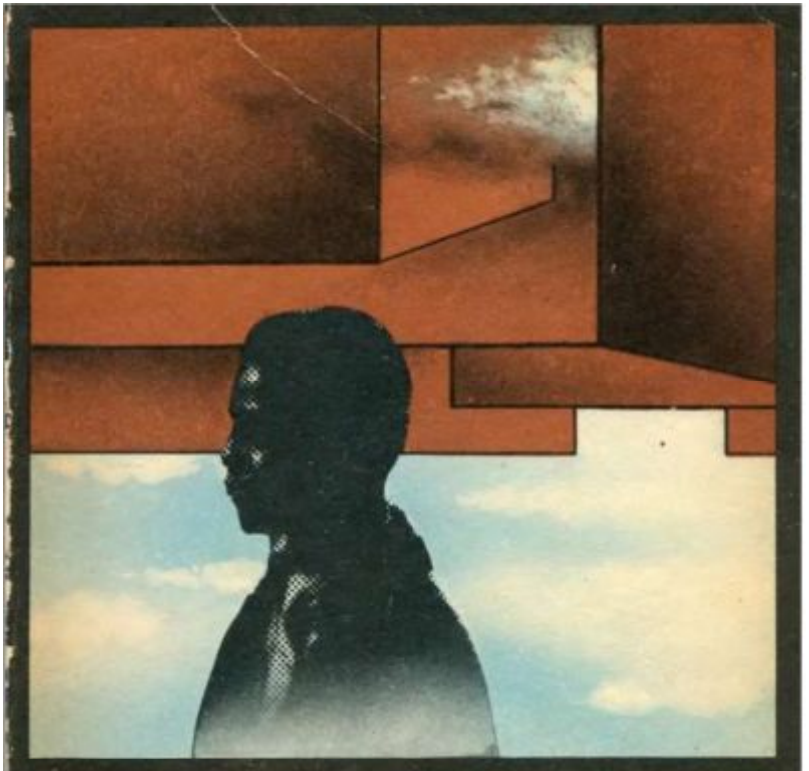

JOHN BALL

ÎN ARSITA NOPȚII

JOHN BALL

În arşiţa nopţii

enigma

În româneşte de Virgil Gheorghiţă

Editura Univers
Bucureşti – 1978

Cuprins

CAPITOLUL 1 ____ 4
CAPITOLUL 2 ____ 13
CAPITOLUL 3 ____ 23
CAPITOLUL 4 ____ 34
CAPITOLUL 5 ____ 50
CAPITOLUL 6 ____ 67
CAPITOLUL 7 ____ 79
CAPITOLUL 8 ____ 88
CAPITOLUL 9 ____ 107
CAPITOLUL 10 ____ 123
CAPITOLUL 11 ____ 141
CAPITOLUL 12 ____ 155
CAPITOLUL 13 ____ 173
CAPITOLUL 14 ____ 183

CAPITOLUL 1

La orele două şi cincizeci de minute dimineaţa, oraşul Wells zăcea inert, fierbinte şi neclintit. Majoritatea celor unsprezece mii de locuitori se zvârcoleau fără să se poată odihni; cei câţiva care nu puteau să doarmă deloc blestemau faptul că nu adia nici măcar o boare de vânt, să înlăture efectele sufocante ale nopţii. Căldura de august din sud se menţinea deasă şi apăsătoare în văzduh.

Luna dispăruse. Câteva felinare din zona comercială centrală aruncau umbre asupra magazinelor închise, a cinematografului şi a staţiei de benzină pustii. La colţul străzii unde şoseaua trecea în unghi drept pe lângă farmacia Simon, instalaţia de aer condiţionat automată mergea, şi huruitul ei puternic se revărsa în liniştea nopţii. Peste drum, una din maşinile secţiei de poliţie din Wells care patrula toată noaptea era trasă la curbă. Sam Wood, de serviciu pe maşină, îşi completa foaia de raport ţinând pixul ferm între degetele puternice, distingând literele pe care le scria doar prin lumina slabă care pătrundea filtrată în maşină.

Scrise cu grijă că a făcut o verificare temeinică a cartierului rezidenţial al oraşului şi că a găsit totul în ordine. Era mândru că putea să aştearnă pe hârtie hotărârile luate, îşi dădea seama din nou, la fel ca şi în cei trei ani care trecuseră, că la această oră a nopţii era cel mai important om treaz şi la datorie din întreg oraşul.

Îşi completă declaraţia, aşeză registrul pe scaun în

spatele lui şi se uită din nou la ceas. Era aproape trei – avea deci timp să facă o pauză şi să ia o ceaşcă de cafea. Dar căldura grea a nopții îl făcu să renunțe la idee şi se gândi că o băutură rece ar fi mai bună. Era nehotărât ce să facă – să se oprească pentru pauză acum, sau să treacă întâi prin *shantyville,* cartierul mizer al oraşului? Era singura parte a misiunii care nu-i plăcea, dar trebuia să fie îndeplinită. Amintindu-şi din nou cât de important era rolul său, hotărî să amâne puțin pauza. Demară şi scoase maşina din curbă cu uşurința profesională a unui conducător auto expert.

Părăsi autostrada pustie şi o porni hurducându-se pe pavajul nenumăratelor străduțe din cartierul negrilor. Încetini viteza, amintindu-şi din nou de o noapte de acum câteva luni, când lovise un câine. Animalul dormea în stradă şi Sam nu-l observase din timp ca să-l poată evita complet. Se vedea iarăşi, ghemuit pe stradă, ținând capul animalului şi privindu-l în ochii îngroziți, plini de durere, încrezători, imploratori. Apoi văzu venind moartea, şi deşi se ducea adesea la vânătoare şi era în general un om tare, nu putea scăpa de impresia de milă şi supărare că pricinuise moartea câinelui.

Sam îți ținea ochii ațintiți asupra drumului, evitând denivelările mai mari din pavaj şi fiind atent la câini.

După ce termină scurtul raid prin cartierul negrilor, frână maşina pe hurducături şi, traversând o cale ferată, începu să ruleze încet pe o stradă străjuită în amândouă părțile de case vechi, urâte, nezugrăvite. Era un cartier de albi săraci, unde locuiau oameni fără bani, fără perspective de a câştiga bani sau cărora nu le păsa de bani. Sam făcea adevărate slalomuri pe stradă, concentrându-se să evite gropile de pe drum. Apoi privi în sus, şi văzu, la o jumătate de cvartal în față, un dreptunghi distorsionat de lumină galbenă în cadrul

unei ferestre, care putea veni cu aproximație de la casa Purdy.

O lumină la ora aceasta ar putea însemna o durere de stomac, sau o mulțime de alte lucruri. Sam disprețuia oamenii care pândesc noaptea pe la ferestre, dar pentru un polițist în exercițiul funcțiunii, era cu totul altceva. Trecu cu maşina de curbă, astfel încât să nu deranjeze pe nimeni în mod inutil, şi încetini destul ca să poată verifica cu grijă de ce ardea lumina în bucătăria casei Purdy, la trei şi cincisprezece minute dimineața – deşi bănuia că ştie de ce.

Bucătăria era luminată de un singur bec de o sută de wați, fără glob, agățat de un fir la mijlocul tavanului. Perdelele subțiri şi urâte de dantelă, atârnând fără viață şi nemişcate la fereastra deschisă, nu constituiau o piedică pentru cine voia să privească interiorul strălucitor. Acolo, în plină lumină, cu spatele întors, stătea Dolores Purdy. Ca şi în celelalte două ocazii anterioare din ultimele două săptămâni, nu purta cămaşă de noapte.

Dolores ridică un ibric mic de pe plită şi-şi turnă ceai exact când maşina de patrulare ajunse în fața ferestrei. Sam putea să-i vadă bine sânii de fată de şaisprezece ani şi curba plăcută a coapselor tinere. Ceva la Dolores îi repugna însă şi nici chiar vederea trupului gol nu-i spunea prea mult. Poate, îşi zise el, pentru că era întotdeauna nespălată – sau cel puțin aşa părea. Când o văzu ridicând ceaşca la buze, înțelese că nimeni nu era bolnav în casa aceea, şi întoarse privirea. O clipă se gândi să-i atragă atenția că era în văzul public, dar se răzgândi, deoarece o bătaie în uşă, la o oră atât de târzie, ar fi trezit toți copiii din casă. Şi ceea ce era mai grav, fata n-ar fi putut deschide uşa fără nimic pe ea. Sam viră la următorul colț şi o luă înapoi înspre şosea.

Deşi nu era circulaţie vizibilă pe şosea, Sam opri o clipă la intersecţie, iar apoi o luă spre nord. Acceleră până când aerul împins cu viteză prin fereastra deschisă îi dădu iluzia unei adieri. Apoi, timp de trei minute, păstră viteza până când zări limitele oraşului. Ridică piciorul de pe accelerator, trecu linia de demarcaţie şi intră cu uşurinţă în zona de parcare a garajului de noapte. Sări sprinten pentru un om de dimensiunile lui şi intră în restaurant. Era mai cald înăuntru decât afară. Centrul încăperii era ocupat de o tejghea în formă de U, acoperită cu o muşama uzată.

Pe una din părţi, un rând de scaune de lemn, tari, nu promiteau nici confort, nici atmosferă plăcută. La un geam, un aparat de aer condiţionat de abia lăsa să intre o şuviţă de aer răcoros, care dispărea însă la câţiva centimetri de ventilator.

Pereţii de lemn fuseseră pe vremuri vopsiţi în alb, dar se îngălbeniseră cu timpul. Deasupra grătarului, pata neagră lăsată de aburii de grăsime fierbinte forma un monument permanent al miilor de mâncăruri care fuseseră preparate, mâncate şi uitate.

Barmanul de noapte era un băiat de nouăsprezece ani, ale cărui braţe prea lungi se iveau de sub manşetele halatului murdar, ca şi când ar fi fost întinse de o maşină infernală. Pe faţa slabă, osoasă, se vedeau urme de acnee, buza de jos era uşor răsfrântă, ca într-un gest de neîncredere faţă de oameni sau ca şi când nu s-ar fi hotărât asupra vreunui lucru. În momentul în care intră Sam, era întins peste tejghea, cu greutatea sprijinită pe coate, părând foarte absorbit de comicsul deschis în faţa lui.

În prezenţa omului legii, strecură repede cartea sub tejghea, îşi îndreptă umerii înguşti şi se pregăti să-şi petreacă următoarele minute cu păzitorul oraşului

adormit. Întinse mâna spre cana plină cu cafea, îndată ce Sam se lăsă să cadă pe unul din scaunele înalte.

— Nu vreau cafea, Ralph; e prea cald, spuse Sam. Dă-mi o Coca-Cola.

Îşi scoase cascheta şi-şi trecu mâna dreaptă peste frunte. Barmanul luă un pahar zgâriat, umplut până la jumătate cu gheaţă, desfundă o sticlă şi turnă în pahar un lichid spumos. După ce îi aduse băutura, Sam goli paharul şi sugând o bucăţică de gheaţă, întrebă:

— Cine a câştigat meciul de aseară?

— Ricci, răspunse pe dată barmanul. Decizie hotărâtă. Dar mai are un punct până la titlu.

Sam îşi umplu iar paharul şi-l goli încă o dată, înainte de a-şi spune părerea:

— E bine că a câştigat Ricci. Nu prea mă înnebunesc eu după italieni, dar cel puţin un alb are şanse să obţină titlul de campion.

Barmanul dădu repede din cap, aprobând.

— Avem şase campioni negri, în toate diviziile fruntaşe. Nu înţeleg cum de pot să fie atât de buni.

Îşi apăsă mâinile pe tejghea şi îşi resfiră degetele osoase, într-o încercare zadarnică de a le face să pară lungi şi puternice. Se uită la mâinile zdravene ale poliţistului, întrebându-se dacă va avea vreodată mâini ca ale lui.

Sam luă o bucată de prăjitură care mai rămăsese pe tejghea sub un plastic murdar.

— Da, dar ei nu simt când sunt loviţi, ca tine sau ca mine, se apucă să-i explice el. N-au acelaşi sistem nervos ca noi. Sunt ca animalele; trebuie să-i loveşti cu satârul ca să-i poţi doborî – asta-i! Aşa câştigă meciurile; şi ăsta-i motivul pentru care nu li-e frică să urce pe ring.

Ralph dădu din cap; ochii lui spuneau că Sam pronunţase ultimul cuvânt în acest subiect. Îndreptă

acoperitoarea de plastic cu care fuseseră acoperite prăjiturile, apoi spuse:

— În seara asta a sosit în oraş Mantoli. A adus-o şi pe fiică-sa cu el. Aud că e un bun suporter.

— Am crezut că nu vine decât după întâi.

Barmanul se aplecă, ştergând tejgheaua cu o cârpă cenuşie murdară.

— Îi costă mai mult decât şi-au închipuit. Vor trebui să mărească preţul biletelor. Cred că Mantoli a venit în oraş ca să afle cât ar fi dispus publicul să plătească.

Sam îşi turnă în pahar ultima sorbitură din sticla de Coca-Cola.

— Nu ştiu, comentă el. Lucrurile ar putea ieşi bine sau s-ar putea să fie eşecul secolului. Nu mă pricep la muzică clasică, dar mi se face rău când văd atâta omenire perindându-se pe-aici, doar ca să-l audă pe Mantoli dirijând o orchestră. Ştiu că e o orchestră simfonică şi aşa mai departe, dar cei care se dau în vânt după lucrurile astea, pot să asculte aceeaşi orchestră toată iarna, fără să mai trebuiască să vină până aici şi să stea pe nişte bănci tari. Şi ce se întâmplă dacă plouă?

Îşi goli paharul şi privi la ceas.

— Şi ce-i cu asta? Mie unuia nu-mi place muzica, cel puţin nu muzica pe care o fac ăştia cu părul lung, se declară de acord Ralph. Dar dacă în felul ăsta putem atrage turişti dispuşi să cheltuiască bani, o să-i meargă faima oraşului ăstuia, şi poate că atunci vom trăi cu toţii mai bine.

Sam se sculă.

— Cât am de plată? întrebă el.

— Cincisprezece cenţi – prăjitura nu se pune la socoteală, era ultima bucată. Noapte bună, domnule Wood.

Sam puse jos banii şi părăsi localul. Odată barmanul

îndrăznise să-i spună Sam. Îi aruncase însă o privire de dezaprobare, şi obţinuse efectul dorit. Acum era „domnul Wood”, şi asta voia Sam. Se urcă iar în maşină şi raportă scurt prin radio, pornind apoi în jos pe şosea, înapoi spre oraş. Se aşeză bine în scaun, pregătit pentru monotonia care-l aştepta în ultima parte a nopţii.

Aerul era iarăşi apăsător, de cum prinse viteză. Pentru prima dată de când preluase serviciul, Sam îşi îngădui să blesteme căldura zăpuşitoare care promitea o zi de caniculă. Şi asta însemna încă o noapte fierbinte mâine, şi poate încă una după aceea. Sam încetini maşina pe măsură ce pătrundea în zona centrală. Noaptea nu era încă circulaţie pe stradă, dar el conducea încet din obişnuinţă prin zona centrală. Se gândi din nou la Dolores Purdy. O să se mărite destul de tânără, îşi zise, şi o să fie plăcut să te tăvăleşti prin fân cu ea. Apoi deodată, la distanţă de un cvartal, văzu ceva zăcând pe trotuar. Sam apăsă pedala de acceleraţie şi maşina ţâşni înainte.

La lumina celor patru faruri din faţă, obiectivul devenea tot mai mare, până când Sam frână maşina şi se opri în mijlocul străzii, la câţiva metri de ceea ce – putea vedea acum – era un om întins pe trotuar.

Aprinse luminile de poziţie şi ieşi repede din maşină. Înainte de a se apleca deasupra omului, se uită repede în jur, cu mâna pe pistolul de calibru treizeci şi opt, gata pentru acţiune imediată. Nu văzu decât clădirile liniştite şi pavajul tare întinzându-se până hăt departe. Satisfăcut pentru moment, Sam se lăsă jos pe un genunchi, lângă omul de pe stradă. Era întins pe burtă, cu braţele deasupra capului, cu picioarele depărtate, cu faţa întoarsă spre stânga, aşa încât obrazul drept apăsa din greu pe pavajul plin de asperităţi. Avea părul neobişnuit de lung, acoperindu-i ceafa şi încreţindu-se

apoi deasupra gulerului hainei.

Lângă el, la cinci ori şase picioare, un baston de promenadă cu măciulie de argint părea foarte straniu pe caldarâm.

Sam îşi petrecu mâna stângă pe sub omul culcat jos şi încercă să vadă dacă-i bate inima. În ciuda căldurii înăbuşitoare, omul purta o vestă încheiată strâns cu nasturi. Sam nu putu să-şi dea seama dacă omul era în viaţă. Apoi îşi aminti ceea ce citise despre morţi aparente. Nu urmase niciun curs special în cadrul serviciului, dar după cum prevedeau regulamentele studiase codul penal şi, având o memorie bună, reţinea chiar textul citat:

Să nu consideri că o persoană a decedat înainte de a fi constatat un medic. S-ar putea să nu fie decât leşinată sau inconştientă din diferite motive: Persoane suferind de lipsă de insulină au fost adesea socotite din greşeală că au murit, revenindu-şi apoi după ce au fost transportate la morgă. Afară de cazul că un trup a fost astfel mutilat încât să facă supravieţuirea imposibilă, ca de exemplu prin decapitare, trebuie să se presupună întotdeauna că o persoană trăieşte, dacă nu cumva a avut loc descompunerea până la un punct în care viaţa n-ar mai putea exista.

Sam se întoarse repede la maşină şi luă microfonul. La această oră, nu-i ardea să folosească un limbaj oficial, ci vorbi repede şi clar:

— La colţul casei Piney cu autostrada, am găsit pe drum un om care pare a fi mort. Niciun suspect pe aproape, şi nici circulaţie de câteva minute. Trimiteţi doctorul şi ambulanţa imediat.

Făcu o pauză, întrebându-se o clipă dacă folosise

limbajul potrivit în raportul dat. Nu făcea de multă vreme treaba asta şi voia să ducă la bun sfârşit sarcina. Apoi vocea telefonistului de noapte îl trezi din gânduri:

— Rămâi pe recepție. Ai identificat victima?

Sam se gândi repede.

— Încă nu, răspunse el. Nu l-am văzut niciodată, după câte îmi dau seama. Totuşi, cred că ştiu cine e. Are părul lung, poartă vestă, avea baston. Destul de scund omul, abia cu puțin peste 1,50 m.

— E Mantoli, exclamă telefonistul. Dirijorul. Omul însărcinat cu festivalul. În caz că e el şi că e mort, s-ar putea să iasă o încurcătură cumplită. Rămâi pe recepție.

Sam puse receptorul şi se înapoie la omul întins jos. Se aflau la numai nouă cvartale de spital, şi ambulanța va sosi în cinci minute. Când Sam se aplecă din nou asupra omului, îşi aminti de câinele pe care-l călcase cu maşina – dar acum era infinit mai rău.

Vârî mâna, uşor de tot, sub ceafa omului, ca şi cum prin această atingere l-ar fi putut reconforta şi i-ar fi putut da de înțeles că avea să primească repede ajutor, că nu mai avea decât două-trei minute de zăcut pe pavajul tare, şi că între timp nu era singur. Dar cum gândurile astea îi treceau prin minte, simți ceva gros şi lipicios scurgându-i-se încet pe degete. Cu o mişcare bruscă, involuntară, îşi trase mâna. Mila pe care o simțise se evaporă, făcând loc unei furii crescânde.

CAPITOLUL 2

La patru şi patru minute dimineaţa, soneria telefonului de la căpătâiul lui Bill Gillespie, şeful poliţiei din oraşul Wells, începu să sune. Lui Gillespie îi trebuiră câteva secunde ca să se dezmeticească puţin, înainte de a răspunde, în timp ce întindea mâna după receptor, aproape că ştia despre ce era vorba – probabil o încurcătură serioasă – altfel poliţistul de serviciu în noaptea asta ar fi rezolvat-o singur. La telefon era chiar poliţistul de serviciu.

— Domnule şef, îmi pare rău că vă trezesc, dar dacă Sam Wood are dreptate, s-ar putea să avem de-a face cu o crimă clasa întâi.

Gillespie făcu un efort să se aşeze şi să-şi lase în jos picioarele peste marginea patului.

— Vreun turist?

— Nu tocmai. Sam a identificat deocamdată cadavrul ca fiind al lui Enrico Mantoli – ştiţi, tipul care urma să monteze aici un festival muzical. De fapt, domnule şef, nu suntem nici măcar siguri că omul e mort, dar dacă e, şi dacă Sam l-a identificat corect, atunci cineva ne-a dat peste cap celebritatea, şi afacerea cu festivalul muzical s-a dus probabil de râpă.

Bill Gillespie era acum complet treaz. În timp ce-şi căuta maşinal papucii cu piciorul, simţi că tot aşteptau din partea lui să preia comanda. Antrenamentul în meserie, pe care şi-l făcuse în Texas, îi dictă ce să spună:

— În regulă, ascultă aici. Vin imediat. Trimite imediat

acolo medicul şi o ambulanţă, un fotograf, şi fă rost de vreo doi oameni. Wood să rămână pe loc până vin eu. Ştii ce trebuie să faci?

Poliţistul de serviciu, care nu mai avusese de-a face cu o crimă, răspunse că da. Imediat ce închise, Gillespie se ridică în picioare, în toată înălţimea sa de aproape doi metri, şi începu repede să se îmbrace, recapitulând în minte ce avea să facă odată ajuns la locul crimei. Era şef al poliţiei şi locuitor al oraşului Wells de numai nouă săptămâni, iar acum trebuia să dovedească ce poate. În timp ce-şi lega şireturile, era sigur că ştia exact ce trebuie să facă; totuşi, grozav ar fi dorit ca obstacolele care-i stăteau în faţă să fie înlăturate de altcineva.

În ciuda faptului că nu împlinise decât treizeci şi doi de ani, Bill Gillespie avea multă încredere în posibilitatea sa de a face faţă oricăror încercări la care ar fi fost supus. Statura sa îi permitea efectiv să privească de sus la majoritatea oamenilor. Duritatea, din cauza căreia o pierduse chiar pe fata cu care voise să se căsătorească, desfiinţa multe din greutăţile fireşti, de parcă nici n-ar fi existat. Dacă avea de-a face cu o crimă, o rezolva – şi nimeni n-avea să îndrăznească să-i pună vreo întrebare în timpul anchetei.

Îşi aminti însă că nu i se comunicase locul crimei. Ridică furios receptorul şi, din grabă, formă alt număr. Îl trânti în furcă înainte ca telefonul să fi apucat să sune, şi apoi, silindu-se să rămână calm, încercă din nou.

Poliţistul de serviciu, care aştepta să fie chemat, răspunse imediat.

— Unde e? întrebă Gillespie.

— Pe autostradă, domnule şef, puţin înainte de Piney. Ambulanţa e acolo, iar doctorul a stabilit decesul. Identitatea nu e precizată încă.

— E-n regulă, spuse şeful poliţiei, şi puse receptorul

în furcă.

Nu-i conveni să recunoască faptul că fusese nevoit să sune a doua oară, ca să afle unde trebuia să meargă. Ar fi trebuit să i se spună de la început locul unde se afla cadavrul.

Maşina personală a lui Bill Gillespie era prevăzută cu sirenă, semnalizatoare roşii la geamul din spate şi radioemiţător la bord. Se urcă în maşină, porni motorul şi mări viteza la maxim, fără să ţină seama că motorul era rece. În mai puţin de cinci minute văzu înaintea sa maşina poliţiei, ambulanţa şi un mic grup de oameni în mijlocul autostrăzii. Gillespie se apropie repede, puse frâna şi coborî din maşină înainte ca aceasta să se oprească complet.

Fără să se adreseze nimănui, păşi grăbit spre locul unde zăcea cadavrul, se ghemui pe vine şi începu să-l pipăie pe cel căzut.

— Unde-i e portmoneul? întrebă.

Sam Wood înaintă ca să răspundă.

— Lipseşte. Cel puţin eu nu l-am găsit asupra cadavrului.

— L-aţi identificat? întrebă sec Gillespie.

Tânărul doctor care venise cu ambulanţa răspunse:

— E Enrico Mantoli, dirijorul. Era sufletul festivalului muzical pe care-l pregăteam aici.

— Ştiu asta, replică scurt Gillespie şi-şi îndreptă atenţia din nou către cadavru.

Simţea o dorinţă puternică să-i poruncească să se ridice, să-şi şteargă faţa de noroi şi să-i spună ce se întâmplase, cine era făptaşul. Dar era vorba de un om căruia nu-i mai putea comanda. Ei bine, va trebui să procedeze altfel. Gillespie îşi ridică privirea în sus.

— Sam, ia-ţi maşina şi controlează la gară şi în partea de nord a oraşului – dacă e cineva destul de imprudent

să încerce să facă autostopul. Stai, aşteaptă puţin. Se uită repede la doctor: De cât timp e mort?

— Mai puţin de o oră, poate chiar mai puţin de trei sferturi de oră. Oricine ar fi făcut-o, nu poate să fi ajuns prea departe.

Faţa lui Gillespie căpătă o expresie de furie enervată.

— Te-am întrebat numai de cât timp e mort; nu-mi spune mie ce am de făcut, eu îţi spun dumitale. Am nevoie de fotografii ale cadavrului din toate unghiurile, inclusiv câteva clişee care să indice poziţia faţă de curbă şi de clădirile de pe partea de vest a străzii. Marchează apoi conturul cu cretă şi baricadează circulaţia pe porţiunea asta. După aceea poţi să iei cadavrul.

Se ridică şi-l zări pe Sam stând tăcut lângă el.

— Ce ţi-am spus să faci? întrebă.

— Mi-aţi spus să aştept puţin, răspunse Sam liniştit.

— Foarte bine, poţi să pleci. Imediat.

Sam se grăbi spre maşină şi porni destul de repede pentru a evita încă un reproş. Pe când se îndrepta spre gară, speră o clipă că Gillespie se va face de râs în public şi va compromite cazul. Apoi îşi dădu seama că un asemenea gând nu făcea deloc cinste unui poliţist. Îşi zise că, orice s-ar întâmpla, trebuia să-şi îndeplinească misiunea repede şi bine.

În ultimul moment, în timp ce se apropia de gara tăcută, încetini pentru a nu avertiza fără voie pe vreun eventual criminal care pândea dinăuntru. Sam trase lângă peronul de lemn şi se dădu jos din maşină, fără o umbră de şovăire. Gara era mică şi veche de cel puţin cincizeci de ani; întunericul nopţii era prea puţin luminat de câteva becuri prăfuite, care păreau la fel de vechi ca şi băncile tari şi uzate sau podeaua dură de lemn de tei. Îndreptându-se grăbit spre principala sală de aşteptare, Sam simţi deodată nevoia să-şi scoată

puţin cascheta de uniformă care-l strângea. Îşi alungă brusc acest gând şi intră în gară, poliţist din cap până-n picioare, cu mâna dreaptă pe trăgaci. Sala de aşteptare era goală.

Adulmecă grăbit atmosfera, dar nu descoperi nimic care să-i spună că ar fi fost cineva de curând pe-acolo. Nici miros proaspăt de ţigară, numai izul caracteristic al acestor gări, dovada trecerii a mii de necunoscuţi.

Ghişeul de bilete era închis, şi ferestruica cu geam lăsată. Dincolo de ea un panou anunţa cu litere groase orarul trenurilor de noapte. Sam privi cu atenţie încă o dată prin încăpere, gândindu-se; dacă criminalul se afla acolo, probabil că nu avea armă. Îşi omorâse victima lovind în ceafă cu un obiect dur, iar Sam putea face faţă unui asemenea atac. Se aplecă şi controlă sub bănci. Era pustiu, în afară de murdărie şi bucăţi de hârtie.

Cu paşi mari, străbătu sala de aşteptare, împinse uşa ce dădea pe peron şi privi în amândouă direcţiile. Şi peronul era gol. Păşind hotărât, trecu pe lângă uşa încuiată a biroului de bagaje, o încercă, găsi că nu fusese forţată şi se opri în faţa uşii vechi deasupra căreia se afla un anunţ: PENTRU NEGRI.

Din nou cu dreapta pe trăgaci, Sam se năpusti în camera prost luminată şi trase adânc aer în piept. Înăuntru se afla cineva.

Sam îl măsură dintr-o privire şi-şi dădu seama imediat că nu era din Wells. Era un bărbat zvelt, îmbrăcat ca la oraş, cu cămaşă albă şi cravată. Îşi zise că avea cam treizeci de ani, dar cu negrii era totdeauna greu să fii sigur. În loc să stea lungit pe bancă, era treaz şi stătea în capul oaselor, de parcă aştepta să se întâmple ceva. Haina era împăturită cu grijă lângă el.

În momentul când Sam intră, omul citea o carte; când se uită în sus, Sam văzu că nu avea nasul lat şi buzele

groase şi cărnoase, ca majoritatea muncitorilor din sud. Nasul era aproape ca al unui alb, iar linia gurii, dreaptă şi disciplinată. Dacă ar fi fost mai deschis la culoare, Sam ar fi crezut că e alb, numai că pielea era prea neagră.

Negrul lăsă cartea şi-şi puse mâinile în poală, în timp ce-l privea drept în ochi. Sam trecu imediat la acțiune:

— În picioare, negrule, porunci el şi, din cinci paşi traversă camera.

Negrul întinse mâna să-şi ia haina.

— Fără d-astea!

Sam îl izbi peste mână şi, cu o mişcare iute, i-o răsuci şi-i înconjură strâns grumazul cu brațul. Astfel îl putea controla şi, în acelaşi timp, avea mâna şi brațul drept libere. Îl percheziționă repede, acțiune la care negrul părea prea speriat ca să se opună. Când termină, Sam slăbi strânsoarea la beregată şi-i porunci:

— Cu fața la perete. Mâinile sus. Degetele răsfirate şi sprijină-te în ele. Sus – ca să le văd. Nu te mişti până nu-ți spun.

Negrul se supuse fără crâcnire. După ce i se execută ordinul, Sam ridică haina şi pipăi buzunarul interior, înăuntru se afla un portvizit care părea neobişnuit de plin. Cu o tresărire de satisfacție, scoase portvizitul şi-i controlă conținutul. Era ticsit cu bani. Îşi plimbă degetul peste marginea bancnotelor – majoritatea de zece şi douăzeci de dolari; când se opri pe marginea uneia de cincizeci, Sam simți că-l cuprinde satisfacția. Închise portvizitul şi-l vârî în buzunarul său. Negrul rămase nemişcat, cu picioarele depărtate de perete şi cu trupul sprijinit în mâini.

Sam îl cercetă din nou cu atenție de la spate. Îşi zise că avea vreo şaptezeci şi cinci de kilograme, poate mai mult, dar nu cine ştie cât. Părea să fie de aproximativ un

metru şaptezeci şi cinci, destul de înalt ca să fi săvârşit crima. Se vedea o urmă de dungă pe partea din spate a pantalonilor – deci costumul îi fusese cândva călcat. Nu era voinic ca negrii cu care Sam era obişnuit, dar asta nu însemna că părea şubred. Când îl căută de armă, simţi corpul negrului, vânjos şi puternic.

Sam îşi puse haina omului pe braţ.

— Ieşi prin uşa din stânga, îi porunci el. La marginea şoselei e o maşină a poliţiei. Aşază-te pe bancheta din spate şi închide uşa. O singură mişcare suspectă, şi te trezeşti în aceeaşi clipă cu un glonţ în spate. Acum mişcă.

Negrul se întoarse după cum i se comandase, ieşi pe uşa ce ducea spre oraş şi se urcă docil în maşina lui Sam. Trânti uşa asigurându-se că era bine închisă şi se sprijini de spetează. Nu făcu nici o altă mişcare în afară de ceea ce i se poruncise.

Sam se urcă la volan. Ştia că deţinutul nu poate fugi, fiindcă în maşină nu existau clanţe interioare.

O clipă, se gândi la felul cum fusese omorât Mantoli – lovit în cap probabil pe la spate de acest prim suspect care stătea înapoia lui. Apoi se linişti gândindu-se că pe bancheta din spate nu se afla nimic pe care negrul să-l folosească drept armă, iar unui atac fără armă îi putea face faţă uşor. Chiar ar fi dorit unul; perspectiva unei lupte îl atrăgea, în special cu cineva atât de uşor de stăpânit cum era prizonierul său.

Ridică microfonul aparatului de radio-emisie şi vorbi laconic:

— Wood, de la gară. Aduc un negru suspect.

Se opri, se gândi o clipă şi hotărî să nu mai spună nimic. Restul îl putea lăsa până când va ajunge la secţie. Cu cât poliţia transmitea mai puţin prin radio, cu atât era mai bine.

Deținutul nu spuse niciun cuvânt cât timp Sam conduse, ușor și cu mână sigură, cele unsprezece cvartaluri până la secția de poliție. La poartă se aflau doi polițiști care-l așteptau; Sam le refuză ajutorul, convins că putea să aibă singur grijă de deținut. Ieși fără grabă din mașină, o ocoli și smuci ușa din spate.

— Ieși, îi ordonă el.

Negrul coborî și se supuse fără a opune vreo rezistență când Sam îl apucă de braț și-l împinse în clădirea secției. Sam intră exact cum trebuia, cum văzuse în ilustrațiile din manualele pe care le studiase. Cu mâna stângă îl conducea pe deținut, ținând dreapta gata de acțiune, pe automat. Îi păru rău că nu se afla nimeni care să imortalizeze momentul, apoi își dădu seama că din nou își pierduse firea și demnitatea funcției.

În timp ce Sam dădea colțul spre șirul de celule, fu oprit de polițistul de serviciu, care-i făcu semn în tăcere spre biroul șefului de poliție Gillespie. Sam dădu din cap, îl împinse pe deținut până la ușă și ciocăni.

— Intră, se auzi prin ușă vocea stridentă a lui Gillespie.

Sam apăsă clanța cu dreapta, îl împinse pe negru înăuntru și se opri lângă biroul lui Gillespie. Șeful poliției se prefăcea ocupat cu niște hârtii de pe birou. Lăsă jos stiloul pe care-l avea în mână și se uită lung la arestat, preț de vreo douăzeci de secunde. Sam nu putea vedea reacția omului și nu îndrăznea să se întoarcă și să privească, de teamă să nu strice efectul psihologic.

— Numele, ceru brusc Gillespie, și cuvântul țâșni de pe buze ca o împușcătură.

Negrul îl uimi pe Sam vorbind, pentru prima oară, cu glas calm și liniștit.

— Mă cheamă Tibbs, Virgil Tibbs, răspunse și rămase

complet liniştit.

Sam îşi luă mâna de pe braţul lui, dar omul nu încercă să se aşeze pe scaunul liber de lângă el.

— Ce făceai la gară?

De data asta, întrebarea era mai puţin explozivă, tonul mai firesc. Negrul răspunse fără să dea semne de tulburare:

— Aşteptam trenul de cinci şi şaptesprezece spre Washington.

Scena tăcută de adineauri se repetă: Sam nu se mişcă, Gillespie rămase complet liniştit, iar arestatul nu încercă să facă nimic.

— Când şi cum ai venit în oraş?

Acum întrebarea lui Gillespie suna mult mai moale, mai plină de răbdare.

— Am sosit cu trenul de douăsprezece şi treizeci şi cinci. A avut o întârziere de trei sferturi de oră.

— *Care* douăsprezece şi treizeci şi cinci de minute? strigă deodată Gillespie.

Tonul arestatului, când răspunse, era neschimbat:

— Cel local din Sud.

Şi o idee i se impuse lui Sam, cum că aveau de a face cu un negru cultivat, dintre aceia care, conform jurnalelor de actualitate, se învârtesc pe lângă Naţiunile Unite din New York. Asta nu putea decât să-i îngreuneze puţin misiunea lui Gillespie. Sam încleştă dinţii şi îşi ţinu ferm colţurile gurii, ca să nu se trădeze printr-un zâmbet.

— Ce făceai acolo?

— Am fost să-mi vizitez mama.

O pauză precedă următoarea întrebare. Sam bănuia că avea să fie o întrebare importantă şi că Gillespie în mod intenţionat întârzia, ca să-i dea mai multă forţă.

— De unde ai făcut rost de bani de tren?

Înainte ca arestatul să poată răspunde, Sam se dezmetici. Scoase portvizitul negrului din buzunar şi i-l dădu lui Gillespie. Şeful poliției aruncă o privire rapidă în compartimentul cu bani, apoi azvârli portvizitul pe birou.

— De unde ai tot bănetul ăsta? întrebă el şi se ridică de pe scaun exact atât cât arestatul să-i remarce statura.

— I-am câştigat, răspunse negrul.

Gillespie se lăsă să cadă înapoi pe scaun, satisfăcut. Negrii nu pot câştiga atâția bani, sau dacă-i câştigă nu-i pot păstra – era lucru ştiut. Verdictul era dat şi o greutate i se luă de pe umeri.

— Unde lucrezi? îl întrebă cu o voce care-i spuse lui Sam că şeful poliției era gata să se ducă acasă şi să se bage în pat.

— În Pasadena, California.

Bill Gillespie îşi permise un zâmbet sever. Două mii de mile era o cale lungă pentru cei mai mulți oameni, şi în special pentru cei de culoare. Destul de departe ca să-i facă să creadă că nu se va face o verificare. Bill se aplecă peste birou ca să-i trântească întrebarea următoare:

— Şi în Pasadena, California, cu ce te ocupi de câştigi atâția bani?

Arestatul se gândi o fracțiune de secundă înainte de a răspunde.

— Sunt polițist.

CAPITOLUL 3

În principiu, lui Sam Wood nu-i plăceau negrii, cel puțin când era vorba de relații mai apropiate. De aceea, se simți descumpănit o clipă, când descoperi că nutrea un sentiment de admirație amestecată cu ciudă pentru bărbatul zvelt de lângă el. Sam era sportiv şi de aceea îi făcea plăcere să vadă că cineva, oricine ar fi el, îi ținea piept cu succes noului şef al poliției din Wells.

Până la venirea lui Gillespie în oraş, Sam Wood fusese socotit un bărbat înalt, dar statura monumentală a lui Gillespie îl coborâse automat pe Sam Wood aproape de talia obişnuită. Noul şef era numai cu trei ani mai în vârstă decât el. Prea tânăr, gândea Sam, pentru această slujbă, chiar într-un oraş atât de mic cum era Wells.

În plus, Gillespie venea din Texas, stat pentru care Sam nu avea deloc sentimente frățeşti. Dar mai presus de toate, ştia că îl nemulțumea felul de a fi dur, pripit şi autoritar al lui Gillespie. Ajunse la concluzia că nu simțea niciun fel de simpatie pentru negru, ci numai o puternică satisfacție văzându-l pe Gillespie pus în încurcătură.

Nu-şi mai putu continua firul gândurilor, fiindcă Gillespie tocmai îşi întorsese privirea spre el.

— I-ai luat vreun interogatoriu omului ăstuia înainte de a-l aduce aici? întrebă Gillespie.

— Nu, domnule, răspunse Sam, şi cuvântul „domnule” îi rămase în gât.

— De ce? răsună întrebarea lui Gillespie ca un lătrat,

pe un ton pe care Sam îl catalogă drept voit ofensator.

Dar dacă negrul reuşea să-şi păstreze calmul, Sam hotărî că şi el era în stare. Se gândi puţin şi răspunse apoi cât putu de calm:

— Am primit ordin să controlez la gară şi apoi să caut eventuali autostopişti sau pe orice altă persoană suspectă. Când l-am găsit pe acest ne... pe acest om la gară, l-am adus imediat aici, ca să-mi pot îndeplini restul misiunii. Pot să plec?

Sam era mândru de sine. Ştia că nu e el prea iscusit la vorbă, dar ăsta, precis, fusese un discurs bun.

— Vreau să termin mai întâi cu verificarea acestui om. Gillespie se uită la Tibbs: Zici că eşti poliţist în California?

— Da, sunt, răspunse Tibbs, stând tot în picioare, răbdător, lângă scaunul neocupat.

— Dovedeşte-o.

— Am legitimaţia în portvizit!

Gillespie luă portvizitul de pe birou, având aerul că umblă cu ceva scârbos, murdar. Îl deschise la despărţitura pentru legitimaţii şi cercetă încruntat bucăţica albă de carton din primul compartiment transparent, apoi îl închise cu zgomot şi-l aruncă plictisit tânărului negru. Tibbs îl prinse şi-l puse, cu un gest calm, în buzunar.

— Ce-ai făcut toată noaptea?

Acum se simţea o urmă de iritare în vocea lui Gillespie. Glasul lui căuta harţă şi era vai de cel care i s-ar fi pus împotrivă!

— După ce-am coborât din tren, am intrat în gară şi am aşteptat. N-am părăsit peronul.

Purtarea lui Tibbs rămânea tot neschimbată, lucru pe care Gillespie îl găsea enervant. Brusc, schimbă subiectul:

— Ştii că nu le-am îngădui unora ca tine să fie poliţai aici la noi, aşa e?

Gillespie aşteptă; în cameră plutea linişţea.

— Ştiai destul ca să nu intri în sala de aşteptare pentru albi. Ştiai, nu-i aşa?

Din nou Gillespie îşi apăsă mâinile enorme pe birou şi păru gata să se ridice.

— Da, ştiam.

Gillespie luă o hotărâre.

— Bine, aşteaptă niţel pe-aici, o să verific ce mi-ai spus. Ai grijă de el, Sam.

Fără un cuvânt, Sam Wood se întoarse şi-l urmă pe Virgil Tibbs afară din cameră. În mod obişnuit, n-ar fi permis unui negru să iasă pe uşă înaintea lui, dar negrul ăsta nu l-a aşteptat să iasă el primul, şi Sam hotărî că nu era momentul potrivit pentru ceartă. Imediat după ieşirea celor doi, Gillespie îşi ridică pumnul masiv şi-l izbi cu putere în masă. Apoi ridică receptorul şi ceru o convorbire cu poliţia din Pasadena – California.

Sam Wood îl conduse pe Virgil Tibbs până la o bancă incomodă, din mica celulă pentru arestaţi. Tibbs îi mulţumi, se aşeză, scoase cartea pe care-o avusese la gară şi îşi reluă lectura. Sam aruncă o privire la copertă. Era *Despre ştiinţa perspicacităţii* de Conant. Sam se aşeză şi îşi dori să fi avut şi el o carte de citit.

Când prin fereastră se văzu cerul devenind cenuşiu şi apoi brăzdându-se de dâre ciudat de murdare de nori, pe un fundal ce începea să se lumineze, Sam îşi dădu seama că în noaptea aceea nu va mai porni la volanul maşinii de patrulare – se făcuse prea târziu pentru aşa ceva.

Începu să se simtă amorţit de prea multă şedere pe banca tare. În ciuda zăpuşelii, simţea nevoia să bea o cafea. Simţea nevoia să facă puţină mişcare. Nu se

hotăra dacă să se ridice şi să-şi întindă braţele, grozăvindu-se astfel puţin, când brusc Gillespie apăru în uşă. Tibbs ridică o privire întrebătoare către el.

— Poţi să pleci dacă vrei, spuse Gillespie privindu-l pe Tibbs. Ai pierdut trenul, şi n-ai altul decât după-amiază. Dacă vrei să aştepţi aici, o să dau dispoziţie să ţi se aducă micul dejun.

— Da, mulţumesc, răspunse Tibbs.

Sam hotărî că sosise momentul să se ridice în picioare. De îndată ce Gillespie dispăru pe uşă, ieşi şi se îndreptă printr-un hol mic către uşa cu inscripţia „Bărbaţi-Albi". Poliţistul care fusese de serviciu noaptea era înăuntru şi se spăla pe mâini. Ceva din expresia gurii acestuia îi spuse lui Sam că existau ştiri încă nedezvăluite.

— S-a întâmplat ceva, Pete? întrebă el.

Pete dădu din cap în semn că da, îşi stropi faţa cu apă şi apoi şi-o îngropă într-un prosop. Când termină toate aceste operaţii, răspunse:

— Şeful a primit un telefon acum câteva minute. Făcu o pauză, controlă dacă toate cabinele toaletei erau goale, şi urmă: De la Pasadena. Gillespie le trimisese următorul mesaj: „Avem un caz grav de omucidere aici. Cerem informaţii referitoare la Virgil Tibbs, negru, care afirmă că este angajat al poliţiei din Pasadena. Îl reţinem ca posibil suspect."

— Nu-l condamn că a verificat, spuse Sam.

— Aşteaptă răspunsul, şi Pete îşi coborî vocea, aşa încât Sam trebui să se apropie cu un pas de el. „Confirmăm că Virgil Tibbs este de zece ani angajat al poliţiei din Pasadena. În prezent are funcţia de anchetator. Specialist în omucideri şi în alte delicte grave. Reputaţia – excelentă. Consultaţi-l dacă aveţi nevoie de serviciile lui pe teritoriul dumneavoastră. De

acord în acest caz grav de omucidere."

— Ohoo! fluieră Sam uşor.

— Chiar aşa! confirmă Pete. Pariez că Gillespie habar n-are cum se anchetează o crimă. Dacă n-o rezolvă pe asta şi încă repede, întregul oraş o să-i sară în spinare. Aşa încât i se oferă un specialist, care în acelaşi timp e şi principalul suspect şi negr...

Se opri în momentul când Sam ridică mâna în semn de avertizare. Se auziră pe coridor paşi care dispărură, şi apoi se aşternu din nou liniştea.

— Aş vrea să ştiu, întrebă Sam, dacă Gillespie e atât de prost cum cred, cum de a reuşit să obţină postul acesta de prim rang? Se spune că ar fi fost un tip energic şi îndrăzneţ în Texas, nu-i aşa?

— N-a fost niciodată poliţai, clătină din cap Pete. Trece de limita de înălţime. A fost temnicer, un tip cu braţul puternic, care ştia să se descurce cu beţivii. După ce-a făcut timp de trei ani munca asta, a răspuns la un anunţ la ziar şi a ocupat postul. Îşi închipuie probabil că după asta va putea ţinti mai sus. Dar dacă ratează cazul de acum, e un om sfârşit, şi o ştie.

— Cum ai aflat toate astea?

Pete strânse din buze şi rânji:

— Lucrez în branşa asta de mult şi mi-am făcut destui prieteni pe ici, pe colo. Cred că am să mă mai învârt puţin pe-aici, să văd ce se întâmplă. De mâine trec la serviciul de zi, aşa că o să pară totul în regulă. Tu ce ai de gând?

— Cred că am să fac şi eu la fel, conveni Sam.

Zece minute mai târziu fu adus cadavrul lui Enrico Mantoli. Cei de la spital refuzau să-l mai ţină acolo. Când Pete se duse în biroul lui Gillespie să-i comunice personal şefului său situaţia, îl găsi cu mâinile în cingătoarea pantalonilor – şi era limpede că gândurile

sale se aflau foarte departe. Pete aşteptă până când Gillespie îşi dădu seama de prezenţa lui, transmise ştirea şi se retrase imediat, cât timp mai era totul în regulă. Câteva clipe mai târziu, Gillespie ieşi din birou, străbătu coridorul cu paşi mari şi se opri la uşa celulei. Privi ţintă la Tibbs, care şedea citind. Când îl văzu pe Gillespie, negrul îşi ridică privirea şi aşteptă ca bărbatul voinic să vorbească.

— Mi s-a comunicat din Pasadena că eşti anchetator în probleme de omucideri, lătră Gillespie.

— Într-adevăr, admise Tibbs.

— Te uiţi vreodată la cadavre? întrebă Gillespie privindu-l pieziş.

— Mai des decât aş dori-o.

— Chiar acum mă duc să mă uit la unul. Ce-ar fi să vii cu mine?

Tibbs se ridică în picioare.

— După dumneavoastră, domnule, spuse.

În mica morgă, nimeni nu păru deosebit de surprins când Virgil Tibbs intră, în tăcere, pe urma masivului Gillespie. Morga poliţiei era o încăpere modestă, cu o singură masă chirurgicală în mijloc, şi vreo câteva sertare sumbre, ca un fişier masiv, într-unul din pereţi. Într-o parte se afla un birou de lemn şi un scaun, iar alături de el, un dulap plin pe jumătate cu instrumente chirurgicale. Şeful politiei se îndreptă fără şovăire spre lespedea din mijlocul încăperii, se aplecă şi privi atent şi încruntat mortul. Îi dădu de două ori ocol. La un moment dat întinse mâna şi îndoi cu grijă braţul mortului, de la cot, apoi îl puse la loc exact ca înainte. În sfârşit se lăsă pe vine şi cercetă creştetul omului, acolo unde fusese lovit. Apoi se ridică din nou în picioare. Cu braţul întins şi cu un deget aproape acuzator, arătă spre Tibbs:

— Virgil lucrează la poliția din Pasadena în probleme de omucideri. Ar vrea să se uite puțin la cadavru. Lăsați-l să se uite.

După această declarație, şeful poliției ieşi cu paşi mari şi se îndreptă spre toaleta bărbaților, ca să se spele. Imediat ce-şi curăți mâinile, atât de murdărie cât şi de senzația de mort, Bill Gillespie începu să se gândească la micul dejun. Renunțase definitiv la ideea de a încerca să-şi completeze somnul pierdut. Hotărî de asemenea că n-avea rost să se întoarcă acasă şi să se bărbierească; nu se aştepta nimeni să arate ferchezuit în condiții atât de speciale, şi faptul că păstra urme atât de vizibile ale activității de azi noapte nu putea să fie decât în avantajul său. Se hotărî să se ducă să mănânce.

Ieşi de la secție, se încovoie în spatele volanului maşinii şi făcu o întoarcere destul de rapidă, gata să derapeze. Şase minute mai târziu, maşina se opri cu o uşoară alunecare la restaurantul care ținea deschis toată noaptea, şi Gillespie pur şi simplu îl îngrozi pe tânărul chelner prin felul cum se trânti pe taburetul de la bar.

— Micul dejun, comandă el.

Bietul chelner din schimbul de noapte dădu repede din cap şi începu imediat să-i pregătească brioşele, ouăle, slănina, cartofii, pâinea prăjită şi cafeaua, toate acestea formând meniul fix al localului. Dându-şi osteneala să fie pe placul clientului, tânărul sparse gălbenuşul de la ambele ouă, le aruncă la gunoi şi apoi mai încercă două. De data asta reuşi. Până să fie gata gustarea, tânărul îi umpluse de trei ori ceaşca lui Gillespie cu cafea. Când, în sfârşit, omul masiv termină de mâncat şi plecă fără să lase vreun bacşiş, mâna băiatului tremura atât de tare, încât abia izbuti să tragă spre el un pahar cu apă pentru a-şi potoli setea. În afara

comenzii pe care o dăduse, Gillespie nu scosese un singur cuvânt, dar cutele de pe frunte trădau faptul că se concentra asupra unui gând sau a unei idei care nu-i făcea deloc plăcere.

Pe drumul de întoarcere spre secția de poliție, Gillespie conduse mașina mult mai încet. Soarele se ridicase acum, şi pe autostradă începuse traficul. Dacă acum conducea cu prudență, o făcea pentru că n-ar fi vrut să fie surprins încâlcind legile circulației pe care era obligat să le aplice, dar şi pentru că dorea să aibă timp pentru a se gândi.

Cum, se întrebă în sinea lui. Cum trebuie să procedez ca să prind un asasin? În mod normal, ar trebui să încep prin a verifica cine avea ceva cu victima, dar acesta era un simplu caz de jaf. Aflase două lucruri în scurta sa vizită la morgă – şi anume că portvizitul victimei lipsea, şi că se ştia despre victimă că purta de obicei mari sume de bani asupra sa. Foarte bine, atunci cum îl pot găsi pe omul care l-a izbit în cap la miezul nopții, şi care a fugit fără să existe un singur martor la fața locului? Cum să-l descopăr pe omul care vrea mai mulți bani decât are dreptul, cum pot urmări bancnote fără număr de serie, fără nici un alt indiciu decât faptul că există? N-am cum să găsesc urme de paşi cărora să le iau mulajul în ghips în mijlocul unei autostrăzi asfaltate, sau chiar şi urma unei roți de maşină. Ce naiba pot face în acest caz?

Ei bine, aş putea cere un expert în omucideri. Şi ce te faci dacă ți-a picat unul din cer, şi acest om este un negru?

Gillespie se răzgândi şi se îndreptă spre casă. Se bărbieri, renunță la duş şi folosi doar deodorantul, îşi mai perie o dată părul şi porni înapoi spre secția de poliție, prin traficul de dimineață. Pe drum luă o singură hotărâre: se va descotorosi de Tibbs cât mai curând

posibil. Băieţii din Pasadena îşi bătuseră joc de el când i-l recomandaseră. Nu putea să-i spună lui nimeni că un negru poate face ceva pe lume pe care să nu-l poată face şi el.

Întărit de acest gând, Gillespie urcă scările spre secţie câte trei trepte odată, se opri la biroul său şi întrebă:

— Unde-i Tibbs?

Poliţistul din schimbul de zi, ştiind fireşte tot ce se petrecea, spuse:

— Cred că încă mai examinează cadavrul, domnule.

— Încă mai examinează cadavrul! explodă Gillespie. Ce dracu vrea să facă – să descopere cum a murit un om care a fost izbit în cap destul de tare pentru a i se sfărâma ţeasta?

— Am aruncat şi eu o privire înăuntru, cu un minut înainte de a intra în schimb, replică omul. Tocmai îi scotea noroiul de sub unghii. A întrebat dacă avem un microscop. Am răspuns că nu. Apoi a scos un inel de pe degetul cadavrului şi s-a uitat la iniţialele din interiorul inelului. Dar atunci a trebuit să plec ca să-mi iau postul în primire.

Când Gillespie intră în birou, îl găsi pe Sam Wood aşteptându-l.

— M-am gândit că ar fi mai bine să vă raportez înainte de a mă duce acasă, îi explică Sam, în caz că vreţi să-mi puneţi unele întrebări, sau doriţi să mai rămân la serviciu un timp.

Gillespie îşi permise timp de o clipă să arate uman.

— Ai procedat bine, Wood, recunoscu el. Ia loc şi spune-mi ce crezi despre prietenul nostru negru, poliţistul Virgil Tibbs.

Sam se aşeză.

— Cred că are curaj, răspunse el, uitându-se la şeful său. Apoi schimbă tonul, ca şi cum afirmaţia, privită

retrospectiv, fusese prea tare pentru el: Cel puțin nu se teme să umble cu un cadavru.

— Parcă spunea că nu-i place să examineze cadavre, aruncă Gillespie.

— Eu am luat-o ca o afirmație că nu-i plac omuciderile, replică Sam.

— Mă gândeam că, în fond, omuciderile sunt meseria lui.

Convorbirea fu întreruptă în momentul acela de Virgil Tibs, care apăru în uşă.

— Scuzați-mă, domnilor, vorbi el, dar mi-ați putea spune unde aş putea să mă spăl?

Gillespie răspunse imediat:

— Toaleta pentru cei de culoare se găseşte pe culoar, în dreapta.

Tibbs dădu din cap şi în semn că a înțeles şi dispăru.

— Nu există săpun şi nici prosoape acolo jos, îi reaminti Sam lui Gillespie.

— D-aia are poale la cămaşă, se răsti Gillespie.

Sam îşi schimbă poziția picioarelor, încrucişându-le din nou, crispat o clipă, şi apoi se relaxă. Nu era treaba lui. Dorea să plece, dar pe când se ridica, îşi aminti că se oferise să rămână în post şi că nu primise răspuns. Se uită la Gillespie, care la rândul său îşi privea fix mâinile enorme, încrucişate pe masă. Nori prevestitori de furtună începură să i se adune pe față. Apoi ridică privirea.

— Ia-ți maşina şi vezi dacă poți să dai de fiica lui Mantoli. Am auzit că stă la familia Endicott. Anunț-o ce s-a întâmplat şi ad-o încoace să facă o identificare certă a cadavrului. Ştiu că va fi greu, dar asta face parte din munca noastră. Ai face mai bine să pleci chiar acum, dacă vrei să ajungi acolo înainte ca ea să afle totul pe altă cale. Noi n-am anunțat încă nimic, dar în oraşul

ăsta nu poţi ţine prea mult timp un secret.

Virgil Tibbs reapăru în uşă şi îl privi pe Gillespie.

— Doriţi să aflaţi rezultatele examenului făcut de mine, domnule? întrebă el.

Gillespie se lăsă niţel pe speteaza scaunului, dar din cauza gabaritului său, nu putea duce mişcarea până la capăt fără a risca să cadă pe spate.

— M-am gândit, Virgil, şi-am hotărât că cel mai bun lucru pe care l-ai putea face ar fi să părăseşti oraşul cu primul tren. N-ai ce căuta aici. Ştiu tot ce trebuie să ştiu despre cadavru. Spune-i şefului tău când ajungi acasă că apreciez oferta de a folosi serviciile tale, dar nu le pot accepta, şi ştii pentru ce.

Gillespie se aplecă din nou înainte.

— A, da, adăugă apoi. Am bătut la maşină un certificat de eliberare, care ne absolvă de învinuirea de a te fi arestat pe nedrept. Vreau să-l semnezi înainte de plecare.

— Ca de la poliţist la poliţist, spuse Tibbs pe un ton egal, n-am intenţia să vă dau în judecată nici pe dumneavoastră, nici pe domnul Wood pentru învinuirea de arest nejustificat. Nu-i nevoie să vă faceţi probleme cu acest certificat. Mulţumesc pentru ospitalitate.

Deodată un braţ îl împinse pe Tibbs la o parte şi Pete, încins la faţă, apăru în uşă.

— L-am prins, domnule şef. L-am luat ca din oală. E Harvey Oberst. A mai avut de-a face cu poliţia şi înainte. Băieţii l-au săltat şi-au găsit portvizitul lui Mantoli asupra lui.!

Gillespie se uită spre Tibbs, care se oprise dincolo de uşă.

— Cum îţi spuneam, Virgil, ne cunoaştem şi noi meseria, aici. Du-te acasă.

CAPITOLUL 4

Bill Gillespie privi spre Sam Wood.

— Nu ai ceva să mănânci? întrebă el.

— Chiar nimic în dimineața asta, răspunse Sam.

— Atunci stai aici şi mănâncă ceva. Lasă-l pe Arnold s-o caute pe fata lui Mantoli.

— Nu, e-n regulă, o să merg eu. Ştiu cum se ajunge până la casa Endicott şi nu cred că Arnold s-ar descurca singur. Şi fiindcă veni vorba despre mâncare, îi datorăm lui Virgil micul dejun – i l-am promis.

— I-am spus s-o întindă de-aici.

Sam Wood simți că putea merge puțin mai departe:

— Da, domnule, dar nu-i niciun tren ore întregi, şi singurul autobuz care trece de la nord nu ia oameni de culoare. E vina mea că a pierdut trenul. Şi fiindcă oricum e *polițist*, poate că ar fi mai bine să-l lăsăm să aştepte aici. Şi adăugă, fiindcă tocmai îi venise ideea: Aşa că o să vorbească frumos despre noi când s-o întoarce la Pasadena.

Gillespie recunoscu că diplomația era un rău necesar.

— Foarte bine. Numai că nu sunt restaurante pentru negri prin jur. Aşa că pune mâna pe Virgil înainte de a pleca, trimite-l înapoi aici, iar Pete să-i aducă un sandviş sau ce poate să găsească. S-ar putea să fie o idee bună să-i lăsăm să ne vadă absorbiți de muncă. Să-i arătăm că ştim cum să ne purtăm cu oamenii pe-aici.

Acest punct odată câştigat, Sam dădu din cap şi se retrase repede, înainte ca Gillespie să-şi schimbe

părerea. Îl găsi pe Tibbs luându-şi rămas bun de la Pete în vestibul.

— Virgil, îl anunţă Sam, şeful şi-a amintit că îţi promisese o gustare. Te pofteşte să te înapoiezi în biroul lui. Sam se luptă un moment cu sine însuşi şi fu bucuros când partea bună din el triumfă: Şi-ţi mulţumesc că nu m-ai reclamat pentru arestare nejustificată. Ai fi putut să-mi creezi mari greutăţi.

Virgil Tibbs păru gata să-i întindă mâna, apoi, spre imensa uşurare a lui Sam, îşi schimbă pardesiul pe cealaltă mână.

— Nu face nimic, domnule Wood. Ştiu că dumneata te-ai purta la fel de amabil cu mine în Pasadena.

O clipă, Sam se simţi prost la gândul că, dacă Tibbs i-ar fi întins mâna, ar fi trebuit să se uite în altă parte. Cu Pete acolo... Dar Tibbs îl scosese din încurcătură şi pentru aceasta îi era recunoscător. Apoi plecă, trebuind să-şi facă datoria şi s-o anunţe pe fiica lui Mantoli.

Tibbs se înapoie pe coridor până la biroul lui Gillespie.

— Domnul Wood mi-a spus că vreţi să mă vedeţi, vorbi el.

Gillespie îi făcu semn spre un scaun de lângă perete.

— Am trimis să-ţi ia ceva de mâncare. Poţi aştepta aici; băieţii sunt foarte ocupaţi acum. Între timp, l-am prins pe ucigaş.

— A mărturisit? întrebă Tibbs.

— Nici nu e nevoie, răspunse Gillespie. Tocmai i-am parcurs dosarul. N-are decât nouăsprezece ani, şi a şi dat de două ori de belea. O dată pentru furt mărunt, şi altă dată pentru că nu-i da pace unei fete numite Dolores Purdy. Avea portofelul lui Mantoli asupra lui.

— Pare un bun început, încuviinţă Virgil Tibbs.

— O să vezi ce început bun este, declară Gillespie, şi

acționă interfonul. Trimite-l pe Oberst aici, ordonă el.

În timp ce aştepta, aruncă o privire către Tibbs.

— Ştii ce înseamnă „populație albă săracă”, aici, în statele din sud, Virgil? întrebă el.

— Am auzit termenul, răspunse Tibbs.

Pe coridor se auziră paşi, şi imediat intră un polițist scund, stângaci, care împinse un băiat în birou. Deținutul purta cătuşe. Era prea slab chiar şi pentru statura sa potrivită. Pantalonii de doc albastru erau atât de strâmți, încât scoteau în relief forma urâtă a picioarelor. Ochii îi clipeau repede – privind ba în jur, ba la mâinile încătuşate, ba la Gillespie, şi iar înapoi la mâinile sale, încă o dată. Părea că se leagănă pe picioare, ca şi cum poziția verticală ar fi fost un efort conştient care aproape îi depăşea puterile.

Gillespie se ridică şi răcni la deținut:

— Stai jos!

Harvey Oberst se aşează, lăsându-şi pur şi simplu trupul neputincios pe marginea scaunului. Fesele subțiri atinseră scaunul tare cu o bufnitură, dar se părea că omul nu observă nimic. Îşi puse mâinile în poală şi capul îi căzu într-o parte, ca şi cum nici nu se punea problema să încerce să-l mai țină sus. Secundele treceau, Bill Gillespie aştepta ca deținutul să fie complet intimidat. Oberst, totuşi, nu reacționa.

Gillespie se uită la polițistul care îl arestase.

— L-ai găsit? îl întrebă.

Polițistul îndesat căută în tunică şi scoase un portvizit cu conținutul său. Gillespie îl luă, îl cercetă amănunțit şi scoase legitimațiile pe care le conținea.

— Poți să-i scoți cătuşele, spuse aproape amabil.

De îndată ce îi scoaseră cătuşele, Harvey Oberst începu să-şi frece încheieturile mâinilor, întâi la una şi apoi la cealaltă, fără să spună nimic.

— De ce ai făcut-o? a întrebat Gillespie.

Oberst răsuflă o dată lung şi ridică de data asta capul.

— Pentru că era chiar acolo. Exact unde puteam să-l văd. Plin cu bani. M-am uitat, am văzut că era mort şi nu mai avea nevoie de el. Stătea acolo, azvârlit pe caldarâm. Dacă nu l-aş fi luat eu, l-ar fi luat altcineva. Nu credeam că fac ceva rău, aşa că l-am luat.

Se opri.

— Asta-i tot, adăugă, ca o scuză.

— Da, dar după ce l-ai omorât, îi replică Gillespie.

Deţinutul sări în picioare, şi faţa îi tresări atât de tare, de parcă l-ar fi durut ceva.

— Am luat portofelul, ţipă el. Pentru că omul era mort, i-am luat portofelul. Aveam nevoie de bani, mare nevoie – dar nu l-am omorât eu!

Vocea sună dogit la ultimele cuvinte, astfel încât le rosti încet, lipsite de orice înţeles. Apoi, încercă din nou. Cu arătătorul stâng, se lovi în piept.

— Nu l-am omorât! Nu l-aş fi omorât chiar dacă aş fi vrut să iau banii. Era un tip mărunt, l-am văzut înainte. Aş fi putut să-i fac orice dacă aş fi vrut. I-am luat numai portofelul, v-am spus!

Dintr-o dată renunţă să mai lupte şi se prăbuşi pe scaun. De astă-dată îşi lăsă capul să-i cadă în piept, până când bărbia aproape că-i atinse haina.

Bill Gillespie făcu un semn cu mâna, concediindu-l.

— Înregistrează-l, ordonă el. Bănuit de crimă.

Începu iar să se legene în scaun, dar nu prea tare, privind în tavan. Şi rămase cu privirea în tavan până când deţinutul ieşi. Câteva minute mai târziu, când auzi uşa celulei închizându-se, Gillespie se relaxă în mod vădit şi-l privi pe Virgil Tibbs, care continua să stea pe scaunul incomod.

— Ei, lucrurile s-au lămurit, comentă el.

— Începe să se lămurească, declară Tibbs.

— Cum adică, începe? întrebă Gillespie, şi vocea îi suna mai aproape de nivelul normal.

— Se elimină motivul superficial, îi răspunse Tibbs, şi ne sileşte să căutăm puţin mai adânc. Mă aşteptam la aşa ceva, dar e un avantaj să-ţi vezi confirmată aşteptarea.

Gillespie se răsuci să-l privească în faţă pe Tibbs, cu un zâmbet amuzat pe faţă.

— Să nu-mi spui că ai crezut povestea puştiului ăstuia. Credeam că eşti cu adevărat un poliţist energic, un mare vânător de oameni, Sherlock al Pacificului. Dacă tu eşti poliţist, să nu-mi spui mie pe nume.

Arnold apăru în prag, într-o mână cu un sandviş în hârtie ceratã, şi în cealaltă cu un pahar de carton cu cafea. Fără a spune nimic, le puse în faţa lui Tibbs, apoi se întoarse către şeful său.

— El e omul nostru? întrebă.

Gillespie făcu un semn cu mâna către Tibbs care îşi desfăcu sandvişul.

— Întreabă-l pe el, îl pofti şeful poliţiei.

Arnold se uită ascultător spre Tibbs.

— Ei? îl întrebă.

— Nu-i vinovat de crimă, sunt aproape sigur de asta; răspunse Tibbs.

— Acum spune-i şi de ce, îl invită Gillespie.

— Pentru că-i stângaci, răspunse Tibbs, şi muşcă din sandviş.

Arnold privi spre Gillespie.

— Continuă, spuse acesta.

Tibbs aşteptă un moment, până când înghiţi ce avea în gură.

— Când am examinat cadavrul azi dimineaţă, începu să explice Tibbs cu răbdare, era limpede că lovitura

fatală fusese dată cu un instrument tocit, la un unghi de circa şaptesprezece grade din dreapta, aşa cum este văzut craniul din spate. E aproape sigur că agresorul era dreptaci. Dacă luaţi un moment rigla de birou de un capăt, domnule şef Gillespie, o să vă explic schema.

Spre totala uimire a lui Arnold, Gillespie se supuse.

— Închipuiţi-vă acum că vreţi să loviţi ceva cu rigla cam la nivelul umerilor dumneavoastră, sau chiar puţin mai sus. Dacă ţineţi rigla strâns, o să vedeţi că e aproape imposibil s-o ţineţi drept; încheietura mâinii n-o să o îngăduie. Dacă vreţi s-o îndreptaţi spre dreapta, va trebui să întoarceţi mâna invers, cu palma în sus. Chiar dacă vreţi să izbiţi drept înainte, trebuie să răsuciţi încheietura mâinii cu nouăzeci de grade.

Gillespie se uită la băţul din mâna sa, şi apoi îl puse înapoi pe birou.

— Şi crezi că Oberst e stângaci, spuse el.

— Ştiu că e, răspunse negrul. Vă amintiţi cum s-a lovit în piept când încerca să se apere. Chiar dacă ar fi fost ambidextru, putea să folosească mâna dreaptă pentru a face asta, dar s-a lovit cu arătătorul de la mâna stângă. Mi-am dat seama când a intrat că era probabil inocent, dar gestul a confirmat-o, după părerea mea.

Tibbs muşcă iarăşi din sandviş; după care sorbi o gură de cafea neagră.

— Nu te-am întrebat dacă vrei zahăr, spuse Arnold.

— E foarte bună, mulţumesc, răspunse Tibbs.

— Abia te-ai uitat la individ, şi ai şi decis că e probabil nevinovat. Te-ai lăsat influenţat de intuiţie? întrebă Gillespie.

— Nu, de pantofii lui, răspunse Tibbs, şi de faptul că nu s-a bărbierit astăzi.

Dintr-o dată Gillespie rămase tăcut. Arnold aştepta ca şeful său să întrebe de ce pantofii şi bărbieritul erau

importante. Apoi înțelese că Gillespie nu vroia să facă tocmai asta; ar fi fost o decădere pentru el, şi Bill Gillespie nu privea cu ochi buni o decădere. Arnold îşi drese glasul, dar aşteptă până când Tibbs nu mai avea nimic în gură, şi întrebă:

— De ce?

— Trebuie să ținem seama de împrejurările agresiunii; răspunse Tibbs. Mantoli a fost lovit la cap din spate. Asta înseamnă că l-a atacat fie cineva pe care îl cunoştea şi în care avea încredere, care a mers în spatele lui un moment şi apoi l-a lovit, sau mai probabil cineva s-a furişat lângă el destul de încet ca să-l lovească fără să-l prevină. Dacă Mantoli ar fi fost prevenit, chiar şi o secundă, şi-ar fi răsucit cumva capul, şi lovitura l-ar fi atins dintr-un unghi diferit al craniului.

— Înțeleg, îl aprobă Arnold.

— Suspectul are la pantofi talpă groasă, continuă Tibbs; şi blacheuri la tocuri ca să țină mai mult. Cu pantofii ăştia, fiecare pas pe care îl face se aude, aşa că nu l-ar fi putut ataca prin surprindere.

— Un om îşi poate schimba pantofii oricând, îl întrerupse Gillespie.

— Aveți dreptate, desigur, domnule şef Gillespie, încuviință Tibbs, dar ați menționat că este vorba de un „alb sărac", ceea ce înseamnă că are un număr limitat de pantofi, şi că nu-i schimbă prea des. Judecând după barba nerasă, mi-am închipuit că a fost treaz toată noaptea. Dacă ar fi mers acasă să-şi schimbe pantofii, ar fi putut de asemenea să se bărbierească. De obicei se bărbiereşte. Am văzut tăieturi de brici sub bărbie, care o dovedeşte.

— Eu nu le-am văzut, îl provocă Gillespie.

— Unghiul din care mă uit eu este plasat mai jos decât al dumneavoastră, domnule şef Gillespie,

răspunse Tibbs, şi lumina era mult mai bună din partea mea.

— Eşti foarte sigur de tine, nu-i aşa, Virgil? vorbi Gillespie. De fapt, Virgil e un nume cam ciudat pentru un negru ca tine. Cum ţi se spune acasă, acolo de unde vii?

— Mi se spune domnule Tibbs, răspunse Virgil.

Sam Wood conducea încet, în vreme ce urca cu maşina de patrulare pe drumul spre casa Endicott. Deşi soarele ardea, căldura părea mai suportabilă, decât noaptea, întrucât nu se putea aştepta ca zilele să fie altfel decât fierbinţi. Lucrul care îl plictisea erau nopţile zăpuşitoare, pentru că într-un fel întunericul şi apusul soarelui trebuiau să aducă alinarea. Şi când nu se întâmpla asta, era de două ori mai greu de suportat.

Drumul urca mereu. Cea mai mare parte a oraşului Wells se vedea acum la câteva sute de picioare dedesubt, şi era încă o distanţă de parcurs pentru a ajunge în vârful pantei, unde îşi avea familia Endicott casa. Sam ştia unde era, aşa cum ştia aproape oricine în Wells, întrucât Endicott-ii aveau bani, dar nu-i întâlnise niciodată şi nici nu fusese în casa lor. În timp ce mergea cu maşina, încerca să-şi formeze în minte propoziţiile pe care le va folosi când le va spune vestea. N-avea să fie uşor. Nu ştia de ce, dar era convins că fiica lui Mantoli, musafirul familiei Endicott, nu avea mamă. Acum ea va rămâne singură pe lume – desigur – doar dacă n-avea cumva un soţ. Probabil că avea, hotărî el; italiencele se căsătoresc devreme, au prea mulţi copii, şi se îngraşă.

Şoseaua se termina în vârful pantei, sfârşind cu un mic loc de parcare, pentru vreo şase sau opt maşini, după aprecierea lui Sam. Parcă maşina cu grijă şi închise uşa încet după ce coborî. Soarele părea mai

strălucitor acolo sus, iar aerul, se gândi el, nu era atât de fierbinte. Era o aşezare minunată; în ciuda misiunii sale triste, Sam nu se putea împiedica să fie impresionat de panorama largă a munților Great Smokies. Zimțați, şirurile lungi de munți îşi înălțau vârfurile până la orizont. Sam se îndreptă spre uşa din față, care se deschise înainte ca să apuce să sune.

Îl întâmpină o femeie care aştepta, cu un aer de ospitalitate dar şi de rezervă, ca să spună cu ce treabă venise. Lui Sam îi plăcu imediat femeia. Avea mai mult de cincizeci de ani, dar anii care trecuseră peste ea nu prea lăsaseră urme. Într-o rochie de olandă, simplă dar făcută cu gust, trupul ei avea aceleaşi forme care fuseseră atrăgătoare şi cu treizeci de ani înainte. Nu avea riduri, iar părul îi era admirabil tuns şi aranjat. Femeia aşteptă, în timp ce Sam făcu ultimii paşi spre uşă.

— Doamna Endicott? întrebă el, dându-şi seama în aceeaşi clipă că era neras de optsprezece ore.

— Da, domnule polițist, cu ce îți pot fi de folos?

Sam luă imediat o hotărâre.

— Pot să-l văd pe domnul Endicott, vă rog?

Grace Endicott făcu un pas înapoi, ținând uşa deschisă.

— Intră, îl invită ea, îl chem îndată.

Sam păşi înăuntru, dându-şi seama că nu se simțea în elementul său. Îşi urmă gazda într-o sufragerie mare, luminoasă, cu peretele din stânga aproape complet de sticlă. Peretele opus era acoperit cu rafturi lungi, din podea până în tavan, adăpostind cea mai mare colecție de cărți şi discuri pe care o văzuse Sam vreodată.

— Ia loc, te rog, îl invită doamna Endicott, şi apoi ieşi repede din cameră.

Sam privi împrejur la scaunele mari, ce păreau

confortabile, şi hotărî să rămână în picioare. Îşi spuse că totul se va termina în zece minute, poate mai puțin, şi atunci se va urca iar în maşină şi va reveni în oraş.

Se răsuci pe călcâie auzind că cineva intră în cameră. Endicott îşi arăta vârsta mai mult decât soția sa, dar îşi purta povara anilor cu demnitate calmă. Aparținea acestei case, iar casa, la rândul ei, îi aparținea mai ales lui. Se potriveau unul cu altul, aşa cum căpitanii se potrivesc cu corăbiile pe care le comandă. În timp ce aştepta ca bărbatul să vorbească, Sam îşi dori o clipă să poată fi prietenul acestor oameni. Apoi îşi aminti ce avea de făcut.

— Am înțeles că vrei să mă vezi, şi spunând aceasta, Endicott păru să-l invite să vorbească.

— Da, domnule. Cunoaşteți un domn Mantoli?

Sam ştia că nu începuse bine, dar acum o spusese şi nu mai putea da înapoi.

— Da, îl cunosc foarte bine pe maestrul Mantoli. Sper că nu are vreo neplăcere?

Sam întinse mâna şi îşi scoase chipiul de la uniformă, ruşinat că uitase s-o facă până atunci.

— Da şi nu, domnule Endicott, adeveri Sam încurcat; nu mai rămânea decât să spună faptele. Îmi pare rău că trebuie să vă spun... dar a fost omorât.

Endicott îşi odihni o clipă mâna pe spătarul unui scaun, apoi se lăsă să cadă pe el, cu privirea pierdută.

— Enrico mort! Nu pot să cred...

Sam rămase nemişcat, aşteptând ca Endicott să-şi revină.

— Dar e îngrozitor, domnule polițist, spuse Endicott în sfârşit. Era prietenul nostru apropiat şi drag; fiica lui este acum musafirul nostru. Eu...

Sam blestemă ziua când îşi lăsase slujba de la garaj ca să devină polițist. Deodată Endicott se întoarse spre

el.

— Cum s-a întâmplat accidentul? întrebă el foarte liniştit.

De data asta Sam îşi găsi mai bine cuvintele.

— Din păcate, domnule, n-a fost accident. Domnul Mantoli a fost atacat astăzi dimineaţă în partea de jos a oraşului. Nu ştim încă de către cine şi cum. Am găsit cadavrul lui în jurul orei patru, azi dimineaţă. Ar fi vrut să mai spună ceva, dar adăugă: Regret că a trebuit să vă aduc această veste, sperând că vorbele acestea din urmă vor micşora într-un fel lovitura pe care o dăduse omului ce şedea în faţa sa.

— Vrei să spui, vorbi Endicott pronunţând rar cuvintele, că a fost asasinat?

Sam dădu din cap afirmativ, recunoscător că nu mai trebuia s-o spună. Endicott se ridică.

— Ar trebui s-o anunţ pe soţia mea, spuse el.

Lui Sam i se păru că omul arăta dintr-o dată obosit, şi nu era oboseala unei zile, ci felul acela de oboseală care îţi intră în oase şi rămâne acolo ca un fel de boală.

— Ia loc, te rog, îl rugă Endicott, şi ieşi încet din camera foarte frumos mobilată.

Sam simţi parcă un gol în încăpere după plecarea lui Endicott. Se aşeză cu grijă până ce simţi că atinge zece centimetri din marginea unuia dintre scaunele acelea adânci, confortabile. În această poziţie, era pe jumătate aşezat, pe jumătate ghemuit, dar postura corespundea stării sale de spirit. Încercă să nu se gândească la scena ce avea loc în altă parte a casei. Privirea îi stăruia, prin peretele de sticlă, asupra perspectivei spectaculoase care avea în ea o sugestie a eternităţii.

Endicott se întoarse în cameră.

— Ce-aş putea face ca să-ţi fiu de ajutor? întrebă el.

Sam se ridică în picioare.

— Eu, domnule... adică noi am înțeles că fiica domnului Mantoli se află aici. Ne-am zis că ar trebui anunțată. Mai târziu, când se va simți în stare, am dori să vină şi să identifice cadavrul.

Endicott ezită o clipă.

— Domnişoara Mantoli stă la noi, dar acum se odihneşte. Ne-am culcat cu toții târziu aseară, făcând planuri finale pentru festivalul muzical. Îşi trecu mâna peste frunte şi continuă: Când domnişoara Mantoli se va trezi, soția mea îi va spune vestea. Între timp, ai avea ceva împotrivă să fac eu identificarea? Aş vrea s-o scutesc de corvoada asta, dacă se poate.

— Sigur că puteți face asta, răspunse Sam, încercând să-şi exprime compătimirea – dar părea să nu-şi poată modela sunetele după cum ar fi vrut. Dacă doriți, puteți veni acum cu mine. O să vă aducă înapoi un polițist.

— E-n regulă, spuse Endicott. S-o anunț pe soția mea şi apoi vin imediat cu dumneata.

În timp ce se întorcea pe drumul şerpuit, cu Endicott alături, Sam era atent la şosea şi la comenzile maşinii, căutând să conducă cât mai lin. Se arătă şi mai grijuliu când trase maşina în fața sediului poliției şi îl invită apoi pe pasager să coboare. Îl urmă mergând puțin în urma lui, în timp ce omul mai vârstnic urca treptele ce duceau spre hol şi birou.

Sam se gândise că, odată ajunşi acolo, să-i salute şi să ceară apoi permisiunea să plece acasă. Dar când Endicott o porni pe urmele lui Arnold spre morgă, se răzgândi şi păşi alături de omul mai în vârstă, cu speranța că i-ar putea da astfel forța morală necesară. Se simți groaznic când cearşaful fu ridicat şi Endicott dădu uşor din cap.

— Da, e maestrul Enrico Mantoli, spuse el şi apoi, odată ce-şi făcuse datoria, se întoarse repede să plece. În

hol însă, îşi exprimă dorinţa de a-l vedea pe şeful poliţiei.

Fred, de la informaţii, vorbi la interfon. O clipă mai târziu, dădu din cap şi Sam, înţelegându-şi rolul, îl conduse.

— Domnule Endicott, dumnealui este domnul Gillespie, şeful poliţiei noastre, spuse el după ce ajunseră în birou.

Endicott întinse mâna.

— Ne-am cunoscut, spuse el, simplu. Sunt membru în consiliul orăşenesc.

Gillespie se ridică şi ieşi repede din spatele biroului.

— Desigur, domnule Endicott. Vă mulţumim mult că aţi venit, zise el şi se întoarse în scaunul său. Vă rog, luaţi loc, îl invită.

George Endicott se aşează cu grijă în scaunul tare de stejar.

— Domnule Gillespie, începu el, ştiu că dumneavoastră şi departamentul pe care-l conduceţi veţi face tot ce este posibil pentru a-l găsi şi pedepsi pe cel care a săvârşit crima. Doresc să vă ajut, dacă voi putea, în vreun fel. Maestrul Mantoli a fost prietenul nostru foarte bun; noi l-am adus aici. Într-un fel, l-am adus aici ca să-şi găsească moartea. Cred că înţelegeţi ce simt.

Gillespie luă câteva coli de hârtie şi scoase un stilou din sertarul biroului.

— Poate ne puteţi furniza câteva date, sugeră el. Ştiţi ce vârstă avea decedatul?

— Enrico avea patruzeci şi şapte de ani.

— Căsătorit?

— Văduv.

— Ruda cea mai apropiată?

— Fiica sa, Duena, care e singurul său copil. Stă la noi, deocamdată.

— Naționalitatea?

— Era cetățean american.

Gillespie se încruntă uşor, apoi îşi descreți fruntea cu bună ştiință.

— Unde s-a născut? întrebă el.

Endicott şovăi o clipă:

— Undeva în Italia. Nu-mi amintesc exact.

— Cred că la Genova, spuse calm Virgil Tibbs.

Amândoi bărbații se întoarseră să-l privească; Endicott vorbi primul.

— Ați fost prieten cu maestrul Mantoli? întrebă el.

— Nu, n-am avut niciodată onoarea să-l cunosc. Dar la invitația domnului Gillespie, am examinat cadavrul lui azi dimineață.

Endicott păru surprins.

— Sunteți... antreprenor de pompe funebre? întrebă.

Tibbs clătină din cap negativ, dar înainte de a putea vorbi, interveni Gillespie:

— Virgil este detectiv la poliția din Beverly Hills, în California.

— Pasadena, îl corectă Tibbs.

— Fie, Pasadena. Ce importanță are? şi iritarea ascuți vocea lui Gillespie.

George Endicott se ridică.

— N-am auzit numele dumneavoastră, spuse el şi-i întinse mâna.

Tânărul negru se ridică şi el şi o strânse.

— Mă numesc Tibbs.

— Încântat de cunoştință, domnule Tibbs, spuse Endicott. Ce fel de investigații faceți dumneavoastră?

— De mai multe feluri, domnule. Am lucrat la stupefiante, la circulație, la secția de spargeri, dar mă specializez în crime – omucideri, răpiri şi alte delicte grave de felul acesta.

Endicott se întoarse spre Gillespie.

— Şi datorită căror împrejurări a venit domnul Tibbs aici? întrebă el.

Când Sam Wood văzu expresia de pe faţa lui Gillespie, îşi dădu seama că era rândul lui să vorbească.

— Eu sunt de vină, spuse. L-am găsit pe Virgil la gară aşteptând un tren şi l-am reţinut ca suspect. Apoi am aflat cine este.

— Poliţistul Wood a acţionat foarte prompt, adăugă Tibbs. N-a pierdut nicio clipă lăsând să-i scape un criminal posibil.

În acea clipă, pentru prima dată în viaţă, Sam Wood simţi simpatie pentru un negru.

Endicott se adresă iarăşi detectivului din Pasadena.

— Cât timp rămâneţi în Wells? întrebă el.

— Până la trenul următor, răspunse Tibbs.

— Şi când va fi asta?

— Dacă-mi amintesc bine, la trei şi patruzeci, azi după-amiază.

Endicott dădu din cap satisfăcut. Gillespie se mişcă jenat în scaunul său. Sam Wood îşi dădu seama că era momentul să plece. Din ce în ce mai mult îl bătea gândul că şeful lui era într-o situaţie dificilă şi că el era vinovat de aceasta. Îşi drese glasul, pregătindu-se să vorbească.

— Domnule, îi spuse lui Gillespie, dacă vă puteţi lipsi de mine, aş vrea să mă duc să mă odihnesc.

Gillespie se uită la el şi-şi dădu acordul:

— Du-te acasă.

Aşezându-se la volanul maşinii sale Plymouth, veche de patru ani, Sam Wood începu să reflecteze la încordarea evidentă dintre Bill Gillespie şi detectivul negru. Nu-şi punea nicio clipă problema cine va învinge, dar îl deranja simţământul tot mai puternic că, dacă lucrurile luau o întorsătură neplăcută, el ar putea fi

prins la mijloc.

Încă stăpânit de gândul acesta stânjenitor, lăsă maşina în faţa căsuţei sale, intră în casă, se dezbrăcă imediat şi făcu un duş. O clipă se gândi să-şi ia ceva de mâncare. Apoi îşi dădu seama că nu îi este foame şi se urcă în pat. Îşi trase pe el un cearşaf, fără să-şi mai pună pijamaua şi, în ciuda căldurii înăbuşitoare şi a tulburării din suflet, adormi imediat.

CAPITOLUL 5

Îndată ce Endicott părăsi biroul lui şi se îndepărtă pe coridor, Bill Gillespie se întoarse spre Virgil Tibbs.

— Cine dracu te-a pus să-ți deschizi gura ta mare şi neagră? întrebă el. Dacă vreau să-mi spui ceva, te întreb eu. Îi puneam lui Endicott întrebările pe care voiam eu să i le pun, până te-ai amestecat tu. Îşi încleştă pumnul mâinii drepte şi-l izbi în palma stângă, adăugând: Bagă bine la cap – vreau să pleci chiar acum. Nu ştiu când e următorul tren şi nici nu-mi pasă; du-te la gară şi aşteaptă acolo. Şi când soseşte, nu te uita încotro merge – suie-te în el. Şterge-o!

Virgil Tibbs se ridică liniştit în picioare. Se îndreptă spre uşă, se întoarse şi se uită drept în ochii matahalei care domina cămăruța.

— Bună ziua, domnule şef, spuse el.

În timp ce trecea prin anticameră, polițistul de serviciu îl opri.

— Virgil, ai lăsat cumva la gară azi-dimineață o valiză maro? Inițialele sunt V.R.T.?

Tibbs dădu afirmativ din cap.

— Da, e a mea. Unde-i acum?

— Am luat-o noi. Aşteaptă cinci minute până termin treaba, şi ți-o aduc eu.

Tibbs rămase în aşteptare, stânjenit. Nu voia să-l găsească Gillespie tot acolo dacă ar fi ieşit din birou. Nu-i era teamă de mătăhălosul polițist, dar nu vedea niciun avantaj într-o eventuală dispută cu el. Rămase în

picioare, ca să sugereze într-un mod politicos că dorea ca aşteptarea să fie scurtă. După mai bine de cinci minute, poliţistul de serviciu se întoarse cu valiza.

— Poţi să-mi dai o maşină până la gară? întrebă Tibbs.

— Întreabă-l pe şef. Dacă zice că-i O.K., nu am nimic împotrivă.

— De fapt mi-e egal, spuse Tibbs scurt.

Îşi luă valiza şi porni în jos pe treptele care duceau în stradă.

Nouă minute mai târziu, telefonul sună în biroul lui Gillespie. Era o linie secretă, numărul fiind ştiut doar de puţini. Ridică receptorul.

— Gillespie la telefon, confirmă el scurt.

— Aici Frank Schubert, Bill.

— Da, Frank.

Şeful poliţiei făcu un efort să pară sigur de sine şi cordial. Frank Schubert era proprietarul unei fierării şi a două staţii de benzină. Era, de asemenea, primarul oraşului Wells şi preşedintele micului comitet care conducea afacerile orăşelului.

— George Endicott tocmai a plecat de la mine, Bill.

— Da, aproape că ţipă Gillespie, dar imediat se hotărî să-şi controleze mai bine tonul.

— E vorba de detectivul de culoare pescuit de unul din băieţii tăi. Mi-a cerut să chem Pasadena şi să mă interesez dacă-l putem împrumuta pentru câteva zile. Trebuie să ştii că George e teribil de afectat de moartea lui Mantoli.

— Da, fireşte, i-o reteză Gillespie – se simţea tratat ca un copil.

Am luat imediat legătura cu Morris, şeful poliţiei din Pasadena, continuă Schubert, şi el ne-a dat aprobarea.

Gillespie respiră adânc şi apoi spuse:

— Frank, apreciez foarte mult efortul tău, dar tocmai acum am scăpat de tipul ăsta, şi ca să fiu sincer nici nu am chef să se întoarcă. Am oameni foarte buni şi nici eu nu sunt un ageamiu. Mă scuzi că-ţi spun toate astea, dar George Endicott se bagă unde nu-i fierbe oala.

— Ştiu că-i aşa, se declară de acord Schubert. Vine din nord, unde oamenii gândesc altfel de cum gândim noi. Dar cred că uiţi ceva.

— Ce anume? întrebă Gillespie.

— Faptul că asta îţi dă o posibilitate de afirmare. Endicott vrea să-şi folosească prietenul negru. O.K., dă-i drumul şi fă ce-ţi spune. Să zicem că-l găseşte el pe criminal? Nu are nicio împuternicire poliţienească aici, aşa că îţi va servi totul pe tavă ţie. Dar dacă dă greş, n-are să te blameze nimeni pe tine. Şi toată lumea din oraş va fi de partea ta; toată vina o să cadă asupra lui. Oricum o întorci, tot tu ieşi în câştig. Dacă nu-l foloseşti pe negru şi nici nu reuşeşti să-l găseşti repede pe asasin, Endicott o să te scalpeze de viu – şi nu uita că e tipul cu cei mai mulţi bani din oraş.

Gillespie îşi muşcă buza de jos, rămânând câteva clipe gânditor.

— Tocmai l-am dat afară, spuse el într-un târziu.

— Mai bine l-ai aduce înapoi, îl avertiză Schubert. El e alibiul tău. Poartă-te frumos cu el şi lasă-l să cadă singur în plasă. Dacă cineva te acuză, spui că ai făcut totul la ordinele mele.

Gillespie înţelese că trebuia să se învoiască.

— O.K., spuse cu voce silită, şi închise.

Se ridică repede, aducându-şi aminte că nu ştia prea multe despre procedura de prindere a unui criminal şi că Virgil Tibbs era alibiul nepremeditat care-l va scăpa de toată răspunderea. Se repezi imediat în maşină, gândindu-se ce bine ar fi să-i ofere lui Tibbs sfoara cu

care să se spânzure singur.

Îşi găsi omul la o distanţă de două cvartale de gară. Tibbs se oprise un moment să mute valiza dintr-o mână în alta în timp ce Gillespie luă pe nesimţite curba.

— Virgil, urcă, vreau să-ţi vorbesc, spuse el.

Văzându-l pe tânărul negru pregătindu-se să se urce în maşină, lui Gillespie îi trecu prin minte un gând revoltător: Tibbs mersese pe jos ducând o valiză grea o bună bucată de drum, pe un soare dogoritor; asta însemna că era leoarcă de sudoare, şi Gillespie nu putea suferi mirosul negrilor. Coborî repede geamul, după care îi spuse lui Tibbs să se aşeze pe scaunul din faţă.

— Pune-ţi valiza în spate, îl sfătui.

Tibbs făcu întocmai, se urcă în maşină şi se aşeză. Spre marea uşurare a lui Gillespie, nu simţi niciun miros.

După ce porni maşina şi luă viteză, spuse:

— Virgil, am fost nedrept cu tine în dimineaţa asta.

După care tăcu o vreme. Tibbs nu spunea nimic.

— Prietenul tău Endicott, urmă Gillespie, a vorbit cu primarul despre tine. Iar primarul Schubert a telefonat la Pasadena şi, după ce s-a consultat şi cu mine, am ajuns la hotărârea să te lăsăm să anchetezi cazul Mantoli, bineînţeles sub coordonarea mea.

O bucată de drum niciunul nu spuse nimic. Apoi Tibbs rupse tăcerea cu precauţie.

— Domnule şef, cred c-ar fi mai bine dacă aş părăsi oraşul, aşa cum ai sugerat. Ar fi mai uşor pentru dumneavoastră.

Gillespie viră după un colţ.

— Ce-ai face dacă şeful tău ţi-ar cere să stai aici? îl întrebă el.

— Dacă şeful meu Morris mi-ar cere să mă duc în Anglia şi să-l caut pe Jack Spintecătorul, n-aş şovăi o

clipă.

— Şeful tău ţi-a trimis vorbă să rămâi o săptămână cu noi. Nu vei face parte, bineînţeles, din secţia noastră de poliţie, astfel că nu vei fi obligat să porţi uniformă.

— Nu port cam de multicel, spuse Tibbs.

— O.K. Ai nevoie de ceva?

— N-am dormit toată noaptea şi n-am avut posibilitatea să fac un duş, răspunse Tibbs. Dacă există vreun hotel aici care ar putea să mă găzduiască, aş vrea să mă spăl, să mă bărbieresc şi să-mi schimb hainele. Apoi, dacă puteţi să-mi faceţi rost de o maşină, cred că ar fi cam tot ce aş avea nevoie. Cel puţin pentru un timp.

Gillespie se gândi un moment.

— Hotelurile de-aici nu te vor primi, Virgil, dar există un motel pentru cei de culoare la aproximativ cinci mile depărtare. Poţi să stai acolo. Avem o maşină veche a poliţiei, aflată în rezervă, pe care aş putea să ţi-o las.

— Vă rog, ceru Tibbs, n-aş vrea o maşină a poliţiei. Dacă ştiţi pe cineva care să-mi închirieze o maşină uzată, în stare de funcţionare, ar fi mult mai bine. Nu vreau să atrag atenţia.

Gillespie îşi dădu seama că va fi mai greu decât credea să-l facă pe Tibbs să se autodesfiinţeze.

— Cred că ştiu un loc, spuse el şi întoarse în mijlocul şoselei.

Se îndreptă spre un garaj de pe partea cealaltă a liniei ferate. Un mecanic de culoare, voinic, îi ieşi în întâmpinare.

— Jess, îl instrui Gillespie, acesta este Virgil, care lucrează pentru mine. Aş vrea să-i dai o maşină sau să-i faci rost de una pe care s-o poată folosi, să zicem pentru o săptămână. O maşină care merge bine, cum ar fi una pe care tocmai ai reparat-o.

— Orice repar eu, răspunse Jess, merge bine. Cine va

răspunde de ea?

— Eu voi răspunde, declară Tibbs.

— Vino, atunci, replică Jess, şi se îndreptă spre şopronul în care ţinea maşinile.

Virgil Tibbs coborî din maşina lui Gillespie, îşi luă valiza de pe bancheta din spate-şi se adresă noului său superior:

— Mă voi prezenta la raport imediat după ce mă aranjez puţin, spuse el.

— Nu te grăbi, răspunse Gillespie. Mâine va fi foarte bine.

Şi zicând asta, ambreie şi maşina porni, împrăştiind un nor de praf. Virgil Tibbs îşi luă valiza şi intră în garaj.

— De fapt, cine eşti? îl întrebă Jess.

— Mă numesc Tibbs. Sunt poliţist în California.

Jess îşi şterse mâinile cu o cârpă.

— Pun bani deoparte, ca să mă pot muta în vest. Vreau să plec de-aici, îi mărturisi el. Dar să nu spui la nimeni. Poţi să iei maşina mea. Mai am o maşină, dacă o să am nevoie. Ia zi, ce treabă ai de făcut?

— S-a comis o crimă azi-dimineaţă. Şi cum dumnealor habar n-au ce să facă în situaţia asta, vor să scoată castanele din foc cu mâinile mele.

O privire încărcată de bănuieli apăru pe faţa rotundă şi neagră a lui Jess.

— Cum ai de gând să te aperi? îl întrebă el.

— Prinzând criminalul, răspunse Tibbs.

Din cauza căldurii şi a schimbării programului obişnuit, Sam Wood dormi puţin şi agitat. La două după-amiaza, se sculă şi se îmbrăcă. Îşi făcu un sandviş din proviziile pe care le avea acasă şi apoi se uită prin scrisorile primite. Ultima din cele trei scrisori din micul teanc o deschise cu mâini tremurătoare. Era o

înştiinţare pe o hârtie cu antet legal, şi un cec. Când se uită la cec, Sam încetă să-şi mai facă griji în legătură cu crima. Vârî scrisoarea şi cecul în buzunarul de la piept, se uită la ceas şi se grăbi să iasă din casă. Deodată, important pentru el era să ajungă la bancă înainte de ora trei. O oră mai târziu, Sam se îndrepta spre secţia de poliţie, pentru a afla ultimele ştiri. Era şi zi de leafă. Spre surprinderea sa, îl găsi pe Bill Gillespie pe coridor vorbind cu Virgil Tibbs.

Sam îşi luă leafa de pe birou, semnă şi apoi se întoarse spre Bill Gillespie care-l aştepta.

— Wood, ştiu că eşti în afara orelor de program, dar avem nevoie de ajutorul tău. Poţi să-l duci pe Virgil până la familia Endicott? Vrea să-i pună câteva întrebări fetei lui Mantoli.

Nu era o întrebare, ci un ordin spus cu blândeţe. Sam nu înţelese această neaşteptată atitudine de toleranţă faţă de detectivul din California, dar discreţia îl îndemnă să nu aleagă acest moment şi loc pentru a întreba. Era bucuros să meargă; n-ar fi vrut să piardă ocazia.

— Desigur, domnule, dacă asta vă e dorinţa.

Gillespie trase aer în piept, exasperat.

— Dacă nu era asta dorinţa mea, Wood, nu ţi-aş fi cerut-o. Virgil are maşină, dar tu cunoşti drumul.

De ce oare, se întreba Sam, de fiecare dată când încerca să se poarte amabil cu Gillespie, noul său şef o înţelegea pe dos? Dădu din cap spre Tibbs şi se întrebă câteva secunde dacă ar trebui să conducă maşina sa personală până sus pe munte, sau să folosească maşina de patrulare, care era parcată în curte. Nu îşi pusese uniforma. Da, asta era soluţia: va conduce maşina oficială aşa cum era, îmbrăcat civil. Porni drept înainte, şi Tibbs îl urmă. Când Sam trecu la volan, Tibbs deschise portiera şi se aşeză lângă el. După un moment

de şovăire, Sam acceptă formaţia şi porni motorul.

Pe şosea, în timp ce se îndrepta spre marginea oraşului de unde pornea drumul către casa Endicott, Sam dădu glas curiozităţii sale.

— Se pare că te-ai pus bine cu şeful, remarcă el, şi se întrebă imediat dacă nu cumva fusese prea prietenos, prea făţiş, sau poate amândouă.

— Îmi închipui că eşti cam nedumerit, replică Tibbs. Prezenţa mea aici l-a stânjenit pe domnul şef Gillespie, şi am făcut imprudenţa să mă amestec într-un interogatoriu pe care-l conducea.

— Am auzit, mărturisi Sam.

Tibbs nu se supără.

— N-o să intru în amănunte, dar şeful dumitale m-a desemnat să lucrez timp de câteva zile la soluţionarea cazului Mantoli.

Fireşte, cu aprobarea şi permisiunea şefilor mei de acasă.

— Care este deci funcţia dumitale aici? întrebă Sam, curios.

— Niciuna. Mi se dă doar posibilitatea să-mi arăt îndemânarea. S-ar putea să mă vâr singur în bucluc.

Maşina părăsi asfaltul şi o porni pe prundiş.

— Crezi că poţi face ceva? întrebă Sam.

— Pot să-ţi furnizez câteva nume, răspunse Tibbs.

— Dar cu ce te pot ajuta tipii ăştia dacă sunt în California? se miră Sam.

— Da, sunt în California, fu de acord, Tibbs. La puşcăria San Quentin.

Sam se hotărî să tacă şi să conducă. Când uşa familiei Endicott se deschise în ziua aceea a doua oară în faţa lui, doamna Endicott era acolo la fel ca şi prima dată. Îşi pusese de data asta o rochie neagră simplă. Deşi nu zâmbea, îl făcu să simtă că e bine venit.

— Mă bucur că te văd, domnule polițist, spuse ea. Îmi pare rău, dar nu ştiu care ți-e numele.

— Mă numesc Sam Wood, doamnă.

Ea îi întinse mâna.

— Şi acest domn, sunt sigură că e domnul Tibbs, şi zicând asta, întinse mâna negrului. Vă rog să intrați, domnilor, îi invită.

Sam îşi urmă gazda în marea şi impunătoarea cameră de zi. În timp ce intră, dădu cu ochii de Endicott, stând alături de un tânăr şi o fată, care se țineau de mână. Sam avu convingerea că era ideea lui, nu a ei. Bărbații rămaseră în picioare, pentru prezentări.

— Duena, îmi dai voie să ți-l prezint pe domnul Tibbs şi pe domnul Wood; domnişoara Mantoli. Şi domnul Eric Kaufmann, asociatul şi managerul maestrului Mantoli.

Bărbații îşi strânseră mâinile. Lui Sam nu-i plăcu din primul moment Kaufmann. Era un tânăr care căuta să pară mai matur, mai înalt şi mai important decât era.

Fata era altfel. Aşa cum stătea, liniştită şi gravă, Sam o privi şi îşi revizui categoric părerea despre italience. Nu era grasă şi nu părea că va fi vreodată. Observă că era brunetă, cu părul scurt tuns băieţeşte, aşa cum îi plăcea lui. Îşi aminti că fata aflase abia în dimineața asta că tatăl ei fusese omorât. Simți impulsul să stea alături de ea, să-i cuprindă umerii şi să-i spună că, într-un fel, totul avea să se aranjeze.

Dar nu era cu putință ca lucrurile să se aranjeze pentru ea – oricum, mult timp de aici înainte. Se gândea încă la ea, când Virgil Tibbs preluă, calm, comanda.

— Domnişoară Mantoli, spuse Tibbs, avem o singură scuză să vă deranjăm într-un moment ca acesta: avem nevoie de ajutorul dumneavoastră ca să-l găsim şi să-l pedepsim pe criminal. Vă simțiți în stare să răspundeți la câteva întrebări?

O clipă, fata se uită la el cu ochii care erau roşii şi plini de lacrimi, apoi îi închise şi le făcu semn să ia loc. Sam se aşeză cu o puternică senzaţie de uşurare; ţinea mult să rămână oarecum în umbră şi să-l lase pe Tibbs să conducă lucrurile.

— Poate că ar fi mai uşor să încep cu dumneavoastră, spuse Tibbs întorcându-se spre Eric Kaufmann. Aţi fost aici noaptea trecută?

— Da, am fost, în prima parte a serii, ca să zic aşa. A trebuit să plec la ora zece spre Atlanta. E un drum lung de aici, şi trebuia să fiu acolo dimineaţa devreme.

— Aţi condus toată noaptea? îl întrebă Tibbs.

— O, nu; am ajuns pe la două şi jumătate. Am tras la hotel ca să dorm puţin. Mă sculasem şi mă bărbieream când... când am primit vestea, termină el.

Tibbs se întoarse spre fată, care stătea cu capul plecat, cu mâinile strânse pe genunchi. Când i se adresă fetei, timbrul vocii i se schimbă puţin: sunând calmă şi preocupată, dar exprimând o adâncă simpatie pentru tânăra nefericită din faţa lui.

— Au existat candidaţi rataţi care să fi râvnit la poziţia tatălui dumneavoastră şi pe care succesul să-i fi indispus? întrebă el.

Fata se uită la el.

— Deloc, răspunse ea:

Vorbea încet, dar cuvintele erau clare, distincte şi fără teamă. Nu avea niciun fel de accent.

— Vreau să spun că nu avea cu adevărat niciun duşman. Festivalul de aici era ideea lui şi nimeni altcineva niciodată...

Vocea i se stinse şi nu încercă să-şi termine propoziţia.

— Tatăl dumneavoastră obişnuia să poarte la el sume mari de bani – să zicem mai mari de două sute de dolari?

— Câteodată, pentru cheltuieli de călătorie. Am încercat să-l conving să folosească cecurile de voiaj, dar le considera incomode. Ridică privirea şi întrebă mai mult pentru sine: Pentru asta a fost omorât – câțiva dolari?

Era multă amărăciune în glasul ei, iar buzele păreau că tremură în timp ce vorbea. Ochii i se umplură din nou de lacrimi.

— Mă îndoiesc, domnişoară Mantoli, îi răspunse Tibbs. Mai există, cel puțin, alte trei variante pe care o să le cercetăm. Dar nu cred că banii au fost mobilul.

Grace Endicott interveni.

— Domnule Tibbs, apreciez tot ce faceți pentru noi, dar îmi permiteți să propun ceva: poate vă putem răspunde noi la majoritatea întrebărilor dumneavoastră, ca s-o cruțăm pe Duena. Şocul a fost îngrozitor pentru ea. Cred că înțelegeți.

— Fireşte că înțeleg, răspunse Tibbs. Dacă va fi nevoie, am să vorbesc cu domnişoara Mantoli după ce se va reface un pic.

Grace Endicott întinse mâna către tânăra fată.

— Să mergem dincolo să te întinzi puțin, o invită ea.

Fata se ridică, dar clătină din cap.

— Aş prefera să merg puțin afară, spuse. Ştiu că e zăpuşeală, dar vreau să ies puțin. Te rog.

Doamna Endicott înțelese dorința fetei.

— Să-ți aduc o pălărie, sugeră ea, ca să te apere de soare. Ai nevoie de ceva pe cap.

În timp ce femeile părăseau camera, George Endicott spuse:

— Nu-mi place s-o ştiu singură afară. Suntem destul de izolați aici, dar până nu se clarifică totul, nu vreau să-mi asum niciun risc – de niciun fel. Eric, n-ai vrea... dar nu-şi spuse gândul până la capăt.

Sam Wood simți un fior, cum nu i se mai întâmplase niciodată până acum. Se ridică liniştit în picioare.

— O însoțesc eu, se oferi el.

Era de două ori cât Kaufmann şi, în uniformă sau nu, era omul legii. Răspunderea era a lui.

— Pot foarte bine... începu Kaufmann.

— Probabil că va fi nevoie de tine aici, îi aminti George Endicott.

Sam înțelese că oferta lui fusese acceptată. Se înclină spre Endicott şi se îndreptă către uşa din față. Ştia că afară nu era niciun pericol acum în plină zi, şi aproape că regreta gestul. I-ar fi plăcut să fie în uniformă, ca să vadă arma, şi să-i dea astfel încredere fetei. Aşa cum era, părea un om voinic obişnuit, în costum de lucru.

Grace Endicott reapăru împreună cu Duena Mantoli. Fata purta o pălărie de vară cu bor larg, arătând în ciuda tristeții ei extrem de atrăgătoare. Sam îşi ținu respirația.

— O voi însoți eu pe domnişoara Mantoli, anunță hotărât.

— Mulțumesc, spuse Grace Endicott.

Sam deschise uşa, astfel ca fata să poată ieşi afară. Fără un cuvânt, Duena Mantoli porni înainte, ocolind casa spre o mică potecă de partea cealaltă a aleii principale. Cărarea cobora în jos două-trei sute de metri şi se sfârşea cu o mică platformă acoperită, de existența căreia Sam nu ştia nimic. Era aşezată într-o adâncitură, pe un versant, fiind adăpostită în ambele părți şi în partea de sus; avea şi o bancă mai în fund, astfel încât oricine ar fi putut să stea acolo neobservat şi să admire culmile Great Smokies. Duena se aşează liniştită şi îşi strânse fusta, dându-i astfel de înțeles lui Sam că-i era îngăduit să se aşeze lângă ea. Sam se aşeză, îşi împreună mâinile şi se uită la întinderea nesfârşită din fața sa. Înțelese de ce venise fata aici: pentru că locul

părea atârnat undeva la granița cu infinitul. E cu neputință să priveşti munții şi să nu simți că, dincolo de orizont, se continuau mereu, fără sfârşit.

Rămaseră liniştiți, o vreme; apoi, fără vreo introducere, fata îi puse o întrebare:

— Dumneata ai găsit corpul tatălui meu, nu-i aşa?

— Eşti sigură că vrei să vorbim despre asta? întrebă Sam.

— Trebuie să ştiu, stărui fata. Dumneata ai găsit corpul?

— Da, eu.

— Unde era?

Sam şovăi înainte de a răspunde.

— În mijlocul şoselei.

— Putea să fi fost lovit de o maşină?

— Nu. Şi se opri, întrebându-se cam cât ar trebui să-i spună; apoi urmă: A fost lovit pe la spate, cu un instrument bont. Bățul său era lângă el – vreau să spun, bastonul. Probabil că a fost lovit cu el.

— A fost... fata păru să şovăie, apoi spuse totuşi, alegându-şi cuvintele cu grijă... ceva fulgerător?

Pentru prima dată întoarse capul şi se uită la el. Sam dădu din cap.

— Nu numai că a fost fulgerător, dar nici nu a avut timp să-şi dea seama. Sunt sigur că nu a simțit nicio durere.

Fata strânse marginea băncii cu degetele ei lungi şi subțiri şi privi încă o dată panorama munților din față.

— Nu era un om mare, sau important, se adresă ea, mai mult dealurilor tăcute. Toată viața a sperat şi a muncit pentru ocazia asta. Ar fi fost marea lui ocazie, şansa să devină cineva în muzică. E o lume dură şi e aproape imposibil să ajungi undeva dacă, într-un fel, nu izbuteşti să faci parte dintr-un anumit cerc. Indiferent

cine l-a ucis pe tatăl meu, a ucis toate speranţele şi visurile lui – chiar înainte de a le împlini.

Nu mai spuse nimic, dar continuă să privească drept înainte. Sam se uită la ea precaut şi se simţi furios pe sine că, într-un asemenea moment, se gândea că e frumoasă. Dorea cu disperare să-i ofere protecţia lui, s-o lase să plângă pe umărul lui, dacă ar fi vrut, să-i ţină strâns mâna într-a lui.

Ce nu putea să facă fiziceşte, încercă să exprime în cuvinte:

— Domnişoară Mantoli, aş vrea să-ţi spun ceva ce ar putea să-ţi aducă puţină mângâiere. Noi, toţi de la secţie, vom face tot ce ne va sta în putinţă, indiferent cât de greu va trebui să muncim, pentru a-l găsi şi a-l pedepsi pe criminal. Nu e o mângâiere prea mare pentru dumneata, dar ar putea să te îmbărbăteze puţin.

— Eşti foarte amabil, domnule Wood, spuse ea deşi se gândea la cu totul altceva. Prezenţa domnului Tibbs aici îţi creează neplăceri? întrebă deodată.

Sam îşi încreţi sprâncenele un moment.

— Sincer vorbind, e greu de dat un răspuns. Realmente nu-mi pot da seama.

— Pentru că e un negru.

— Da, pentru că e un negru. Ştii care e punctul nostru de vedere în problema asta.

Când fata-l privi insistentă şi calmă, Sam simţi o emoţie neaşteptată, pe care nu şi-o explica.

— Ştiu, spuse ea. Sunt oameni care nu-i iubesc pe italieni; ei cred ca noi suntem altfel, înţelegi ce vreau să spun. O, ei fac excepţie pentru un Toscanini sau o Sophia Loren, dar noi, ceilalţi, suntem priviţi ca nişte negustori de legume sau chiar gangsteri.

Îşi împinse părul spre spate şi privi iarăşi spre munţi.

— Poate că ar trebui să ne întoarcem, sugeră Sam,

destul de jenat.

Fata se ridică în picioare.

— Cred că da. Îți mulțumesc că m-ai însoțit, spuse ea. Mă simt mai bine.

În timp ce se apropiau, uşa casei se deschise şi apăru Eric Kaufmann. O ținu deschisă pentru Virgil Tibbs care-l urma, şi apoi îi strânse mâna cu afectare. Până şi Sam îşi dădu seama că afişa un aer protector.

— Domnule Tibbs, spuse Kaufmann destul de tare ca să poată fi auzit şi de Sam şi de fată, nu-mi pasă cât va costa, sau cum veți acționa. Nu sunt bogat, dar nu mă voi da în lături de la nimic, până ce criminalul – până ce omul care l-a ucis pe maestrul Mantoli – nu va fi prins şi nu va plăti. Vocea i se frânse: Să-l doboare astfel pe un om ca maestrul! Nici n-a avut posibilitatea să se apere! Să nu-i dați, vă rog, nicio şansă. Vă rog să faceți tot ce vă stă în puteri.

Sam se întrebă cât din tot logosul exprima sinceritate, şi cât era calculat s-o impresioneze pe fată.

Bănuiesc că se cunosc de mult, îşi zise Sam, şi poate... Nu vru să-şi termine gândul. Dintr-o dată, dori ca fata să se fi născut acum, astfel încât să fie primul care s-o cunoască şi să-i poarte de grijă. Îşi dădu seama că-şi pierdea controlul şi se hotărî că era timpul să-şi vină în fire.

Virgil Tibbs se scuză şi se urcă în maşină. Sam porni motorul şi o luară pe drumul care ducea înapoi în oraş. După ce se depărtaseră bine de casă, întrebă:

— Ai făcut vreun progres?

— Da, am făcut, îi răspunse Tibbs.

Sam aşteptă o explicație mai detaliată, dar îşi dădu seama că va trebui s-o ceară el.

— Ca de pildă, Virgil?

— Am aflat amănunte despre Mantoli şi despre

festivalul muzical. Endicot-ii sunt o autoritate în materie de spectacole aici. Ce au pus ei la cale e ceva ce urma să devină un alt festival Tanglewood sau Bethlehem Bach. Unele proiecte de acest gen au fost nemaipomenit de reuşite.

— Cei mai mulţi dintre noi, aici, am privit povestea asta ca pe o prostie, spuse Sam.

— Reacţia la reclama făcută a fost surprinzător de bună, adăugă Tibbs. Nu mă pricep prea mult la muzică, dar cred că Mantoli pregătise câteva programe speciale, cu mare priză la publicul care vine la spectacole de genul ăsta. Cel puţin, erau dispuşi să plătească o groază de bani, ca să stea pe butuci sau scaune pliante o seară întreagă, înainte chiar de a şti că era ceva grozav.

— N-ai aflat însă nimic care să ne ajute să rezolvăm problema pe care o avem în faţă? Ceva care să ne ducă la făptaş?

— S-ar putea, răspunse Virgil Tibbs, şi apoi adăugă: Domnul Endicott a cerut să se trimită cât mai curând cadavrul lui Mantoli la antreprenorul de pompe funebre.

Sam aşteptă un moment, apoi nu mai rezistă.

— Şi altceva? întrebă el.

— Hai să mergem la secţie. Vreau să vorbesc cu tipul acela, Oberst, care a fost reţinut.

— Am uitat de el, mărturisi Sam. Ce-ai de gând să faci?

— Vreau să vorbesc cu el, răspunse Tibbs. Pe urmă, foarte mult va depinde de câtă libertate de acţiune îmi va da Gillespie.

Restul drumului îl făcură în tăcere. În timp ce conducea maşina pe drumul şerpuit, Sam încerca să se hotărască dacă dorea sau nu ca omul de lângă el să reuşească şi să descopere ucigaşul. Păstra clară în minte imaginea Duenei Mantoli, apoi, de parcă un

aparat ar fi schimbat diapozitivul, îl văzu pe Gillespie şi, fără să se uite la el, pe negrul de alături. Asta îl ustură la inimă. N-ar fi avut nimic împotrivă să vină cineva din afară, dacă ar fi fost un tip de treabă şi aşa mai departe, dar gândul că era vorba de un negru se înfipsese ca o stâncă dislocată în mijlocul unui canal. Când ajunseră la secţia de poliţie, Sam încă nu se hotărâse. Ar fi vrut să vadă cazul rezolvat, dar rezolvat de cineva pe care îl putea admira şi respecta. Singurul necaz era că nu-şi putea da seama cine ar fi fost acela.

CAPITOLUL 6

Virgil Tibbs se opri la biroul de informaţii şi formulă o cerere să i se admită ceva. Apoi dispăru în direcţia toaletei pentru negri, lăsând timpul necesar ca cererea sa să fie luată în considerare şi ca Gillespie să fie consultat. Şeful secţiei de poliţie nu era în clădire, aşa că poliţistul de serviciu trebui să ia singur hotărârea. Trecând în revistă atent instrucţiunile primite, el se hotărî, îl chemă pe Arnold şi îl rugă să-l ducă pe Tibbs în celula lui Harvey Oberst.

Când uşa de metal începu să se deschidă, Oberst dădu să se ridice.

— Nu-l aduce aici, protestă el. Du-l în altă celulă. Nu vreau niciun ne...

Uşa de metal zăngăni când se închise.

— Vrea să stea de vorbă cu tine, spuse Arnold pe un ton acid, şi ieşi.

Oberst se aşeză pe un capăt al patului tare de scânduri, iar Tibbs se aşeză calm pe celălalt capăt. Îşi scoase haina şi cravata şi îşi suflecase mânecile. Acum îşi puse în poală mâinile cu degetele negricioase, uscăţive, şi rămase tăcut, fără să-i dea vreo atenţie lui Oberst. Minutele treceau pe nesimţite, întrucât niciunul dintre cei doi nu încerca să facă ceva. Apoi Oberst începu să dea semne de nelinişte. Întâi îşi mişcă mâinile, apoi începu să-şi târşâie picioarele. După o perioadă de crescândă nervozitate, îşi regăsi glasul şi vorbi:

— Ce faci cu hainele alea de alb pe tine? întrebă el.

Tibbs păru pentru prima dată să observe că Oberst

era şi el acolo.

— Le-am cumpărat de la un alb, răspunse.

Acum Harvey Oberst îşi îndreptă atenţia către tovarăşul de celulă, examinându-l fără să-şi ascundă preţuirea.

— Ai fost la şcoală? întrebă el.

Tibbs dădu încet din cap:

— Colegiu.

Oberst îşi ieşi din fire:

— Crezi că eşti deştept foc, ai?

Virgil Tibbs continua să se uite la degetele sale încleştate.

— Am diplomă.

Liniştea se restabili pentru o clipă.

— Unde te-au lăsat să mergi la liceu?

— În California.

Oberst îşi schimbă poziţia, ridicându-şi picioarele pe suprafaţa tare a patului.

— Ăia sunt inconştienţi.

Tibbs ignoră comentariul.

— Cine-i Dolores Purdy? întrebă.

Oberst se aplecă puţin.

— Nu-i treaba ta, îl repezi el. O fată albă.

Tibbs îşi descleştă mâinile, se răsuci şi îşi puse picioarele pe pat, la fel cum făcuse Oberst.

— Ori îmi răspunzi la întrebare, spuse el, ori rişti să fii spânzurat pentru crimă.

— Nu fi neobrăzat, negru neruşinat ce eşti, mârâi Harvey. Eşti un nimic şi n-o să fii niciodată decât un nimic. Niciun colegiu nu te face alb, şi ştii asta.

— Nu ţin prea mult să fiu alb, spuse Tibbs, dar alb sau negru – n-are prea mare importanţă când te afli la capătul unei frânghii. Şi după ce ai putrezit câteva luni în pământ – să zicem ceva mai mult de un an – nimeni

n-o să mai ştie sau n-o să-i pese ce culoare a avut pielea ta. N-o să mai ai piele. Asta vrei?

Oberst îşi strânse picioarele la piept şi le cuprinse cu braţele, ca pentru a se apăra.

— Cine dracu crezi că eşti? întrebă.

Dar groaza îi răzbătea prin glas, şi aroganţa cu care încerca s-o acopere nu prea izbutea să facă mare lucru.

— Sunt poliţist. Umblu după cel ce l-a omorât pe omul pe care l-ai jefuit. Indiferent dacă mă crezi sau nu, asta e. Din întâmplare, sunt şi singurul pe-aici care crede că s-ar putea să nu fii vinovat de crimă. Aşa că ai face bine să-mi spui tot ce ştii, fiindcă numai eu pot să te ajut.

— Nu eşti poliţist, spuse Oberst după o pauză.

Tibbs duse mâna spre buzunarul cămăşii sale şi scoase un cartonaş alb în plastic transparent.

— Sunt angajat la Pasadena, ca poliţist-anchetator. Spune-i detectiv, dacă vrei. Sunt detaşat la secţia de poliţie de aici ca să aflu cine l-a ucis pe Mantoli – aşa-l cheamă pe tipul omorât. Indiferent cum şi de ce l-au omorât. Ori ai încredere în mine, ori te trezeşti judecat pentru crimă.

Oberst rămase tăcut, Tibbs aşteptă un minut lung.

— Cine-i Dolores Purdy? întrebă din nou.

Oberst se hotărî.

— O fată care stă pe lângă mine. Are o mulţime de fraţi şi surori mai mici.

— Câţi ani are fata?

— Şaisprezece, aproape şaptesprezece.

— Ştii cum le zicem la astea în California? Puicuţe care te bagă la zdup, spuse Tibbs.

Oberst reacţionă imediat.

— M-am încurcat cu ea. Dar nu în felul ăsta.

— Ce s-a întâmplat?

Oberst nu răspunse.

— Pot să ies şi să mă uit în fişă, îi aminti Tibbs. Dar prefer să-mi spui tu.

Oberst acceptă înfrângerea.

— Dolores asta e tânără; dar al naibii de bine, dacă înţelegi ce vreau să spun. Scoate din minţi omul.

— Sunt o mulţime din astea, comentă Tibbs.

— Da, dar Dolores e fudulă foc de felul cum e făcută, îi place să-şi arate formele. Am fost o dată cu ea la Clarke's Pond. Nu voiam să facem nimic rău; nu vreau s-ajung la puşcărie.

Tibbs dădu din cap afirmativ.

— Ei, şi Dolores m-a întrebat: nu-i aşa că-s bine făcută? Şi când i-am zis că da, s-a şi apucat să-mi arate.

— A fost ideea ei? întrebă Tibbs.

— Cum zici, ideea ei. N-am înghesuit-o eu; doar că n-am încercat s-o opresc.

— Nu prea mulţi oameni te-ar condamna pentru asta, dar era destul de periculos.

— Poate că da. Oricum, se dezbrăcase pe jumătate, când deodată apare un poliţist din tufiş. Aşa că m-au umflat.

— Şi fata?

— Pe ea au trimis-o acasă.

— Ce s-a întâmplat după aceea?

— După o vreme mi-au dat drumul, dar mi-au zis să nu mai umblu cu fata aia niciodată.

— Ai mai văzut-o de atunci?

— Păi cum, că stă pe Third Street cum dai colţul la Polk. Eu locuiesc la mică distanţă. O văd mereu. Şi tot zice să ne mai întâlnim.

— Asta-i tot ce s-a întâmplat?

— Nimic altceva, pe crucea mea.

Tibbs se ridică în picioare, se apucă de barele celulei

şi se lăsă cu toată greutatea corpului pe spate, ca să-şi dezmorţească puţin braţele. Apoi se întoarse şi se aşeză din nou.

— Te bărbiereşti în fiecare zi? întrebă el.

Surprins, Oberst îşi pipăi barba.

— De obicei da, nu şi în dimineaţa asta. Am stat treaz toată noaptea.

— Cum asta?

— Păi, am fost până la Canville, la un tip pe care îl cunosc acolo. Ne-am... întâlnit de câteva ori.

— Înseamnă că te-ai întors destul de târziu?

— Cam pe la două, poate şi mai târziu. Atunci am dat peste tip pe şosea.

— Ce-ai făcut exact? Nu-mi spune ce crezi că vreau să aud; spune-mi doar ce s-a întâmplat cu adevărat.

— Păi, tipul zăcea cu faţa în jos pe şosea. M-am oprit să văd dacă pot să-l ajut. Dar era mort.

— Cum ţi-ai dat seama?

— Simplu de tot, mi-am dat seama, şi gata.

— Zi-i mai departe.

— I-am văzut portvizitul pe şosea, cam la un metru şi jumătate–doi de el.

Virgil Tibbs se aplecă înainte.

— Asta-i foarte important, sublinie el. Mi-e egal dacă ai găsit portvizitul sau dacă i l-ai luat din buzunar – n-are importanţă. Dar eşti absolut sigur că l-ai găsit pe şosea lângă el?

— Jur că da, răspunse Oberst.

— Deci l-ai găsit, admise Tibbs. Ce s-a întâmplat după aceea?

— L-am ridicat şi m-am uitat la repezeală înăuntru. Am văzut o mulţime de bani. Mi-am închipuit că nu-i mai poate folosi şi, dacă îi lăsam acolo, oricine venea după mine i-ar fi luat.

— Probabil că ai dreptate, fu de acord Tibbs. Şi cum de te-ai lăsat prins cu banii?

— Păi, eram îngrijorat gândindu-mă că, oricum, tipul fusese ucis. Dacă mă găsea cineva cu portvizitul, puteam intra în belea. Aşa că m-am dus la domnul Jennings. Ăsta-i director la bancă şi îl cunosc bine, fiindcă lucrez pentru el din când în când în timpul liber. I-am povestit totul. El a zis că trebuie să spunem la poliție, şi a chemat curcanul. Aşa că am ajuns aici. Şi habar n-am ce-o să pățesc.

Tibbs se ridică în picioare.

— Lasă asta în seama mea, îl sfătui el. Dacă tot ce-ai spus e adevărat, n-o să pățeşti nimic.

Apoi strigă îndeajuns de tare ca să fie auzit şi-l aşteptă pe Arnold să vină şi să-i deschidă.

Puțin mai târziu, se duse la serviciul meteorologic şi controlă graficul ploilor căzute în ultima lună.

Bill Gillespie îşi ridică privirea de pe birou, şi-l zări pe noul său asistent din Pasadena, care stătea în picioare în cadrul uşii. Nu ținea să-l vadă pe Virgil Tibbs; nu ținea să vadă pe nimeni. Vroia să meargă acasă, să se spele, să mănânce ceva şi să se culce. Ziua de lucru era pe sfârşite, şi el era în picioare încă din primele ore ale dimineții.

— Ei, ce-ai să-mi spui? întrebă el.

Tibbs înaintă puțin, dar nu luă loc.

— Fiindcă m-ați însărcinat să anchetez în legătură cu moartea lui Mantoli, aş vrea să vă rog să-l eliberați pe Harvey Oberst.

— De ce? întrebă Gillespie pe un ton provocator.

— Sunt sigur că nu e vinovat de crimă, şi asta din mai multe motive decât cele pe care le-am menționat azi-dimineață. În principiu, l-ați putea reține pentru furt

fiindcă a luat portvizitul, dar am verificat cu domnul Jennings de la bancă, şi mi-a confirmat depoziţia lui Oberst că i-a dat lui portvizitul – oricum, i-a cerut sfatul lui Jennings. Cu un cetăţean onorabil ca martor, nu veţi obţine niciodată condamnarea lui Oberst.

Gillespie flutură mâna, ca să arate că nu-şi asuma nicio răspundere.

— În regulă, dă-i drumul. Pe răspunderea ta. Mie mi se părea un suspect tipic.

— Eu nu vreau un suspect, replică Tibbs. Vreau un ucigaş. Şi sunt sigur că Oberst nu-i omul pe care îl căutăm. Vă mulţumesc domnule.

Pe când Tibbs părăsea încăperea, Gillespie remarcă cu oarecare satisfacţie că, cel puţin, se gândise să-i spună „domnule". Se ridică în picioare şi se încruntă la hârtiile de pe birou. Apoi dădu din umeri şi ieşi în vestibul. Virgil îşi asumase răspunderea şi, orice s-ar fi întâmplat, el, Gillespie, n-avea nicio vină.

La câteva minute după miezul nopţii, Sam Wood se urcă în maşina de patrulare, verifică indicatorul de benzină ca să fie sigur că rezervorul fusese umplut şi porni cu maşina în patrulare. Avea în faţa lui opt ore în care să aibă, doar el singur, grijă de oraşul adormit. Numai că în noaptea asta, ceva era altfel. Undeva, probabil încă în oraş, se afla un ucigaş. Un ucigaş, pentru care o viaţă omenească nu era mai importantă decât ceva ce-şi dorea.

În noaptea asta Sam se hotărî, în timp ce o lua spre vest pe ruta sa obişnuită, să-şi ţină ochii bine deschişi şi să nu-i scape niciun zgomot. O clipă, se lăsă cuprins de imaginaţie şi se văzu prinzând şi arestând un ucigaş cu o vină atât de vădită, încât va fi de ajuns să-l ducă la secţia de poliţie.

Dar nu putea să fie atât de uşor, îşi spuse Sam. Totul era de partea ucigaşului. Se putea ascunde unde dorea, necunoscut şi nevăzut, putea ataca într-un moment şi într-un loc pe care singur şi le va fi ales. Probabil, gândi Sam, că ucigaşului necunoscut i-ar putea veni ideea că, într-un fel, Sam văzuse prea multe. În acest caz, îl va căuta – în noaptea asta. Sam îşi lăsă cu grijă mâna în jos şi, pentru prima dată de când îşi pusese uniforma de poliţist, îşi slăbi legătura pistolului de la şold. Cele opt ore aveau să ţină tare mult!

În timp ce maşina şerpuia către vest pe străzile tăcute şi pustii, lui Sam îi veni dintr-o dată o idee. Putea fi periculos şi ar fi depăşit chiar atribuţiile sale să o pună în aplicare. S-ar fi putut considera chiar neglijarea propriei sale datorii. În ciuda tuturor acestor obiecţii, înţelese aproape imediat că o va face oricum. Coti după primul colţ şi porni pe un drum murdar, spre casa Endicott.

Când roţile maşinii scrâşniră pe pietriş, Sam era mai calm şi mai hotărât ca oricând. Mantoli era mort – nimeni nu ştia de ce. Oricare ar fi fost motivul, fiica lui era şi ea ameninţată. Sam se gândi la fata care stătuse lângă el privind munţii, şi aproape că dori ca ucigaşul să se arate în noaptea asta, dar nu înainte ca el, Sam, să ajungă primul acolo. Pe măsură ce drumul urca, aerul părea să devină mai rece şi mai curat. Sam aprinse faza mare a farurilor, conducând atent pe curbele drumului acestuia prea puţin umblat.

O scurtă strălucire pe balustrada albă de protecţie îl anunţă că o altă maşină venea din direcţie opusă.

Într-un punct unde drumul se lărgea uşor, Sam trase pe margine, aprinse luminile de poziţie şi începu să aştepte. Luă lanterna agăţată la bara de direcţie, ţinând-o pregătită în mâna stângă. Farurile maşinii care

se apropia aruncau o fâşie luminoasă pe cer. Când maşina apăru, Sam aprinse instantaneu lumina roşie.

Şoferul celeilalte maşini apăsă cu putere pe frână şi se opri în partea opusă. Sam îl străfulgeră cu fascicolul lanternei şi, în timp ce şoferul îşi ridică braţul să-şi apere ochii, îl recunoscu pe Eric Kaufmann.

— Ce cauţi pe şosea la ora asta? întrebă Sam.

— Sunt în drum spre Atlanta. De ce?

Sam simţi împotrivirea din glasul celuilalt, şi nu-i plăcu.

— Asta e ora la care obişnuieşti să porneşti spre Atlanta?

Kaufmann se sprijini pe geamul deschis al maşinii.

— De ce te interesează? întrebă el.

Sam coborî repede din maşină şi se opri lângă Kaufmann, cu mâna sprijinindu-se pe tocul armei.

— În caz că ai uitat, vorbi el pronunţând cuvintele răspicat, cu mai puţin de douăzeci şi patru de ore în urmă cineva a comis o crimă în acest oraş. Până îl prindem, ne interesează ce face fiecare, mai ales când pleacă la drum lung după miezul nopţii. Acum aştept explicaţii.

Kaufmann îşi frecă faţa cu degetele câteva momente.

— Îmi pare rău, domnule poliţist, se scuză el. Nu sunt în apele mele, şi ştii şi de ce. Am stat la familia Endicott discutând despre festival până acum câteva minute. Pentru că oamenii de-aici au investit în proiect mulţi bani, ne-am hotărât să mergem înainte, în ciuda faptului că Enrico a murit. Dacă lăsăm lucrurile baltă, toţi o să fim nişte cadavre până într-un an. Iartă-mă, mi-am ales greşit cuvintele. Kaufmann se opri şi făcu un efort să se stăpânească. Oricum, trebuie să mă duc la Atlanta să văd ce se poate face ca să găsim un dirijor celebru în locul lui Enrico. Şi trebuie să pun la punct

orchestra. Totul era gata, dar evenimentele au dat peste cap planurile.

Sam se relaxă puțin.

— Bun, dar de ce ai plecat la ora asta? După cum ai declarat în fața mea şi a lui Virgil, ai dormit foarte puțin în noaptea trecută. Nu prea eşti în stare să conduci.

— Ai dreptate, recunoscu Kaufmann. Să-ți spun drept, plec pentru că nu vreau să le mai stau pe cap. Duena doarme în singura cameră de oaspeți, şi acum are nevoie de multă odihnă şi linişte. Unicul lucru inteligent era să plec, să părăsesc oraşul să mă duc la un motel. Aşa pot să mă scol devreme şi să ajung la Atlanta pe la prânz. Ai ceva împotrivă?

Sam îşi dădu seama că omul spunea adevărul şi nu ar fi vrut ca judecata să-i fie influențată de antipatia personală față de Kaufmann. Şi îşi aminti că acest drum singuratic de munte nici nu era în zona sa de patrulare, pe care, de fapt, în acel moment chiar o neglija. Şi dacă ucigaşul pândea undeva pe acolo...

— Cum stau lucrurile acolo sus? întrebă.

— E în regulă. Sunt încordați, desigur, dar totul merge bine. Te duci acolo? Dacă te duci acum, o să-i deranjezi şi probabil-o să-i sperii. Nu m-aş duce dacă aş fi în locul dumitale, nu te supăra.

Sam îi făcu semn lui Kaufmann să plece.

— Ai grijă, îl sfătui. Opreşte cât mai curând şi du-te să te culci. Altfel s-ar putea să sfârşeşti la morgă, lângă Mantoli.

Kaufmann se crispă, dar nu spuse nimic.

— În regulă, aşa voi face. Urmăreşte-mă dacă vrei, dar lasă-i în pace pe cei de sus. Le ajunge pentru o zi.

Sam aşteptă în tăcere până când Kaufmann se îndepărtă, apoi întoarse cu grijă maşina pe drumul îngust, şi se luă după el.

Conducând încet, cu piciorul pe frână, Sam se gândea că, după cât se pare, Kaufmann şi Duena erau foarte buni prieteni. Oricum, Kaufmann avea ocazia s-o vadă foarte des pe fată, şi cum călătoreau mult, probabil că deţinea monopolul. Gândul îl înfurie. O întâlnise pe fată doar o dată în ziua când tatăl ei fusese ucis, şi totuşi simţea că avea dreptul să se gândească la ea şi la securitatea ei.

Roţile maşinii atinseră asfaltul şi drumul deveni mai lin. Imediat, Sam îşi îndreptă gândul iarăşi spre ucigaşul ce se plimba liber prin oraş. Exista oricum posibilitatea să mai fie încă în oraş. Străzile erau tăcute şi pustii, cu excepţia petelor de lumină singuratice de sub rarele felinare de stradă. Încă o dată, Sam îşi reaminti că este ţinta principală. Căldura înăbuşitoare a nopţii păru să fie străpunsă de un fior rece, care sta suspendat în întuneric, aşteptând.

Cu puţin timp în urmă, Sam citise o carte despre o situaţie asemănătoare. Autorul folosise un cuvânt pentru a o descrie, un cuvânt ciudat şi neobişnuit pe care Sam îl căutase cu conştiinciozitate în dicţionar. Acum nu-şi reamintea cuvântul, dar ştia că începe cu „m” – de asta era sigur. Indiferent care cuvânt era, semnificaţia lui o simţea acum Sam atârnând deasupra lui.

Dar nu era un laş. Hotărât să-şi facă datoria, continuă să patruleze în oraş. Când termină primul traseu, se gândi, prudent, să se oprească într-un loc diferit pentru a-şi scrie raportul. Nu-şi provocă soarta oprind pe partea opusă farmaciei Simon, cum făcea de obicei; oricine cunoştea deplasările sale în timpul nopţii, ar fi stat la pândă să-l aştepte acolo. După ce termină de scris raportul, Sam puse registrul jos, având însă senzaţia că ceva parcă i se lipise de ceafă.

Porni brusc maşina şi conduse cu o viteză neobişnuit de mare, până la bufetul puternic luminat.

După ce bău o bere, la care adăugă o bucată de plăcintă cu lămâie, se întoarse la maşina şi la oraşul pe care trebuia să-l păzească. Nici după ce cerul se lumină, devenind trandafiriu, nu-l părăsi sentimentul că era urmărit în tăcere şi că, la un moment dat, trecuse pe lângă o mare primejdie.

La ora opt îşi duse maşina, cu îndemânare şi atenţie, până în garajul secţiei de poliţie. Cel puţin noaptea asta îşi meritase salariul.

CAPITOLUL 7

Bill Gillespie aştepta nerăbdător în timp ce operatorul de la interurban făcea legătura. În mod obişnuit, ar fi cerut altcuiva să facă verificarea, dar avea motive speciale s-o facă el singur. Virgil Tibbs era acum alibiul său pentru tot ce s-ar fi putut întâmpla, dar nu voia numai un alibi – voia să-l prindă el însuşi pe asasin.

La celălalt capăt al liniei, răspunse recepționerul de la hotel.

— Ai un anume Eric Kaufmann înregistrat la hotel? întrebă Gillespie.

— Da, domnule, avem.

— Înțelegi cine sunt. Spune-mi tot ce poți despre mişcările lui Kaufmann în noaptea trecută. Când s-a înregistrat, când a sosit şi aşa mai departe. Spune-mi în detaliu până la sfârşit ce poți. Aşteaptă o clipă.

Gillespie apucă un bloc de hârtie, ca să-şi noteze ce afla. Dădu să scrie „Kaufmann" pe hârtie, sus, dar se opri la timp. Cineva ar fi putut să vadă. Fusese ideea lui să verifice alibiul lui Kaufmann şi nu voia să lase nimic la voia întâmplării.

— O.K., dă-i drumul.

— Domnul Kaufmann s-a înregistrat la noi acum patru zile. A luat o cameră cu baie, moderată ca preț. Noaptea trecută a sosit puțin după miezul nopții, în jurul orei două, aş putea spune. Recepționerul de serviciu noaptea zice că nu poate să stabilească precis timpul, fiindcă începuse să moțăie şi nu s-a uitat la

ceas. Oricum, crede că era aproximativ ora două când a venit domnul Kaufmann. Îşi aminteşte spusele domnului Kaufmann că a luat masa înainte de a veni la hotel şi că îi era teamă că nu făcuse bine mâncând plăcintă cu vişine la ora aceea.

Gillespie îl întrerupse:

— Cum de ai toate informaţiile astea la îndemână? Aşteptai telefonul meu?

— Nu, domnule, dar ieri am vorbit cu recepţionerul care a fost de serviciu noaptea, la cererea cuiva de la dumneavoastră – un domn Tibbs după câte îmi amintesc.

Şeful poliţiei mormăi în receptor:

— Oh... O.K., şi mulţumesc, Fii atent, să nu spui nimănui despre acest telefon.

— Bineînţeles, domnule; şi domnul Tibbs ne-a atras atenţia. Dar ştim şi noi, oricum. Sper că o să puneţi mâna pe criminal; sunt sigur că o să reuşiţi.

— Mulţumesc, i-o tăie Gillespie, şi închise telefonul.

Încercă să se convingă, în timp ce se lăsa să alunece în scaun, că nu are motive întemeiate să fie nemulţumit. Îi ceruse lui Virgil să facă investigaţii în legătură cu crima, şi Virgil îi urmase instrucţiunile, exact cum îi ceruse. Oricum, Kaufmann nu era vinovat. În acel moment, Arnold îşi băgă capul pe uşă.

— Domnule şef, Ralph, barmanul de noapte de la bufetul de pe autostradă, a telefonat chiar acum. A rămas după program ca să-şi ia micul dejun înainte de a merge acasă, şi spune că un tip, care a trecut prin oraş, tocmai stă la masă, şi că ar şti ceva despre crimă.

— Ce maşină are? răcni Gillespie.

— Un Pontiac roz, model de anul ăsta. Număr de California.

— Du-te şi adu-l, ordonă Gillespie. Roagă-l politicos

să vină pentru câteva minute până la mine. Şi adu-l şi pe Ralph cât mai repede cu putinţă.

Gillespie se lăsă pe speteaza scaunului şi rămase o vreme cugetând. Ralph nu era o persoană de încredere, dar, cine ştie, poate că avea o sclipire de inteligenţă, instinctul animalului în faţa duşmanului. Pentru Ralph, orice tulbura cursul firesc al lucrurilor era un duşman. O să-i ceară automobilistului necunoscut, în trecere prin oraş, să coopereze cu poliţia, chiar dacă barmanul se lăsase dus de imaginaţie. Conştient că trebuie să rezolve cât mai repede cazul, Gillespie se simţea scos din sărite. Îşi zise că ar trebui să-şi controleze mai bine temperamentul, cel puţin până când va rezolva cazul. Era nou în această muncă, şi un eşec îl va putea costa cariera viitoare. Ştia că ar putea să greşească, dacă nu va fi atent la fiecare pas.

Virgil Tibbs apăru în uşa biroului. Tocmai acum Bill nu ţinea să-l vadă pe detectivul negru – de fapt nu ţinea să-l vadă deloc – dar îşi dădea seama că trebuie să-l suporte.

— Bună dimineaţa, Virgil, spuse alene. Faci vreun progres în cazul nostru?

Tibbs dădu din cap.

— Da, cred că da.

Lui Gillespie îi sări muştarul.

— Spune-mi tot ce-ai aflat, îi ordonă.

— Aş fi bucuros, domnule şef, atunci când va fi cu putinţă. Ceea ce ştiu acum nu este destul de clar ca să vă pot raporta. Cum voi şti mai mult, vă voi spune, tot, amănunţit.

S-a blocat, îşi zise Gillespie. Dar n-o recunoaşte. O să lase totul baltă.

Arnold băgă capul pe uşă.

— Domnul Gottschalk vrea să vă vadă, domnule şef.

— Gottschalk?

— Domnul cu Pontiacul roz, din California.

— Oh, roagă-l să poftească.

Gottschalk apăru în prag, înainte ca Virgil Tibbs să fi putut părăsi încăperea. Era un bărbat între două vârste, voinic, tuns scurt, având un aer hotărât.

— Am făcut vreo boacănă? întrebă brusc.

Bill Gillespie îi făcu semn să se aşeze.

— Nu cred, domnule Gottschalk. Dar aş aprecia dacă aţi vrea să-mi acordaţi puţin timp. S-a comis o crimă alaltăieri noaptea şi ne-am gândit că aţi putea să ne daţi câteva lămuriri asupra ei.

Imediat ce Gillespie termină de vorbit, Virgil Tibbs se întoarse din prag. Intră iar în birou şi se aşeză. Gillespie observă, dar nu spuse nimic.

— Numele dumneavoastră este Gottschalk, cred? întrebă Gillespie.

Era o invitaţie clară să i se dea cât mai multe informaţii. Gottschalk vârî mâna în buzunarul de la piept, scoase portvizitul, extrase o carte de vizită, pe care o aşeză pe biroul lui Gillespie.

— Pot avea şi eu una? întrebă Tibbs.

— Desigur, şi Gottschalk îi înmână una. Dumneavoastră sunteţi... în poliţie?

— Numele meu este Virgil Tibbs. Anchetez crima despre care v-a vorbit domnul şef Gillespie.

— Scuzaţi-mă, nu înţelesesem.

Gottschalk îi întinse mâna, şi cei doi bărbaţi îşi strânseră mâinile, fără să se ridice de pe scaun. Apoi Tibbs se rezemă de spătar, aşteptând ca Gillespie să continue. Arnold apăru iarăşi în prag.

— Ralph e aici, spuse el scurt.

Gillespie şovăi şi dădu să se ridice, de parcă ar fi vrut să iasă din încăpere. Chiar atunci apăru în prag Ralph,

se uită la Gottschalk şi arătă spre el cu un gest teatral:

— El este!

Gillespie se aşează din nou. Gottschalk îşi suci gâtul ca să se uite la Ralph, apoi întoarse capul, de-a dreptul uluit. Arnold rămăsese în prag, neştiind ce să facă.

— Ce ştii despre acest domn, Ralph? întrebă Gillespie, liniştit.

Barmanul trase adânc aer în piept.

— Ştiţi, uitasem totul despre întâmplare, dar când a apărut din nou, vreau să spun omul de colo, mi-am adus aminte că era la bufet în noaptea crimei, cam cu vreo trei sferturi de oră înainte de a intra domnul Wood.

— Nu înţeleg nimic din ce spune, vorbi Gottschalk.

— Înainte de a veni el, tocmai măturam în faţa bufetului, continuă Ralph, aşa că aş fi văzut oricare alte maşini care ar fi trecut pe-acolo. A lui a fost singura.

— Ai observat din ce direcţie venea? întrebă Gillespie.

— Da, se ducea spre sud.

— Zi-i mai departe.

— Păi, am aflat mai târziu că Sam, adică domnul Wood, a găsit cadavrul italianului chiar în mijlocul drumului. Nici o altă maşină n-a mai trecut pe-acolo după omul ăsta, până când domnul Wood a găsit cadavrul. Ralph făcu o pauză, înghiţi în sec şi încheie: Aşa că zic că el a făcut-o.

Gottschalk sări de pe scaun cu o viteză neaşteptată pentru un om de asemenea proporţii. Apoi, răzgândindu-se, se aşeză din nou.

Bill Gillespie avu o inspiraţie.

— E problema ta, Virgil, spuse el şi se lăsă pe spate.

Ideea de a avea la îndemână un ţap ispăşitor, care nu va culege laurii ci numai toată vina în caz de eşec, începea să-l tenteze serios. Şi deşi nu-i plăcea să recunoască, ştia că Tibbs avea sorţi de izbândă. Cât de

mult, nu putea şti, dar avea parcă o bănuială că Tibbs ar putea fi totuşi mai bun decât oricare din poliţiştii din oraş, prin aceasta înţelegând şi persoana sa. Gillespie se simţea la fel ca un elev pilot care e convins că ştie să piloteze avionul, dar care, pus în faţa unei situaţii neaşteptate, nemaiîntâlnite, grozav ar vrea să-l aibă alături pe instructor care să-şi asume întreaga răspundere. Gillespie nu avusese niciodată un instructor pe care să se bizuie, ceea ce îngreuia şi mai mult lucrurile.

— Văd după cartea dumneavoastră de vizită, domnule Gottschalk, începu Tibbs, că sunteţi un inginer specialist în testări practice.

— Exact, răspunse Gottschalk cu o voce destul de calmă. Suntem în strânsă legătură cu activitatea de la Cape. Eram în drum spre Cape când am trecut pe-aici.

— Pentru lansarea de ieri?

— Chiar aşa, domnule Tibbs.

— Ce-i asta „Cape”? aruncă o vorbă Gillespie.

— Cape Kennedy.

— Oh, desigur.

Gillespie făcu un semn din cap către Tibbs, indicându-i să continue. Apoi îi aruncă o privire lui Ralph. Barmanul rămăsese cu gura căscată, nevenindu-i să creadă că omul pe care îl adusese la poliţie ca suspect avea legătură cu evenimentele extraordinare despre care citise în ziar.

— După ce v-aţi oprit la bufet, domnule Gottschalk, v-aţi continuat drumul spre sud, străbătând oraşul de la un capăt la celălalt?

— Exact. N-am părăsit autostrada. De fapt, nu m-am oprit până ce n-am avut nevoie de benzină, la aproximativ o sută cincizeci de mile, sau cam aşa ceva, mai departe.

— Ce fel de legitimație aveți, domnule Gottschalk? întrebă Tibbs.

— Secret şi Q.

— Înseamnă că ați lucrat, sau lucrați în domeniul nuclear?

— Întocmai. Compania noastră are mai multe contracte în acest domeniu.

— Ca să mai lămurim o problemă, pot să vă întreb de ce conduceați maşina la acea oră, în loc să mergeți cu avionul, sau chiar cu trenul?

— E o întrebare logică, domnule Tibbs. Conduceam pentru că speram să mă pot întâlni cu soția mea şi să stăm o săptămână la Keys, după ce se termina lansarea. Adică, dacă totul mergea bine. Pot să vă spun, doar, că după lansare a trebuit să mă întorc la uzină, şi de aceea sunt acum aici.

— Cu alte cuvinte, ați mers cu maşina pentru cazul că doamna Gottschalk ar fi putut veni şi ea, ca să petreceți o vacanță de o săptămână?

— Exact.

— Şi motivul pentru care conduceați aşa de târziu?

— Căldura. Era groaznic de cald. N-am aer condiționat în maşină, aşa încât am hotărât să merg noaptea, cât de târziu aş fi rezistat, ca să am puțină răcoare.

— Atunci, singurul lucru care mi-a mai rămas să vă mai întreb, domnule, este dacă, trecând prin Wells, ați observat ceva neobişnuit pe drum. Presupun că n-ați văzut vreun cadavru pe drum, căci altfel v-ați fi oprit. Dar ați văzut poate altceva care ar putea să ne ajute? Vreun trecător? Nici un alt semn de activitate?

Gottschalk clătină din cap.

— Nu încerc să omit ceva ca să nu mă trezesc amestecat în cine ştie ce – dar cu adevărat n-am văzut

nimic. De fapt, scuzați-mă că v-o spun, dar oraşul mi-a apărut complet mort.

Tibbs se ridică.

— Ne-ați fost de mare ajutor, domnule, şi apreciem bunăvoința cu care ne-ați lăsat să vă răpim din timpul dumneavoastră.

Gottschalk sări în picioare.

— Sunt liber să plec?

— Desigur, domnule. Din punct de vedere tehnic, erați liber să plecați oricând şi nici nu era nevoie să veniți aici. Sper că ați înțeles limpede că nu a fost decât o rugăminte din partea noastră.

— Ca să fiu sincer, răspunse Gottschalk, n-am avut această impresie. Credeam că nimerisem într-o capcană locală în legătură cu excesul de viteză sau că era vorba de cine ştie ce dispoziție necunoscută. Mă aşteptam să plătesc o amendă.

— Domnul şef Gillespie şi celelalte autorități ale oraşului nu fac lucruri din astea. Permiteți-mi să vă spun oficial că sunteți în afara oricărei bănuieli.

— Îmi pare bine să aud asta; mi-ar face plăcere ca toți polițiştii să fie ca dumneata. Şi, fără supărare, sunt bucuros să văd că democrația a ajuns în Sud şi sub un alt aspect decât cel politic. La revedere, domnilor!

Biroul începu să se golească, dar Gillespie îi făcu semn lui Tibbs să nu plece. Nu-l invită să stea jos, aşa încât Tibbs rămase în picioare până când ceilalți ieşiră cu toții. Apoi Gillespie luă un creion şi începu să-l răsucească între degete.

— Virgil, te-am lăsat să pui mai departe întrebările întrucât te ocupi de caz, dar crezi că a fost bine să-i spui omului ăstuia în mod oficial că este în afara oricărei bănuieli? Tipul lucrează la o companie foarte importantă. Dacă o să le declare ce i-ai spus, şi s-ar

putea s-o facă, ce ai să faci dacă o să afli că ştia mai multe decât ne-a spus? Lăsându-se pe speteaza scaunului, continuă: Gândeşte-te la toate astea, dacă încă nu te-ai gândit. Omul a traversat oraşul spre Sud şi, după spusele lui, a trecut chiar pe la locul unde a găsit Sam cadavrul – vreau să spun unde domnul Wood a găsit cadavrul. Şi nici o altă maşină nu a fost văzută trecând după aceea nici într-o direcţie, nici în alta. Bineînţeles că nu pare să fie el vinovat, dar s-a găsit la locul crimei cam pe la ora când aceasta a fost comisă. N-ai uitat, nu-i aşa, ce-a spus doctorul în legătură cu ora morţii lui Mantoli. A stabilit timpul aproape exact în momentul când prietenul tău Gottschalk traversa oraşul cu maşina. Şi i-ai spus că era oficial în afară de orice bănuială.

Dacă Tibbs era cam contrariat, nu lăsă să se vadă.

— Aţi ridicat nişte obiecţii foarte juste, domnule şef, şi aş fi cu totul de acord cu dumneavoastră, dacă n-ar fi un amănunt.

— Şi care anume, Virgil?

— Faptul că Mantoli nu a fost omorât acolo unde i s-a găsit corpul.

CAPITOLUL 8

La ora patru în după-amiaza aceleiaşi zile, Sam Wood trecu pe la secţie să vadă ce s-a mai întâmplat. Intrând, prinse o privire semnificativă a lui Pete, care era de serviciu, aşa că îi făcu semn să vină la toaletă, şi în câteva minute Pete apăru şi el.

— Azi dimineaţă, prietenul tău Virgil l-a pus definitiv pe Gillespie pe tuşă, îi mărturisi Pete.

Sam controlă să se convingă că toaleta era liberă şi apoi întrebă:

— Ce s-a întâmplat?

— Din câte am înţeles, Gillespie descoperise alt suspect, şi Virgil l-a făcut scăpat.

— Alt suspect? întrebă Sam.

— Îhî; un tip care a trecut noaptea cu maşina chiar în timpul când a fost comisă crima. Ralph, barmanul de la bufet, l-a recunoscut, şi Gillespie l-a adus aici şi l-a dat pe mâna lui Virgil, dar Virgil i-a dat drumul.

— Şi Gillespie l-a lăsat să-i scape?

— Îhî. Virgil şi Gillespie au avut o mică discuţie după aia...

— Pariez că da.

— Nu, nu m-ai înţeles – o discuţie cu adevărat prietenească. Virgil îi spunea ceva lui Gillespie când a intrat Arnold şi Gillespie, la fel de blând ca Moise, asculta explicaţiile lui Virgil. Arnold n-a prins firul, dar probabil că era ceva important.

— Dar cum om face să aflăm?

— L-am putea întreba pe Virgil. Întreabă-l dacă a făcut progrese. Arată-te interesat de munca lui.

— E aici?

— Nu, a fost plecat toată ziua. A luat maşina aia veche pe care o are şi a plecat. Nimeni nu ştie unde.

— Poate se simţea singur şi s-a dus să caute vreo negresă drăguţă cu care să se distreze.

Dar abia rosti aceste cuvinte, că lui Sam i se făcu ruşine. Ar fi vrut să nu le fi rostit niciodată.

— Nu ştiu, răspunse încet Pete. E teribil de deştept pentru un negru. Pariez că, într-un fel, lucrează la cazul ăsta.

Lui Sam îi păru bine că poate s-o repare.

— Glumeam, Virgil e băiat bun. Nu m-ar mira să-l văd făcând treabă foarte bună.

— Dacă reuşeşte, Gillespie o să-i sufle tot meritul.

— Oricum, nu-i prost.

— E cel mai deştept negru pe care l-am întâlnit, trase concluzia Pete; apoi adăugă în semn de omagiu: Ar fi trebuit să fie alb.

Sam înclină capul, aprobator.

Reverendul Amos Whiteburn, în ciuda zăpuşelii de afară şi deşi se afla acasă, purta sutană neagră. Salonul era sărăcăcios şi sumbru, iar mobila, câtă mai era, părea veche de când lumea; covorul, ieftin de altfel, era ros, şi draperiile atârnau boţite. Cu toate acestea cămăruţa era curată şi atât de prezentabilă pe cât o îngăduia mobilierul.

— De când sunt în comunitatea asta, vorbi reverendul Whiteburn cu o voce autoritară de bas, este pentru prima dată că sunt consultat de poliţie. Consider că-i o mare cinste pentru mine.

— Poate că, sugeră Tibbs, îndrumarea

dumneavoastră spirituală a fost atât de bună, încât nu a fost nevoie până acum.

— E foarte amabil că o spuneți, domnule Tibbs, dar mi-e teamă de contrariu. Ați petrecut mult timp în Sud?

— Nu mai mult decât trebuia, admise Tibbs. Mama mea locuieşte aici. Încerc s-o conving să se mute în California, unde îi pot oferi un cămin mai bun, dar este o femeie în vârstă şi are alți copii pe coasta de est.

— Înțeleg, spuse preotul, şi vocea puternică aproape că zgudui cămăruța. Pentru unii de-ai noştri, care au trăit toată viața aici, şocul integrării într-un alt mediu ar putea fi considerabil.

Tibbs continuă:

— Acum două nopți a fost omorât un om aici; probabil că ştiți şi dumneavoastră. Cercetez această crimă – cu aprobare oficială. Acum vreau să descopăr două lucruri; locul unde a avut loc crima şi, dacă pot, arma folosită.

Reverendul Amos Whiteburn se aplecă înainte, şi scaunul păru, gata să se desfacă sub greutatea lui.

— Din câte am înțeles, sărmanul om şi-a găsit moartea în mijlocul şoselei.

— De fapt, nu acolo, replică Tibbs.

Preotul îşi frecă bărbia mare.

— Aveți împuternicirea să continuați cercetările? întrebă el.

— Aceasta este o convorbire oficială, îi răspunse Tibbs, şi nu va trebui să fie relatată nimănui.

— Nu va fi, îl asigură grav preotul.

— Maestrul Mantoli a fost ucis undeva la periferie, ori prin împrejurimi.

Preotul se răsuci încă o dată în scaunul său incomod.

— Cum v-ați dat seama de asta? îl întrebă.

— Examinând corpul, plus o deducție logică, asta-i

tot.

Preotul ezită, apoi începu să vorbească cu grijă:

— Domnule Tibbs, e suspectat vreunul din oamenii noştri, fie direct, fie indirect, în legătură cu acest caz?

— Din câte ştiu eu, răspunse Tibbs cu aceeaşi precauţie, nimeni nu a sugerat că ucigaşul este neapărat un negru.

— Asta e într-adevăr, replică preotul, un mic miracol. Dar v-am întrerupt, aşa că vă rog să continuaţi.

Tibbs îl studie pe omul voinic din faţa lui, care arăta ca un fost boxer de categorie grea, apoi se hotărî:

— Mantoli a fost omorât cu o bucată de lemn de pin, cred, dar nu sunt sigur până nu primesc confirmarea de la laboratorul silvic. Am scos o mică aşchie din osul cranian şi am trimis-o la laborator. Vreau să găsesc bucata aceea de lemn. Să încerc să fac asta singur, ar fi aproape imposibil. Am venit la dumneavoastră, pentru că am auzit că vă ocupaţi foarte activ de educaţia tinerilor negri.

Reverendul Whiteburn îşi încreţi fruntea şi îşi apropie vârfurile degetelor, într-un gest trădând preocupare.

— Dacă e vorba de o bâtă, nu cred că a fost prea mare. Trebuie să fi fost o bucată de lemn foarte scurtă.

— Cam aşa ceva, poate de vreo jumătate de metru.

— Hm. Atunci ar putea fi o bucată de lemn de foc.

Cum reverendul rămânea tăcut, Tibbs aşteptă răbdător. După câteva secunde, însă, omul din faţa lui vorbi din nou.

— Ştiţi, domnule Tibbs, mă gândesc să le spun tinerilor noştri – adică băieţilor şi fetelor din clubul nostru care au între zece şi cincisprezece ani – că aş vrea să strâng lemne de foc pentru biserică. Am să-i trimit să facă rost, doar o să stărui să nu ia din stiva nimănui, chiar dacă îi vor fi oferite de bună voie. Am să fac un joc

din toată povestea asta. Şi pe măsură ce-mi vor aduce lemnele, şi vor aduce destul, voi încerca să găsesc ce căutaţi, dacă-mi spuneţi despre ce-i vorba.

— Pete maronii de sânge uscat. Nu vor părea pete de sânge, cel puţin pentru copii. O să avem mare noroc dacă vom găsi.

Reverendul Whiteburn privea problema ca şi rezolvată.

— Vom începe imediat. Nu promit nimic, bineînţeles, dar vom aduna cât mai multe bucăţi de lemn răspândite prin zonă. Cât despre copii, nu trebuie să afle scopul adevărat al planului.

— V-am putea folosi cu succes în California, spuse Tibbs admirativ.

— E nevoie de mine aici, răspunse reverendul, simplu.

— Bill Gillespie ridică receptorul şi răcni:

— Da!

— Bill, dacă poţi să laşi slujba câteva minute, aş vrea să vii până la mine, la birou. Sunt aici câţiva consilieri şi ar trebui să vii şi tu.

Gillespie recunoscu fără multă osteneală vocea primarului.

— Vin chiar acum, Frank, răspunse, şi închise telefonul.

În timp ce trecea prin anticameră, aruncă o privire poliţistului de serviciu şi, când întoarse capul, observă cu satisfacţie o uşoară licărire de frică în ochii omului. Apoi ieşi afară în soarele strălucitor, simţindu-se destul de bine şi gândind că, indiferent ce ar avea în minte Frank Schubert, va putea să-i facă faţă uşor.

Dar n-a fost chiar aşa de uşor. Schubert îi ură bun venit şi făcu semn cu mâna spre cei trei bărbaţi care

aşteptau.

— Bill, îi cunoşti pe domnii Dennis, Shubie şi Watkins.

— Desigur. Bună ziua, domnilor.

Gillespie se aşează cu aerul unui înalt funcţionar chemat să depună mărturie. Oricum, asta era impresia pe care încerca s-o creeze. Intenţiona să rămână calm şi curtenitor, indiferent ce-l aştepta, căci votul celor patru bărbaţi din faţa lui avea destulă greutate în consiliul oraşului ca să-l zboare din slujbă.

— Bill, băieţii m-au rugat să te invit ca să discutăm cazul Mantoli. Fireşte, suntem cu toţii preocupaţi de această crimă.

— În legătură cu crima, domnule Gillespie, îl întrerupse Watkins, am vrea să ştim ce s-a întreprins până acum şi ce se întreprinde.

— Nu e una şi aceeaşi întrebare? întrebă Gillespie.

— Vreau să spun ce s-a făcut pentru a se rezolva cazul, şi ce e cu toate zvonurile astea că aveţi un poliţist negru în secţie.

Gillespie ridică din umeri.

— Am să vă răspund, în ordine inversă, domnule Watkins. Unul din oamenii mei a prins un negru la gară. Avea o groază de bani la el, aşa că l-a adus la secţie.

— A procedat corect, mormăi Watkins.

— La interogatoriu, mi-a spus că e din California şi că e poliţist. Am verificat şi e într-adevăr aşa.

— Aici nu e California, se amestecă Shubie.

— Ştiu, mârâi Gillespie, dar se controlă imediat. Îmi pare rău. Numai când mă gândesc la el, şi-mi ies din sărite. Se uită la Shubie şi constată că explicaţia îl mulţumise. Oricum, George Endicott mi l-a vârât pe gât. Nu vreau să fiu nepoliticos cu un consilier, dar nu cred că se pricepe să conducă o secţie de poliţie. Ei, şi domnul

Endicott a vorbit cu şeful poliţiei unde lucrează negrul ăsta şi aflat că Virgil Tibbs e specialist în omucideri. Aşa că l-a cerut cu împrumut, ca să ne dea ajutor aici.

— Specialistul în omucideri este deci negrul nostru, spuse Watkins.

— Chiar el, aprobă Gillespie. Şi nu că vreau să fug de răspundere, dar domnul Schubert este cel care mi-a spus să-l folosesc; şi am făcut ce mi-a cerut patronul.

— Drept să spun, nu-mi place, exclamă Watkins, aproape ridicându-se în picioare. Nu vreau să umble niciun negru prin oraş şi să pună întrebări albilor, ca şi cum ar fi cine ştie ce de capul lui. A vrut să vorbească cu barmanul meu de noapte, Ralph, la bufet; dar Ralph nu i-a dat drumul înăuntru. Apoi s-a dus la bancă, purtându-se de parcă ar fi fost un alb. Câţiva băieţi sunt gata să-l înveţe care i-e lungul nasului şi o vor face în mod sigur, dacă nu-i dai papucii.

Gillespie se uită la Frank Schubert, şi aşteptă ca primarul să zică ceva. Când îşi dădu seama că era în centrul atenţiei generale, Schubert se aplecă şi scoase din sertarul biroului un teanc de ziare.

— Mantoli nu era chiar o celebritate, dar odată ucis a făcut senzaţie. Ştirea a devenit şi-mai senzaţională când un poliţist de culoare a început să se ocupe de caz. Dacă nu v-aţi dat încă seama de asta, vă rog s-o faceţi acum. Ştiţi că nu ne strică puţină reclamă; Să profităm deci, şi să ne bucurăm de publicitatea ce se face astfel festivalului muzical.

Dennis deschise pentru prima dată gura.

— Prostii, spuse el.

Schubert îl privi încercând să-şi păstreze calmul, dar simţi că-i era peste puteri să se stăpânească.

— Luke, ştiu că ai fost tot timpul împotriva festivalului muzical, şi într-un fel e dreptul tău. Dar îţi

place sau nu, am intrat în horă şi trebuie să jucăm până la sfârşit. Dacă dă greş, ai avut tu dreptate, şi n-are rost să ne certăm. Dacă reuşeşte, însă, atunci poate or să intre ceva bani în oraşul ăsta, şi o să fie bine pentru toată lumea.

— Poate, spuse Dennis.

Schubert reveni iarăşi la ştirile din ziare.

— Domnilor, am primit un telefon de la *Newsweek* cu câteva minute înainte de venirea dumneavoastră aici. Dorea o relatare completă a ajutorului dat de Tibbs aici. Dacă o publicăm, înseamnă publicitate naţională pentru noi toţi.

— Pe naiba, şi ce vor spune oamenii noştri? se răsti Watkins.

— Will, asta n-are importanţă. Avem nevoie de negru până îl înfundăm, sau până când rezolvă Bill cazul. Şi Schubert se întoarse spre Gillespie. Tocmai asta doream să te întreb. Nu-ţi pun sare pe coadă, dar ia zi, când ai de gând să ne scapi de situaţia asta?

Gillespie îşi drese puţin vocea pregătindu-se să răspundă..

— E o rutină obişnuită în aceste cazuri, o rutină care dă rezultate. Asta-i ce facem acum. De asemenea, mai fac unele investigaţii chiar eu personal. Nu vă pot spune precis, domnilor, când vom prinde criminalul, dar vă pot spune că facem progrese. Mai mult, controlez toate acţiunile lui Virgil, şi dacă face cea mai mică greşeală, îl fac una cu pământul. Ştiu că a fost la bancă, dar s-a purtat foarte respectuos, şi până acum nu a făcut nimic de care să-l pot acuza.

— Totuşi nu-mi place, insistă Watkins. Nicio revistă din New York condusă de o şleahtă aflată în slujba negrilor nu ne va spune ce să facem în oraşul nostru. Noi trăim aici, şi noi conducem oraşul.

Frank Schubert izbi tare cu palma în masă.

— Will, cu toţii avem acelaşi punct de vedere, nu e nicio îndoială în privinţa asta. Dar fii practic. Gillespie îl ţine pe negru la locul lui. Cât despre *Newsweek,* nu ştiu cine o conduce şi, sincer să fiu, nici nu-mi pasă. E o revistă care-mi place şi mă abonez la ea. Hai, dă dovadă de puţin bun-simţ. Trebuie să ducem la bun sfârşit toată povestea, şi s-ar putea să iasă ceva grozav.

— Nu-mi pasă ce facem, ripostă Watkins, dar vreau să scăpăm de negrul ăsta până ce băieţii nu-şi pierd răbdarea şi nu-l lichidează. Atunci vom avea o publicitate de care n-avem nevoie. Poate ne trezim şi cu FBI-ul pe cap...

Schubert lovi din nou în masă.

— Desigur, desigur. Cu toţii vrem să lichidăm acest caz şi să scăpăm de negru. Bill zice că totul se află sub controlul lui. Dacă el spune aşa, atunci aşa e. Şi, întorcându-se spre Gillespie: Suntem alături de tine, Bill, ştii bine. Du-te şi rezolvă-ţi treaba, dar nu o lungi prea mult. Când totul se va termina, poate vom reuşi şi noi să revenim la normal.

Dennis se arătă pesimist:

— Nu, n-o să putem; întâi trebuie să aibă loc blestematul de festival muzical, şi să ne ţinem noaptea nevestele încuiate în casă cât or să mişune turiştii în oraş. Stăm grozav: avem doar nişte bănci de lemn pe care să poată şedea oamenii şi un cadavru în loc de dirijor. Numai după ce vom scăpa de tot balamucul ăsta, poate vom putea reveni la normal.

Schubert era cât pe-aci să explodeze, dar reuşi să se stăpânească.

— Felul ăsta de a discuta nu ne duce nicăieri. Cred că fiecare îl înţelege pe celălalt, spuse el hotărât, şi Bill are destul de lucru. La fel şi eu. Vă mulţumesc că aţi venit şi

vă vom ţine la curent cu noutăţile.

Şedinţa se termină în tăcere. În drum spre birou, Bill Gillespie îşi tot încleşta şi descleşta pumnii. Trebuia să existe o rutină la soluţionarea unei crime. Se hotărî s-o descopere şi s-o pună în practică. Avea destui oameni sub comanda sa, şi va avea grijă ca ei să-şi vadă de treabă.

În aceeaşi noapte, când Sam Wood se prezentă la slujbă la douăsprezece fără un sfert, rămase surprins găsindu-l pe Virgil Tibbs stând liniştit pe coridor. Fu şi mai surprins când află că Virgil Tibbs îl aştepta pe el.

După ce Sam trecu datele obişnuite în registru, Tibbs se apropie de el şi îi propuse:

— Dacă nu ai nimic împotrivă, aş vrea să patrulez cu dumneata în noaptea aceasta.

Sam rămase trăsnit auzindu-i rugămintea. Se gândi la o mulţime de motive pentru care detectivul negru putea sau nu putea să patruleze cu el.

— Vrei să patrulezi toată noaptea? întrebă el.

Tibbs dădu din cap:

— Toată noaptea.

— Nu ştiu ce va spune Gillespie, şovăi Sam.

— Mi-a spus să procedez cum vreau. Şi eu vreau să patrulez cu dumneata.

— Vino atunci.

Lui Sam nu-i plăcea câtuşi de puţin să rămână în compania lui Tibbs timp de opt ore, dar se gândi că după trei ani de patrulare de unul singur, n-o să fie nicio nenorocire să aibă într-o noapte un pasager. În fond, s-ar putea să fie chiar bine să ai pe cineva lângă tine în maşină. Îşi aminti cu un fior de spaima sa din noaptea trecută. Dacă-l refuza pe Tibbs, Gillespie ar putea să intre rău în el. Poliţistul de serviciu era martor că Tibbs îi ceruse să-l ia şi că-i spusese că are încuviinţarea lui

Gillespie. Sam se hotărî să dea curs rugăminţii şi se îndreptă spre maşina de patrulare.

După ce Sam se aşeză la volan, Tibbs deschise portiera cu un gest nepăsător şi se aşeză lângă el. Sam apucă volanul cu hotărâre, chibzuind ce-ar putea să-i spună. De fapt, la fel merseseră şi data trecută până la casa Endicott; foarte bine, putea să suporte şi acum.

Porni motorul şi părăsi parcajul poliţiei.

— Ce-ai vrea să fac? întrebă îndată ce maşina, se depărtase de secţie.

— Dacă nu te deranjează prea mult, replică Tibbs, aş vrea să urmezi exact itinerariul din noaptea când a fost omorât Mantoli. Încearcă să mergi pe acelaşi traseu şi cu aceeaşi viteză. Crezi că poţi?

— Am să merg pe acelaşi traseu şi am să caut să se potrivească, până la ultima secundă.

— Asta mi-ar fi de mare folos. Te deranjează dacă vorbesc sau preferi să tac?

— Spune ce vrei, replică Sam. Nu mă deranjezi cu nimic.

Cu toate acestea, merseră un timp în tăcere. Sam îşi făcu un titlu de glorie din a conduce maşina pe acelaşi traseu ca cel din noaptea crimei. Se uită la ceas.

— Ai descoperit ceva? îl întrebă pe negru.

— Am descoperit cât de cald poate să fie la miezul nopţii, răspunse Tibbs.

— Credeam că ştii, îi aminti Sam.

— *Touché*, spuse Tibbs.

— Ce înseamnă exact cuvântul ăsta? întrebă Sam.

— E un termen folosit la scrimă. Când adversarul te-a atins, recunoşti acest lucru spunând *touché*. Literal, înseamnă „atins”.

— În ce limbă?

— Franceză.

— Văd că ai ceva şcoală, nu glumă, spuse Sam şi coti la o curbă, după care se uită la ceas.

— N-aş putea să conduc o maşină la fel de bine ca dumneata, recunoscu Tibbs.. Nu ştiu pe nimeni care să şofeze mai bine.

Fără voie, Sam se simţi încântat. Ştia că, într-adevăr, chiar dacă nu ar fi în stare de nimic altceva, maşina cel puţin o conducea magistral. Era bucuros că şi altcineva îşi dădea seama de asta. Şi deşi era, învăţat altfel, începuse să-i placă Tibbs, ca om.

— Virgil, poate că ai putea să-mi răspunzi la o întrebare. Am citit odată o poveste despre un om cu adevărat speriat. Umbla prin oraş noaptea, aşteptându-se din moment în moment ca cineva să sară asupra lui şi credea că putea mirosi în aer frica, dacă asta are vreun sens. Oricum, autorul folosea un termen – dar nu pot să mi-l amintesc. Începea cu m... Un fel de... mieunat de pisică. Mi-aduc aminte că l-am căutat la vremea aceea.

— Hm. Să mă gândesc. Ar putea fi „miasmă”? răspunse Tibbs.

— Asta e, exclamă Sam. Cât m-a mai chinuit cuvântul ăsta! E un cuvânt rar. Cum de-l ştii?

— Şi eu l-am citit într-o carte... Am dat de el de mai multe ori, aşa că mi s-a întipărit în minte. O simplă coincidenţă.

— Aş fi vrut să merg şi eu la şcoală mai departe, spuse Sam, rămânând şi el uimit că-i face confidenţe. Am urmat liceul un timp, dar apoi mi-am luat o slujbă la garaj. Am lucrat acolo un timp, şi pe urmă am obţinut slujba asta.

— Ai fost la şcoala de poliţişti? îl întrebă Tibbs.

— N-am avut norocul ăsta. Oh, şi bine că mi-am amintit: voiam să te întreb ceva.

Tibbs aşteptă un moment, apoi spuse:

— Dă-i drumul şi întreabă-mă.

— Poate că nu-i treaba mea, dar am auzit că i-ai spus azi ceva lui Gillespie, care l-a zdruncinat. Tare aş vrea să ştiu ce i-ai spus.

Virgil Tibbs privi un moment pe fereastră, cercetând pavajul pe unde treceau.

— I-am spus că Mantoli nu a fost omorât acolo unde l-ai găsit, că după ce-a fost ucis, cadavrul lui a fost adus şi lăsat acolo. Iată de ce Gottshalk, inginerul cu rachetele, a fost scos din cauză. Cadavrul în mod sigur n-a fost acolo când a trecut el cu maşina. A fost adus de la locul crimei pe autostradă, şi după câteva minute l-ai găsit.

— Virgil, cum dracu de ştii tu toate astea?

— Ai şti şi tu, Sam, dacă ai fi avut ocazia să examinezi cadavrul.

Sam tresări când auzi că-i spune pe nume. Tocmai acum când începuse să-l îndrăgească pe negru, acesta încerca să se pună pe picior de egalitate cu el, şi Sam nu putea îngădui asta. Dar pe moment se hotărî s-o lase baltă. În schimb, îi puse o întrebare: un singur cuvânt era de ajuns.

— Cum?

— Examinând palmele mâinilor.

— Ce-ar fi s-o iei de la capăt?

Încă iritat, Sam încercă să fie dur, dar rosti întrebarea pe un ton blând.

— O.K., Sam. Să ne întoarcem la momentul când Mantoli a fost lovit în cap. Ştim acum că a fost o lovitură fatală, dar n-am aflat dacă omul a murit instantaneu, sau a mai fost conştient câteva minute după ce a fost izbit.

Sam viră uşor şi se uită la ceas; mergea după orar,

ascultând foarte atent ce spunea Tibbs.

— Dacă omul a murit instantaneu sau lovitura l-a lăsat câteva minute inconştient, ce s-ar fi întâmplat?

— S-ar fi prăbuşit jos.

— Da, dar cum s-ar fi prăbuşit? Nu uita că sunt două posibilități: fie mort, fie inconştient.

Sam se gândi un moment.

— Cred că s-ar fi prăbuşit ca un sac cu cartofi, spuse, şi privi atent la Tibbs, care era întors pe jumătate spre el, cu brațul drept pe portieră.

— Exact; i s-ar fi îndoit genunchii, umerii i s-ar fi încovoiat, capul i-ar fi căzut în piept şi ar fi căzut grămadă.

Mintea lui Sam se lumină pe dată.

— Dar corpul lui Mantoli era întins, şi brațele le avea date peste cap.

— Exact. Am văzut fotografiile cadavrului, aşa cum l-ai găsit.

— Stai puțin, îl întrerupse Sam. Să zicem că a rămas conştient câteva minute după ce-a fost lovit...

— Continuă, îl îndemnă Tibbs.

— Atunci, ar fi întins mâinile şi ar fi încercat să se apere.

— Acum, începi să gândeşti ca un adevărat criminalist, îl încurajă Virgil.

— Şi asta e poziția în care l-am găsit.

— Exact.

— Aşa că a fost conştient probabil câteva minute după ce-a fost lovit.

Sam era atât de absorbit de discuție, că uită că virează. Se uită repede în spate şi făcu o întoarcere bruscă, accelerând ca să recupereze timpul pierdut.

— Nu cred, spuse Tibbs.

— Poate că mi-a scăpat ceva.

— Să presupunem că Mantoli a fost omorât acolo unde l-ai găsit tu. Pentru ca să fie astfel întins, trebuie să fi încercat să evite căzătura, întinzând mâinile.

— Am înțeles, explodă Sam. Şi dacă ar fi făcut aşa, pavajul i-ar fi zgâriat palmele, julindu-i probabil puțin pielea.

— Şi?

— Aşa că dacă nu i s-a julit pielea şi nu există nici un alt indiciu de acest fel, înseamnă că nu s-a prăbuşit acolo.

— Sau dacă s-a prăbuşit totuşi acolo, termină Tibbs, cineva a fost destul de grijuliu ca să întindă corpul.

— Da – deşi mi se pare puțin probabil, adăugă Sam. Fiindcă era în mijlocul autostrăzii, şi oricând ar fi putut trece o maşină.

— Sam, spuse Tibbs, ai calitățile unui adevărat profesionist.

De data asta Sam nici nu mai observă că Tibbs îi spusese pe nume. Se şi vedea detectivul Sam Wood, specialist în criminalistică! Apoi îşi aminti că negrul de lângă el era exact ceea ce visa el să devină.

— Cum ai învățat meseria? îl întrebă.

— La cea mai bună şcoală din lume şi după o experiență de zece ani. Oricine intră în poliția din Pasadena începe prin a merge la şcoală. E uimitor cât de multe se pot învăța într-un timp relativ scurt.

Sam chibzui câteva minute, înainte de a pune următoarea întrebare:

— Virgil, am de gând să-ți pun o întrebare care nu cred că o să-ți placă. Dar vreau să ştiu. Cum de te-au ales tocmai pe tine? Nu, nu asta am vrut să spun. Vreau să te întreb pur şi simplu: cum se face că un om de culoare a profitat de toate aceste avantaje? Acum, dacă te-ai înfuriat dă-i drumul.

Tibbs îi răspunse însă cu o întrebare.

— Ai trăit totdeauna în Sud, nu-i aşa?

— N-am fost niciodată mai departe de Atlanta, admise Sam.

— Ei bine, oricât ţi-ar fi de greu să crezi, dar există locuri în ţara asta unde un om de culoare, ca să folosesc cuvintele tale, e pur şi simplu o fiinţă umană ca oricare alta. Nu oricine se poartă aşa, dar sunt destul de mulţi, aşa că trec săptămâni întregi fără ca cineva să-mi amintească că sunt negru. Aici nu pot să uit nici măcar un sfert de oră. Dacă te-ai duce într-un loc unde oamenii te disprețuiesc pentru accentul tău din Sud, deşi vorbeşti natural, în modul cel mai firesc cu putinţă, atunci ţi-ai da seama cât de cât ce-înseamnă să fii hărţuit pentru ceva de care nu eşti vinovat, şi oricum n-are niciun fel de importanţă.

Sam clătină din cap.

— Sunt câţiva băieţi aici care te-ar omorî dacă te-ar auzi vorbind astfel, îl avertiză Sam.

— Exact ce-am spus şi eu, replică Tibbs.

Sam chibzui un timp, apoi hotărî că discutase destul cu Tibbs şi rămase tăcut, până când maşina trecu de curba din faţa farmaciei Simon. Se uită la ceas şi constată că era cu un minut în avans faţă de orar. Scoase cu grijă registrul şi, încet, completă raportul. Apoi se uită la ceas şi constată că reuşise să umple jumătate din minutul în plus. Notă ora în registru şi apoi, aprinzând lumina de bord, îi întinse lui Tibbs registrul.

Detectivul negru îl studie atent şi apoi i-l înapoie. Sam îşi dădu seama, fără să întrebe, că observase potrivirea până la minut a timpului cu timpul din noaptea crimei. Şi avea dreptate.

— E uimitor, Sam, spuse Tibbs. Cunosc foarte puţini

oameni care ar putea realiza performanța ta din noaptea asta. Tibbs se opri un moment, apoi urmă: Partea care urmează este cea mai critică, şi desigur că ştii.

— Fireşte că ştiu, *domnule* Tibbs, răspunse Sam, cu o urmă de venin în glas.

— Atunci, încrederea mea în tine e justificată, spuse Tibbs.

Răspunsul îl zăpăci pe Sam: nu era sigur ce anume vrusese să spună Tibbs. Dar nu prea ştia ce trebuia să facă.

— O.K., hai să mergem, spuse şi porni motorul.

Încă enervat, trecu peste linia ferată, luând-o prin mahalale şi prin cartierul negrilor. Ajuns acolo, coborî geamul şi începu să cerceteze străzile în căutare de vagabonzi. Dar nu era niciunul. Cu ochii în patru, o luă înapoi pe ruta sa obişnuită, printre casele mici şi nevopsite, dincolo de linia de rezervă; în susul străzii care trecea pe lângă casa lui Purdy.

Începu să se gândească la Dolores. Dacă o să fie şi în noaptea asta trează? Se mai întâmplase de două ori înainte. I-ar fi dat negrului posibilitatea să vadă o albă frumuşică, despuiată. Cu două cvartale înainte de a ajunge la casa lui Purdy, Sam coti cu maşina la dreapta şi se hurducă mai departe. Un uşor sentiment de vinovăție se lupta să iasă la suprafață, dar Sam îl înăbuşi. Era convins că uşoara lui ezitare trecuse neobservată.

La capătul celor două cvartale, Sam viră din nou la stânga şi-şi continuă drumul în sus, pe strada întunecoasă, exact cum condusese toată seara. Când maşina săltă deodată pe o bucată de drum nepavat, Sam tresări, apoi îşi aminti că la următorul colț era o intersecție, care avea să-l readucă pe ruta sa obişnuită. Era exact prin spatele casei lui Purdy. Când ajunse la

colț coti uşor, urcând din nou pe caldarâm, şi o ținu drept până ajunse pe şosea. Se opri, aşa cum făcea întotdeauna, şi apoi se îndreptă spre bufet.

În timp ce mărea viteza, se întrebă ce să facă cu Virgil cât timp va mânca – negrii n-aveau voie să intre. Ajunse la locul de parcare, şi încă nu luase nicio hotărâre. Se uită la ceas.

— Ai respectat exact orarul? îl întrebă Tibbs.

Sam încuviință, dând din cap, şi adăugă:

— Mă opresc un sfert de oră să mănânc ceva.

Înainte de a mai putea adăuga ceva, Tibbs îl scoase din încurcătură.

— Du-te şi nu te grăbi, spuse. Te aştept aici.

Odată intrat înăuntru, Sam simți că-l mustră conştiința; fusese zdruncinată de un lucru simplu, puțin important în fond, dar să laşi un om să aştepte, chiar şi un negru, în timp ce tu te dregi luând o gustare, asta era chiar prea de tot.

— Fă-mi un sandviş cu şuncă şi pune şi o porție de plăcintă, îi spuse lui Ralph, şi ai grijă să adaugi un pahar cu lapte şi câteva căpşuni.

— N-or fi pentru polițistul negru, nu-i aşa? îl întrebă Ralph. Dacă e pentru el, spune-i că am închis.

Sam se ridică în picioare cât era el de înalt.

— Când îți spun să faci ceva, răcni el, aşa să faci. Nu-i treaba ta cui îi dau eu mâncarea.

Ralph se sperie puțin, dar nu cedă.

— Patronului meu n-o să-i placă, îl avertiză el.

— Hai, mişcă, ordonă Sam.

Ralph se mişcă, fără chef. Când Sam îi puse un dolar pe tejghea, barmanul îl luă şi-i înmână restul de parcă ar fi pus mâna pe ceva murdar. Şi după ce polițistul închise uşa în urma lui, tânărul slăbuț şi cu coşuri pe față îşi schimonosi trăsăturile într-un rânjet, gândind:

„Te-ai dat cu negrii!” Indiferent de ce se va întâmpla, el îi va spune patronului său. Patronul era consilier, şi nu-l vedea pe Sam Wood poruncindu-i unui asemenea om.

Mutrele lui Ralph nu-l deranjară deloc pe Sam; dimpotrivă, îl ajutară să-şi potolească conştiinţa. Se simţi foarte mândru când îi duse mâncare lui Tibbs. Porni motorul, o luă pe şosea în jos, se uită la ceas şi îşi primi recompensa – mergea exact după orar. Cu grijă, conduse maşina până la locul unde găsise cadavrul, aprinse semnalizatoarele din spate şi opri.

— Este ora la care te-ai oprit atunci? întrebă Tibbs.

— Exact – nicio secundă mai mult ori mai puţin, răspunse Sam.

— Îţi mulţumesc foarte mult, spuse Tibbs. Mi-ai fost de mare ajutor, mai mult decât ţi-ai putea da seama. Şi îţi mulţumesc şi pentru gustare.

Făcu o pauză, ca să ia o înghiţitură de lapte şi să muşte o dată din sandviş.

— Acum aş vrea să te întreb ceva; de ce-ai schimbat cu bună ştiinţă traseul după ce-am trecut adineauri peste calea ferată?

CAPITOLUL 9

Când Bill Gillespie aflase că fusese numit şeful poliţiei din micul orăşel Wells, sărbătorise evenimentul cumpărând mai multe cărţi despre conducerea unei secţii de poliţie şi despre investigaţiile necesare pentru descoperirea crimelor. În primele săptămâni petrecute la Wells, cărţile îl făcuseră să se simtă într-un fel important, în ciuda faptului că nu-şi făcuse timp să le citească. După şedinţa din biroul primarului Schubert, se hotărî să le parcurgă fără întârziere. În liniştea serii, după ce cinase bine şi-şi pusese papucii, se aşeză la masă şi încercă să se concentreze asupra studiului.

Începu cu *Cercetarea omuciderii*. Înainte chiar de a fi citit prea mult, îşi dădu seama câte lucruri nu ştie, câte lucruri ar fi trebuit să facă, şi nu le făcuse. De pildă, problema cadavrului: în loc să-l fi examinat cu atenţie, sau să fi pus pe oamenii săi s-o facă, se mulţumise să arunce în treacăt o privire şi plecase de îndată. Şi o făcuse şi cu martori. Din fericire, martorii se pare că nu observaseră greşeala lui.

Îşi aminti apoi că Virgil Tibbs fusese de faţă. Şi nu numai că fusese de faţă, dar, rugat să examineze cadavrul, se apucase să facă o foarte minuţioasă examinare, chiar dacă pe moment nu fusese vorba decât de un interes pur ştiinţific.

Gillespie lăsă cartea din mână şi îşi împreună mâinile la ceafă. Aflat într-o rară dispoziţie de loialitate, admise că scorul era în favoarea detectivului negru. Apoi îi veni

ideea fericită să-i ceară lui Tibbs un raport asupra celor constatate, şi astfel să umple golul din propriile sale investigaţii. Singurul lucru care-l deranja era că, în felul acesta, recunoştea abilitatea profesională evidentă a lui Tibbs. Cântări un moment situaţia şi decise că preţul nu era prea mare. I-ar prinde bine să aibă raportul. Se hotărî să i-l ceară a doua zi dimineaţă.

Când în sfârşit se duse la culcare, simţi că seara fusese folositoare şi dormi bine.

O rămăşiţă a bunei sale dispoziţii se păstră şi a doua zi dimineaţa; în timp ce se bărbierea şi îşi lua gustarea, îşi făcu tot felul de planuri. Când ajunse la birou, îl aştepta Erick Kaufmann. Gillespie îl privi şi îi făcu semn să ia loc.

— Ce pot să fac pentru dumneata? îl întrebă.

— Vreau un permis de port-armă, spuse Kaufmann intrând direct în subiect.

— O armă? Pentru ce? Ai de regulă sume mari de bani asupra dumitale? întrebă Gillespie.

— Aş vrea să am, răspunse Kaufmann. Maestrul Mantoli avea deseori la el bani... dar eu nu sunt obişnuit.

— Atunci, de ce vrei să porţi armă?

Kaufmann se aplecă înainte.

— Nu vreau să fac niciun comentariu la adresa secţiei pe care o conduceţi, domnule şef, şi vă rog să n-o interpretaţi astfel, dar un criminal umblă liber prin oraş. L-a omorât pe maestrul Mantoli. Fiica lui şi cu mine urmăm probabil la rând. Până aflăm de ce s-a comis crima, m-aş simţi mult mai bine dacă aş avea cu ce să mă apăr.

— Deci, ai de gând să mai rămâi aici?

— Da. Domnul Endicott şi comitetul de organizare m-au rugat să mă ocup în continuare cu organizarea

festivalului, cel puțin până or găsi pe altcineva. Duena – vreau să spun domnişoara Mantoli – va rămâne aici până după concert, ca oaspete al familiei Endicott. Nu are unde să se ducă.

— Credeam că se duce în Italia, să-l înmormânteze pe tatăl ei.

— Se va duce cu sicriul în Italia, dar va reveni imediat. La urma urmei, s-a născut în această țară. Mantoli era cetățean american, chiar dacă toți ai lui trăiesc în Italia.

Gillespie era satisfăcut.

— Domnule Kaufmann, ai fost vreodată acuzat de vreun delict?

— Bineînțeles că nu. N-am fost niciodată în niciun fel de încurcătură cu poliția, nici măcar vreo contravenție.

Gillespie luă interfonul:

— Arnold, te rog să înregistrezi cererea domnului Kaufmann pentru un permis de port-armă şi să-i întocmeşti fişa cu amprentele digitale.

— Vă mulțumesc foarte mult, spuse Kaufmann. Înseamnă că pot să mă duc să-mi cumpăr o armă?

— Tehnic vorbind, nu, răspunse Gillespie. Trebuie mai întâi întocmite formele.

— Cât timp va dura?

— Oh, câteva zile. Oricum, dacă simți că te paşte vreun pericol, deşi sunt sigur că îți putem oferi protecție, du-te şi cumpără-ți un pistol şi vino cu el aici să-l înregistrăm. După asta îți voi da o autorizație ca să-l porți în oraş, până ți se eliberează permisul de port-armă. Dacă mergi însă la Atlanta sau în altă parte, te rog să nu iei pistolul cu dumneata.

Kaufmann se ridică.

— Ați fost foarte amabil.

— N-ai de ce să-mi mulțumeşti.

Gillespie se ridică, îi întinse mâna lui Kaufmann şi îşi reluă locul pe scaun în timp ce acesta părăsea încăperea. O clipă mai târziu, Pete, care era de serviciu, veni cu raportul zilnic.

— Ceva nou? întrebă Gillespie.

— Nu prea, şi Pete clătină din cap; nu văd nimic care ar putea aduce lumină în cazul Mantoli. Şovăi o clipă, apoi adăugă: Ştiaţi că Sam Wood a avut un însoţitor în noaptea trecută?

Gillespie îşi ridică sprâncenele în semn de întrebare.

— L-a însoţit Virgil, explică Pete. A sosit aici cu câteva minute înainte de miezul nopţii şi l-a rugat să-l lase să vină cu el. Şi fiindcă aţi dat ordin să colaborăm cu Virgil, Sam l-a luat.

— Pariez că lui Sam i-a convenit, comentă Gillespie.

— Cred că nu în mod deosebit, replică Pete. L-am auzit întorcându-se în jurul orei patru şi descotorosindu-se de Virgil; Sam era furios.

— Unde-i Virgil acum?

— Nu ştiu exact. A cerut o hartă cu imobilele din oraş, una din acelea detaliate, şi apoi a plecat cu maşina pe care i-aţi îngăduit s-o folosească.

— Când mai dai de el, spune-i că vreau să-l văd, ordonă Gillespie.

— Da, domnule. Şi să ştiţi că printre scrisorile pe care vi le-am pus pe birou, aveţi una nedeschisă. Scrie pe ea „Strict confidenţial”.

— Mulţumesc.

Gillespie îi făcu semn că poate să plece şi scormoni după scrisoare în teancul din faţa lui. Când o găsi şi văzu că era într-un plic simplu, fără adresa expeditorului, înţelese la ce să se aştepte. Deschise furios plicul şi citi cât putu de repede, pentru a cuprinde dintr-o singură privire singura filă pe care o conţinea:

Gillespie,

Poate că te-ai mirat cam de-ai obținut slujba asta, în locul altora mai buni care au fost refuzați. Cauza e că veneai din Sud şi credeam că eşti destul de puternic ca să-i ții pe negri la locul lor. N-avem nevoie de integrare. Rolul tău e să-i ții pe blestemații de negri departe de şcolile noastre sau de oricare alt loc unde cei cărora le plac negrii ar dori ca aceştia să ajungă. N-avem nevoie de ei nici la poliție, aşa că fă bine şi descotoroseşte-te de negrul care lucrează pentru tine. Fă-i vânt din oraş. Dacă n-o faci tu, o vom facem noi în locul tău, şi să ştii că nu glumim. Dacă nu te grăbeşti, te vom zbura şi pe tine. Şi nici nu-i cine ştie ce de capul tău, ca să revii din nou de unde ai plecat. Te-am avertizat.

Furia care-l cuprinse şi pe care ştia că n-o poate stăpâni, îl făcu să vadă roşu. Ştia că trebuia să încerce să afle cine i-o trimisese, dar în acelaşi timp era sigur că nu-l va găsi. Mototoli hârtia în palma-i masivă şi o aruncă furios la coş. Să încerce ei să-l pună la locul lui! Numai să încerce! Îşi încleşta pumnii şi îi ridică în sus, ca să-i poată privi. Niciun nepricopsit de sudist nu putea spune unui texan ce să facă. Şi fie că le convenea ori nu, el era şeful poliției şi trebuiau s-o înghită.

Era încă furios când sună interfonul.

— Ce-i? întrebă Gillespie.

— Tocmai a telefonat Virgil şi a întrebat la ce garaj sunt duse maşinile poliției. I-am spus că vreți să-l vedeți, aşa că vine îndată.

Prima reacție a şefului poliției a fost de mânie împotriva detectivului negru care-l pusese în situația asta. Apoi mânia i se îndreptă într-altă direcție. Vasăzică, îi porunciseră *lui* să se descotorosească de Tibbs! Ei bine, tocmai de aceea se hotărî să-l țină lângă

el, atâta timp cât va dori.

Îşi tot frământa mintea ce contra-măsuri să ia, când auzi o bătaie în uşă. Ridică privirea, şi văzu pricina necazurilor sale stând respectuos în prag.

— Aţi vrut să mă vedeţi, domnule? întrebă Tibbs.

Gillespie făcu un efort ca să vorbească fără încordare în voce şi să-şi stăpânească firea.

— Da, Virgil. Mă tot întrebam când ai de gând să-mi prezinţi un raport în urma examinării cadavrului lui Mantoli.

Faţa de obicei inexpresivă a lui Tibbs se lumină de o surprindere evidentă.

— L-am predat domnului Arnold acum două zile – credeam că l-aţi văzut.

— Atunci probabil că e pe biroul meu, o întoarse imediat Gillespie. Voiam, de asemenea, să te întreb de ce l-ai însoţit noaptea trecută pe Sam – vreau să spun, pe domnul Wood.

— Fiindcă vroiam să ştiu exact unde se afla înainte de momentul când a descoperit cadavrul. Ce străzi a străbătut cu maşina şi în ce interval de timp.

— Oh! Ai socotit că lucrul ăsta are importanţă?

— Da domnule, aşa am socotit.

— Înţeleg. Şi ai aflat tot ceea ce vroiai să ştii?

— Aproape tot. Cred că în această dimineaţă am aflat şi restul.

— Virgil, înţeleg că Sam te-a luat de aici seara trecută şi că era supărat când te-a adus. Ce-ai făcut de l-ai enervat pe domnul Wood? De obicei este un om destul de rezonabil.

Tibbs şovăi puţin, încleştându-şi degetele înainte de a răspunde.

— M-am înţeles foarte bine cu domnul Wood, deşi la un punct m-a derutat un pic, şi când i-am cerut

explicații, m-a adus la sediu fără alte comentarii.

— Ce vrei să spui – că domnul Wood te-a derutat? Te rog explică-mi exact.

— Fiindcă mă întrebați, domnule şef, trebuie să vă spun că l-am rugat să refacă exact cu mine traseul pe care l-a străbătut în noaptea crimei. La un moment dat s-a abătut un pic.

Gillespie se lăsă pe spate în scaun.

— Virgil, trebuie să înțelegi că domnul Wood patrulează pe străzile oraşului în schimbul de noapte de mai bine de trei ani. E tactica lui să schimbe mereu traseul, ca nimeni să nu poată şti dinainte locul exact unde se va afla într-un anumit moment. Nu-i poți cere să-şi amintească fiecare deviere de la traseu pe care a făcut-o într-o noapte, chiar dacă e vorba de ceva petrecut cu o noapte sau două în urmă.

— Vă mulțumesc, domnule, spuse Tibbs. Mai doriți să mă întrebați ceva?

Gillespie chibzui puțin; încerca să sesizeze o nuanță ofensatoare în replica lui Tibbs, dar dacă exista, era imposibil să-ți dai seama de ea.

— Nu, asta-i tot.

După ce negrul părăsi biroul, şeful poliției se afundă în scaun. Brusc îi veni o idee care nu-i plăcu deloc. Şi se întrebă cum de nu se gândise înainte. Ideea era surprinzătoare, dar *ar putea* să dea un răspuns.

Închise ochii şi avu imaginea cuiva cu o bucată de lemn în mână, luându-şi vânt şi izbind cu sete în craniul unui italian mititel. Iar omul pe care-l zărea făcând acest gest şi distrugând viața unui semen al său – era Sam Wood.

Sam avusese prilejul, în privința asta nu încăpea nicio îndoială. Pentru Sam ar fi fost ceva simplu, pe când pentru oricine altcineva reprezenta un risc imens. Dacă

Sam s-ar fi apropiat de italian, chiar în puterea nopții, victima nu s-ar fi ferit, netrecându-i prin cap să se teamă de un polițist în uniformă. Mânat de un impuls brusc, Gillespie ridică telefonul, chemă banca şi ceru să vorbească cu domnul Jennings.

— Vreau să te întreb ceva confidențial în legătură cu unul din oamenii noştri, începu Gillespie. Îl ştii pe Sam Wood?

— Îl ştiu foarte bine pe domnul Wood, răspunse prompt Jennings.

— Aş vrea să aflu următorul lucru, începu Gillespie. În ultimele două luni, sau cam aşa ceva, s-a observat ceva neobişnuit în legătură cu contul său? Depuneri sau retrageri de fonduri neobişnuite? A împrumutat cumva bani?

— De regulă, ne străduim să păstrăm secretul operațiilor care-i privesc pe depunătorii noştri, răspunse Jennings, fără chef. În orice caz, nu oferim aceste informații la telefon. Cred că înțelegeți de ce.

Gillespie îşi pierdu din nou cumpătul.

— Foarte bine, foarte bine! Sunteți precaut şi nu vă condamn că vă faceți meseria. Dar nu mi-ați răspuns la întrebare.

— Aş vrea să mă lămuriți, domnule Gillespie, i-o întoarse Jennings. Îmi cereți oficial informațiile?

— O puteți socoti astfel!

— Atunci, fireşte că vom coopera. Dacă veniți până la bancă, oricând vă convine, vă voi îngădui să consultați evidențele noastre.

— N-ați putea să ni le trimiteți la poliție?

— O vom face bucuroşi, dacă aveți o decizie de la tribunal, răspunse Jenings, pe acelaşi ton. Altfel, ar fi mult mai bine să veniți până la noi, întrucât nu suntem dispuşi să scoatem în afara sediului evidențele noastre

şi, pe cât posibil, evitând să facem copii.

Înțelegând că nu putea obține mai mult, Gillespie puse telefonul în furcă. Era mânios că discuția nu-i oferise niciun indiciu. Se părea că nu jaful fusese motivul crimei, dar Kaufmann menționase că Mantoli purta de regulă asupra lui mari sume de bani. Sam Wood l-ar fi putut ucide şi jefui, lăsând apoi destui bani asupra mortului, pentru a abate bănuielile. Astfel de lucruri se mai întâmplaseră.

În prag apăru Arnold, cu câteva coli de hârtie în mână.

— Mi-a spus Virgil că vreți să vedeți raportul lui după examinarea cadavrului.

— Desigur că vreau să-l văd, izbucni Gillespie. De ce l-ai ținut atâta timp?

— Nu m-am gândit că aveți nevoie de el, răspunse Arnold, ridicând din umeri, şi plecă.

Bill Gillespie se uită pe raport. Pe măsură ce citea, simțea din nou că se înfurie – era întocmit de un subaltern. Dar era mai bun decât ar fi putut face sau făcuse el însuşi vreodată. Dar raportul l-ar putea scoate mai târziu din încurcătură, la audierea martorilor, de pildă, dacă se va ajunge până acolo. Află de asemenea o mulțime de amănunte despre răposatul Mantoli, de care habar n-avea. Cu toată strădania lui, nu reuşi să nu se simtă enervat că raportul fusese întocmit de un negru. Ei n-aveau dreptul să fie atât de inteligenți.

În clipa aceea sună telefonul; era Frank Schubert.

— Bill, îmi pare rău că trebuie să te deranjez, dar telefonul meu a sunat întruna toată ziua. Mi-ai putea spune ceva în plus față de situația de ieri despre cazul Mantoli? Consiliul a început să se agite, şi toată lumea din oraş mă tot întreabă când o să fie prins criminalul.

— Dă-o naibii, Frank, dar ai putea să le spui

oamenilor să ne dea pace şi să mă lase să-mi văd de investigaţiile mele asupra crimei. Toate presiunile astea nu ajută la nimic, cred că ştii şi singur.

Primarul Schubert păru să şovăie.

— Foarte bine, Bill. Îmi dau seama ce simţi. Aş... aş vrea să te întreb altceva – spune-mi, negrul acela din California, ai scăpat de el?

— Nu, şi nici n-am de gând, răspunse Gillespie, făcând un efort să-şi stăpânească vocea.

— Cred că ar fi o idee bună, Bill.

— Din motive personale, să fiu al naibii dacă o voi face, şi vocea lui Gillespie sună mai tare decât ar fi vrut. Frank, trebuie să plec acum. Îţi promit să te sun de îndată ce am ceva nou.

— E în regulă, Bill, spuse Schubert şi închise telefonul.

Gillespie îşi dădu seama că şi răbdarea primarului era pe sfârşite. Şi dacă Frank Schubert se înfuria, asta însemna sfârşitul carierei lui de şef al poliţiei. Deschizând interfonul, întrebă:

— Unde-i Virgil?

— A ieşit, răspunse Pete. A primit un telefon de la un reverend Nu-ştiu-cum-îi-zice şi a plecat imediat; ai nevoie de el?

— Mai târziu, spuse Gillespie şi închise.

O mulţime de emoţii diferite îl încercau, fiecare trăgându-l în altă direcţie. Se ridică, îşi puse pălăria şi se duse să ia maşina. Un lucru trebuia oricum lămurit, aşa că plecă la bancă să-l întâlnească pe Jennings.

Directorul băncii îl primi politicos şi trimise imediat după dosarul lui Sam Wood. Gillespie rămase încântat văzând cum cuvântul, şi prezenţa sa, aveau o oarecare greutate în oraşul ăsta de care începea să-i fie silă. Când îi fu adus dosarul, Jennings îl cercetă tăcut şi apoi,

nelăsându-l din mână, vorbi:

— Domnul Wood are un cont la noi de mai mulți ani. Niciodată n-a fost mai mare de câteva sute de dolari. De două ori l-a epuizat, dar şi-a acoperit cecurile destul de prompt pentru a-şi proteja creditul. Depunerile şi retragerile sunt constante de un timp.

— Altceva? întrebă nerăbdător Gillespie.

— Tocmai, ajungeam şi la asta, replică Jennings netulburat. Acum două zile, domnul Wood a venit şi şi-a lichidat ipoteca pe casă. E o casă mică şi ipoteca nu reprezenta mult. A depus un cec pe care l-a declarat drept o moştenire sosită prin poştă, şi ceva mai mult de şase sute dolari bani gheață.

— Şase sute dolari bani gheață, repetă Gillespie. Mi se pare foarte ciudat.

— Da şi nu, replică bancherul. Mulți oameni îşi mai țin încă economiile sub saltea şi în vase de bucătărie, în ciuda sumelor care se pierd anual în felul acesta.

— Dar nu şi când au cont la bancă, şi încă de mulți ani, spuse Gillespie.

Greutatea dovezii pe care tocmai o obținuse îi apărea tot mai covârşitoare; căutase o probă acuzatoare, şi o dobândise destul de repede.

Sam Wood îşi făcuse un obicei din a trece zilnic, în jurul orei patru, pe la secție. Astăzi însă parcă n-avea chef, dar simțea că trebuie, pentru a păstra aparențele. În a doua parte a nopții, când rămăsese singur, ajunsese să-şi dea seama de nedreptatea pe care o făcuse însoțitorului său nepoftit. Se chinuise mult încercând să înțeleagă cum de îşi dăduse seama Tibbs de şovăiala sa. Dar, de vreme ce fusese ghicită, Sam nu ținea să-l întâlnească pe Virgil Tibbs.

Când intră pe coridor, Sam îl văzu pe Eric Kaufmann

vorbind cu Pete la ghişeu. Kaufmann îi arătă un mic pistol, iar Pete îi înregistră marca şi numărul seriei. Kaufmann se uită în jur, îl văzu pe Sam şi veni spre el.

— Poţi să-mi acorzi un moment? întrebă Kaufmann. Termin imediat.

— Fireşte.

Sam se aşeză pe o bancă lângă perete, unde spera să treacă neobservat. După un minut sau două, Kaufmann strecură arma în buzunar şi veni să ia loc lângă Sam.

— Mai întâi, începu el, vreau să lămuresc lucrurile cu dumneata. Îmi pare teribil de rău că m-am zbârlit cam tare noaptea trecută. Eram îngrijorat şi supărat, dar tot nu-i o scuză.

— Să lăsăm asta, spuse Sam îngăduitor.

— Când am stat şi am mai chibzuit, mi-am dat seama cât de bine te-ai gândit să faci tot drumul până sus la Endicott, ca să veghezi asupra noastră. Duena şi cu mine vrem să te asigurăm că apreciem foarte mult acest gest.

Auzind ultima frază, Sam se simţi de parcă l-ar fi izbit cineva în stomac. Pentru moment rămase fără grai.

— Dar tot chibzuind, continuă Kaufmann, mi-a venit ideea să vă cer un permis de port-armă.

— Ştii să mânuieşti o armă? întrebă Sam.

— Nu prea, dar nici nu ţin, sincer vorbind, să ştiu s-o folosesc vreodată. E destul să o am, ca s-o îndrept asupra cuiva la nevoie. Ăsta-i singurul motiv pentru care am dorit o armă, până se va rezolva cazul. Presupun că aţi făcut progrese.

— Nu pot vorbi despre asta, răspunse Sam; şi era convins că dăduse răspunsul cel mai nimerit.

— Înţeleg. Şi, ca să nu uit, Duena m-a rugat să-ţi mulţumesc că te-ai purtat atât de frumos cu ea în ziua când tatăl ei a fost omorât. Încă nu şi-a revenit, dar se

comportă mai bine decât te puteai aştepta. Dacă ai cunoaşte-o aşa cum o cunosc eu, ţi-ai da seama ce fată minunată este.

— Sunt convins, spuse Sam şi era sincer. Apoi se hotărî să rişte o întrebare: Nu înţeleg de ce nu te-ai căsătorit cu ea.

— E dorinţa vieţii mele, replică Kaufmann. Totul începuse să meargă foarte bine, dar a intervenit întâmplarea asta cumplită. Când totul va trece şi vom putea pleca de aici, atunci poate că o s-o conving.

— Trebuie să reuşeşti, spuse Sam, torturându-se singur.

— Sper.

— Îţi urez mult noroc, minţi Sam şi-i întinse mâna.

În ciuda a tot ce-i despărţea, începuse să-i placă acest Kaufmann. Ce bine e să-i iubeşti pe oameni şi să-i faci şi pe ei să te iubească. Sam se uită în jur, să vadă dacă nu apăruse Virgil Tibbs.

Pete îl zări în clipa aceea şi îl chemă la ghişeu:

— Şeful vrea să te vadă.

— Îndată, încuviinţă Sam.

Se îndreptă spre coridorul care ducea la biroul lui Gillespie. În drum se opri o clipă în faţa chiuvetei ca să-şi pieptene părul şi să-şi îndrepte cămaşa. Deşi nu-l aprecia prea mult pe Gillespie, când păşea în biroul şefului ţinea să arate, şi să fie, din cap până-n picioare, un poliţist competent şi de încredere. Parcurse restul distanţei şi bătu respectuos la uşa închisă.

Era aproape şase când Virgil Tibbs sosi cu maşina ce-i fusese dată la locul de parcare oficial şi se dădu jos, frânt de oboseală. Înainte de a închide portiera, luă ceva din spate şi apoi urcă treptele spre intrare.

Poliţistul de serviciu de la ghişeu ridică privirea către

Tibbs.

— Ce doreşti? întrebă el.

— Este cumva şeful aici? întrebă Tibbs.

— Da este aici, dar nu cred că vrea să fie deranjat chiar acum.

— E cineva la el? întrebă Tibbs.

— Nu, e singur. Dar nu l-aş deranja în locul dumitale decât dacă ar fi ceva foarte important.

— Te rog, spune-i că sunt aici şi că vreau să-l văd! spuse Tibbs.

Poliţistul de serviciu se foi destul până să deschidă interfonul.

— A sosit Virgil, raportă el. I-am spus să nu vă deranjeze, dar insistă să intre.

— Dă-i drumul, se auzi vocea lui Gillespie.

— Hai, du-te înăuntru, spuse omul, şi îşi reluă lectura ziarului.

Tibbs o luă pe coridor şi bătu la uşa lui Gillespie. Vocea lui Gillespie se auzi prin uşa capitonată.

— Am zis că poţi să intri.

Virgil Tibbs deschise uşa şi păşi fără zgomot în biroul şefului poliţiei. Uitându-se la omul masiv din spatele biroului, îşi dădu seama imediat că ceva îl zguduise rău.

— Ei, ce-i atât de important, Virgil? întrebă Gillespie.

Glasul îi suna lipsit de înflăcărare. Vorbise cu vocea unui om ce făcuse ceva neaşteptat şi plin de îndrăzneală şi se întreba acum dacă procedase bine.

Tibbs puse pe biroul lui Gillespie o bucată de lemn. Era o bucată noduroasă, ruptă dintr-o cracă de vreo cinci centimetri în diametru şi de vreo jumătate metru lungime. Gillespie se uită la ea fără o vorbă.

— Ce vrei să fac cu ea? întrebă într-un târziu.

— E arma crimei, declară Tibbs.

Gillespie apucă bucata de lemn fatală şi o examină

curios. Avea la un capăt nişte pete greu de confundat, care ofereau dovada cumplită a rolului său. Şeful poliției răsuci bucata de lemn în mână şi o cercetă pe urmă în lung, să vadă cât era de dreaptă.

— Cum de ai găsit-o? întrebă.

— Am avut şi ceva ajutor, recunoscu Tibbs.

Aşteptă să i se pună şi alte întrebări, dar Gillespie continua să examineze bucata de lemn. Când văzu că nu întreabă nimic, Tibbs se hotărî să vorbească.

— E ceva în neregulă? întrebă.

— Ți-am mai spus o dată că ne pricepem şi noi să facem treabă – nu că n-aş prețui contribuția ta. Şi raportul tău, după ce-ai examinat cadavrul lui Mantoli, a fost satisfăcător. De fapt, mai bine să-ți spun – l-am arestat personal pe ucigaşul lui Mantoli, acum vreo oră.

Tibbs răsuflă cu putere.

— Îmi puteți spune... începu el.

— Cine e? se repezi Gillespie.

— ...dacă a mărturisit? încheie Tibbs.

— Nu, n-a mărturisit. Ba, mai mult, a protestat. Întrerupându-se, apucă încă o dată bucata de lemn, apoi declară: Dar a făcut-o el. Ştiu precis. Continuă să examineze lemnul, apoi îl ridică pentru a-l cântări. Ce-ți spune lemnul ăsta? întrebă el.

— Ar fi mai exact să spun că a confirmat ceea ce ştiam, domnule şef.

— Şi ce anume?

— Cine este criminalul, răspunse Tibbs.

Gillespie puse bucata de lemn pe masă.

— Ei, uite că te dau gata. Şi acum, dacă vrei să-l vezi pe prietenul tău Sam, îl găseşti în prima celulă de pe coridor.

Virgil Tibbs se uită la Gillespie uluit, nevenindu-i să-şi creadă urechilor; privi apoi pe fereastră afară, în

timp ce-şi aduna gândurile.

— Sam Wood? întrebă, ca şi cum ideea îl depăşea.

— Exact, răspunse Gillespie. Sam Wood.

Tibbs se lăsă să cadă într-un scaun din faţa biroului lui Gillespie.

— Domnule şef, vorbi el în cele din urmă, cu multă precauţie. Ştiu că nu vreţi să auziţi ce-o să vă spun, dar trebuie să vorbesc. Domnul Wood este categoric nevinovat. Gândiţi-vă ce repercusiuni va avea asupra carierei dumneavoastră dacă nu-i daţi drumul.

Se opri şi privi foarte ferm la Gillespie, cu ochii săi căprui, profunzi.

— Pentru că, domnule şef, ştiu categoric că aţi prins un om nevinovat.

CAPITOLUL 10

De când era mic, Bill Gillespie fusese tot timpul mult mai voinic decât colegii săi de clasă şi decât ceilalți copii cu care se împrietenea. Aşa că el era cel care impunea condițiile de joc şi îşi afirma voința în fața celor mai slăbuți şi mai mititei ca el. Spre lauda lui, nu a profitat de statura sa pentru a deveni un bătăuş şi a căuta neapărat ceartă celor care ar fi încercat să i se împotrivească. Dar devenind automat conducătorul lor, nu-şi putu forma de timpuriu una din cele mai importante însuşiri pe care ar fi trebuit s-o aibă – diplomația. Era conştient de asta şi uneori lipsa lui de tact îl sâcâia.

Grozav îl mai sâcâia în noaptea după ce-l arestase pe Sam Wood, sub învinuirea de crimă. Se suci şi se răsuci în pat, întorcându-se ba pe o parte ba pe alta, şi mototolind cearşafurile şi pernele. Se sculă apoi şi-şi făcu o cafea. Îi tot revenea în minte scena din biroul lui; nimeni nu-l înfruntase vreodată ca Sam Wood, şi pentru asta îl admirase. Bineînțeles, Gillespie obținuse câştig de cauză, ca de obicei; dar iată că tot felul de îndoieli chinuitoare începură acum să-i defileze prin fața ochilor, până ce se rânduiră în şir, ca o falangă romană. Unul din factorii hotărâtori era stăruința cu care Virgil Tibbs susținea nevinovăția lui Sam Wood, Gillespie nu se lăsa prea mult impresionat de anchetatorul negru, aşa cum şi precizase limpede, dar ştia că detectivul din Pasadena avusese dreptate într-un număr impresionant de cazuri.

Gillespie spera, şi aproape se ruga, să aibă o dovadă concretă, temeinică, edificatoare care să-i susţină punctul de vedere. Sam Wood îi plăcea, chiar dacă nu-l considera un poliţist grozav, dar nu-i putea suferi pe criminali, iar Sam Wood, de asta se convinsese, era un criminal.

Numai că Sam respinsese din toate puterile învinuirea, iar apoi Virgil Tibbs susţinuse acelaşi lucru. Gillespie se întoarse în pat şi dormi somnul agitat al vinovatului. Dimineaţa nu se simţi mai bine şi plecă la birou nutrind, pentru prima oară dorinţa să nu fi acceptat un post pentru care nu avea de fapt calificarea necesară.

Putu să simtă încordarea din aer pe când trecea pe coridor. Pete îl salută respectuos ca întotdeauna, dar cuvintele erau goale ca nişte cochilii părăsite. Gillespie se aşează la birou cu un aer aferat şi începu să examineze teancul de scrisori care-l aştepta pe masă. Chiar în timp ce citea, o idee prinse contur în mintea sa: va verifica amănunţit dovezile pe care le avea şi, dacă nu erau concludente, îl va elibera pe Sam. Ştia că n-o va face de fapt fără un nou indiciu într-un sens sau în altul, dar faptul că se gândise să procedeze corect îi liniştea conştiinţa.

Deodată, deveni conştient că afară pe coridor se întâmpla ceva. Auzi voci şi i se păru că-şi aude numele. Ar fi vrut să iasă ca să vadă despre ce-i vorba, dar importanţa funcţiei sale îl silea să aştepte până va fi chemat.

Nu aşteptă mult – în prag apăru Arnold.

— Domnule şef, spuse el, am primit o plângere pe care cred că ar fi bine să o auziţi. De fapt, sunt sigur. Să aduc oamenii înăuntru?

Şeful poliţiei dădu din cap a încuviinţare. Se auziră

paşi pe coridor, şi apoi două persoane intrară în birou. Primul era un bărbat osos, cu o faţă extrem de îngustă, încreţit într-un labirint de riduri. Era îmbrăcat în haine de lucru şi stătea cu umerii aplecaţi înainte, într-o atitudine bănuitoare. Purta ochelari cu rame metalice, care îi înăspreau şi mai mult chipul. Din obişnuinţă, îşi ţinea buzele strânse. Prima impresie pe care i-o făcu lui Gillespie fu că s-ar purta ca o bestie la beţie.

Cealaltă persoană era o fată de vreo 16-17 ani, după câte putu să-şi dea seama Gillespie. Purta o fustă şi un pulover care-i accentuau trupul împlinit. Era destul de durdulie, fapt subliniat şi de pantofii cu tocuri joase, dar nimeni nu se putea înşela asupra semnificaţiei fiecărei părţi a trupului. Îmbrăcămintea îi era mult prea strâmtă pe trup, şi sânii i se mulau într-un mod evident exagerat. Gillespie se gândi că fata asta trebuia neapărat să dea de bucluc, dacă nu cumva şi dăduse.

— Sunteţi şeful de poliţie Gillespie? întrebă slăbănogul.

Vorbele erau suficiente pentru a dovedi lipsa lui de educaţie; şi şeful poliţiei se simţi liniştit, ştiind că-l va putea manevra uşor.

— Da, spuse Gillespie. Ce s-a întâmplat?

— Mă cheamă Purdy, şi asta-i fata mea, Dolores.

Dolores răspunse la prezentare cu un zâmbet larg, care se voia captivant şi plin de înţelesuri. Gillespie îşi întoarse privirea către tată.

— A dat de bucluc, domnule şef, de asta am venit aici.

— Buclucul obişnuit?

— Vreau să spun că o să aibă un copil. Ăsta-i buclucul.

Gillespie se întoarse spre fată.

— Câţi ani ai, Dolores? întrebă el.

— Şaisprezece, răspunse ea tărăgănat, cu un aer

încântat.

Tatăl îi puse mâna pe umăr.

— Nu-i chiar aşa. Să vedeţi, Dolores a fost bolnavă o vreme, şi a rămas în urmă cu şcoala. Copiii sunt tare răi cu alţi şcolari care nu au ţinut pasul, şi de-aia am zis că Dolores avea cincisprezece ani când ne-am mutat aici anul trecut. De fapt, avea şaptesprezece, aşa că acum are optsprezece ani.

— E o mare diferenţă, explică Gillespie. În statul nostru, dacă o fată de şaisprezece ani rămâne însărcinată, legea socoteşte că e viol, chiar dacă fata consimte.

— Doar dacă nu e măritată, interveni Purdy.

— Aşa e, doar dacă nu e măritată. Dar dacă are optsprezece ani ori mai mult şi consimte, atunci e vorba doar de imoralitate, şi se socoteşte o faptă mai puţin gravă.

Chipul lui Purdy se înăspri şi mai mult. Arăta ca şi cum ar fi ascultat un sunet pe care se aştepta să-l audă în depărtare.

— Bine, dar cum se cheamă când un individ ia o fată nevinovată ca Dolores a mea, şi cu vorbe dulci o îndeamnă să facă ce nu trebuie? Nu-i ăsta viol?

Gillespie clătină din cap.

— Înseamnă că a sedus-o, şi cu toate că-i o faptă gravă, nu-i chiar atât de gravă ca violul. Violul intră în aceeaşi categorie cu crima, tâlhăria la drumul mare şi alte infracţiuni deosebit de grave. Dar, ce-ar fi să staţi amândoi jos şi să-mi povestiţi ce s-a întâmplat?

Dându-şi seama că trebuie s-o şteargă, Arnold dispăru din uşă. În timp ce Purdy şi fiica sa se aşezau, interfonul bâzâi. Bill apăsă pe buton.

— A sosit Virgil, domnule şef şi vrea să ştie dacă îi îngăduiţi să intre. Spune că e foarte important pentru

cazul la care lucrează.

Gillespie era gata să refuze, dar un gând sadic îi trecu deodată prin minte: se întrebă cum i-ar fi plăcut lui Purdy să povestească necazurile fiicei lui în faţa unui negru. Purdy îl întrerupsese şi-l corectase atunci când îi explica legea, şi asta nu-i plăcuse.

— Să intre, spuse el.

Tibbs intră în încăpere fără zgomot şi se aşeză ca şi cum ar fi aşteptat ordine pentru cine ştie ce treabă.

— Dă-l afară de-aici, spuse Purdy. Doar n-o să vorbesc de faţă cu un cioroi.

— Dacă zic eu să rămână, rămâne, declară Gillespie. Hai, dă-i drumul, şi uită că-i aici.

Purdy refuză să se dea bătut.

— Dă-l afară de-aici mai întâi, ceru el.

Spre surprinderea lui Gillespie, Tibbs se ridică tăcut şi o porni spre uşă. Gillespie îl privi mânios, dar Tibbs spuse repede:

— Am uitat ceva. Mă întorc imediat.

Dar în clipa în care Purdy îşi întoarse privirea de la el, arătă spre interfon; apoi ieşi, închizând uşa după el.

Văzând că situaţia se rezolvase în aşa fel încât aparenţele erau păstrate, Gillespie aranjă câteva hârtii pe birou, deschise un sertar şi se uită înăuntru, apoi apăsă un buton al interfonului. După care se rezemă de speteaza scaunului.

— Aşa, acum suntem singuri. Ei, spune ce ai de spus.

— Să vedeţi, Dolores e o fată foarte bună, n-a făcut niciodată nimic rău, în afară de năzbâtiile pe care le fac toţi copiii. Şi-apoi, fără ca eu să ştiu ceva, îl cunoaşte pe individul ăsta, care-i de două ori mai în vârstă ca ea. Nu-i însurat, şi s-a apucat s-o ducă în tot felul de locuri pe fiică-mea.

— De ce n-ai încercat s-o opreşti? întrebă Gillespie.

Purdy răspunse acru:

— Domnule, eu muncesc noaptea. N-am timp să stau acasă şi să am grijă de copii, sau să văd ce fac în fiecare clipă. Iar Dolores nu mi-a spus nimic, decât după ce s-a întâmplat.

— Era un tip drăguţ, se amestecă şi Dolores. Nu credeam că fac ceva rău. Se purta foarte frumos cu mine.

— Vreau să-mi povesteşti faptele, spuse Gillespie. Când s-a întâmplat?

— Târziu, într-o noapte, spuse Purdy. Nevastă-mea dormea, cum era şi normal, iar Dolores s-a dat jos din pat şi s-a dus să-l întâlnească pe individ, şi atunci s-a întâmplat.

Gillespie se întoarse către fată.

— Povesteşte-mi exact ce s-a întâmplat.

Dolores se străduí să pară cât mai sfioasă, izbutind să ofere o imitaţie bună.

— Păi, cum zicea tata, se purta drăguţ cu mine. Am stat de vorbă, apoi ne-am aşezat foarte aproape unul de altul, şi pe urmă... Dolores se opri, ca şi cum i-ar fi lipsit cuvintele.

Şeful poliţiei luă un creion şi începu să bată cu el în birou.

— Vreau să-mi spui un lucru, îi ceru el. Omul acela te-a silit şi a trebuit să te lupţi cu el, sau s-a întâmplat doar să meargă mai departe decât ar fi trebuit?

Dolores, şovăi destul de mult, dându-i astfel lui Gillespie răspunsul de care avea nevoie.

— Nu înţelesesem prea bine ce se întâmplă atunci, spuse ea rar.

Gillespie păru să se destindă.

— Bine, Dolores. Omul ăsta ţi-a făcut rău, şi fireşte că îl vom aresta pentru asta. Îl vom acuza că te-a sedus, şi

crede-mă că n-o să-i fie uşor. Acum, ce poţi să-mi spui despre el?

Purdy nu mai putu să păstreze tăcerea.

— Îl ştiţi prea bine, explodă el. De-asta am vrut să vă vedem personal. E poliţistul de noapte, pe care îl credeţi apărătorul femeilor. E Sam Wood.

Când Bill Gillespie rămase din nou singur, deschise interfonul şi ordonă:

— Trimite-mi-l pe Virgil.

— Virgil nu-i aici, se auzi vocea lui Pete.

— Dar unde naiba e? întrebă Gillespie. Credeam că ascultă la interfon.

— Da, domnule, a ascultat. Când s-a terminat discuţia, a zis că-i cel mai mare nătărău din ţară, şi a plecat.

— Asta-i tot?

— Da, domnule, afară doar că a mai avut o scurtă convorbire telefonică, înainte de a ieşi.

Făcând această afirmaţie, Pete îşi mînţea şeful. Nu era o minciună prea gravă, şi Pete se gândea că făcea o faptă bună. Pe când ieşea în goană din hol, detectivul negru se oprise doar un moment şi spusese repede:

— Spune-i lui Sam Wood să nu-şi facă griji.

Lui Pete i-a trebuit numai o fracţiune de secundă ca să se hotărască să nu-i repete lui Gillespie această remarcă. Dacă i-ar fi spus, putea s-o încurce rău.

Vechiul automobil pe care mecanicul Jess i-l împrumutase lui Virgil Tibbs nu avea cine ştie ce forţă; prin urmare, trăgea din greu pe când înainta pe serpentinele drumului ce ducea la casa Endicott. Când ajunse sus, radiatorul arăta semne de oboseală. Tibbs parcă maşina pe mica zonă care nu era în pantă, de lângă casă, puse frâna şi coborî. Un moment mai târziu

suna la uşă. Îi deschise George Endicott.

— Intră, domnule Tibbs, îl invită el.

Era politicos fără să fie cordial. Îl conduse în somptuoasa cameră de zi, se aşează şi îi indică oaspetelui un scaun.

— În ce problemă ai venit să mă vezi? întrebă el.

— Vreau să vă pun câteva întrebări, la care ar fi trebuit să mă gândesc de mult, replică Tibbs. Dar datorită unor evenimente care au avut loc recent în oraş, au devenit urgente. De aceea a trebuit să vă văd imediat.

— În regulă, consimți Endicott. Întreabă-mă şi mă voi strădui să-ți răspund.

— Bine, domnule. În noaptea când maestrul Mantoli a fost asasinat, după câte ştiu a fost aici mai devreme, pe seară, nu-i aşa?

— Exact, aprobă Endicott.

— Cine a părăsit primul casa?

— Domnul Kaufmann.

La ce oră a plecat?

— Cred că pe la zece. Endicott se opri un moment, chibzuind: N-aş putea preciza cu exactitate. Cred că nimeni nu era prea atent la oră, fiind cu toții mult prea preocupați de alte lucruri.

— Spuneți-mi exact, cine se afla aici în seara aceea?

— Enrico – adică maestrul Mantoli – fiica sa, doamna Endicott şi cu mine, şi domnul Kaufmann.

Virgil Tibbs se aplecă înainte şi-şi încleştă strâns degetele. Uitându-se fix la ele, puse următoarea întrebare:

— Puteți preciza ora la care a plecat Mantoli?

— Unsprezece, unsprezece şi jumătate, răspunse Endicott.

Tibbs aşteptă un moment.

— Când a plecat, cu ce s-a dus în oraş?

De data asta Endicott şovăi puţin înainte de a răspunde.

— L-am condus cu maşina, spuse în cele din urmă.

— Eraţi numai dumneavoastră doi în maşină?

— Da. Cum am plecat, doamnele s-au retras.

— Mulţumesc. Şi cam pe la ce oră v-aţi întors?

— După vreo oră. Nu pot să vă spun ora exact. După cum am mai arătat, eram preocupaţi de alte probleme în seara aceea.

— Unde l-aţi lăsat pe maestrul Mantoli?

Endicott părea că începe să-şi piardă răbdarea:

— L-am lăsat la hotel. Îi propusesem să-l găzduim aici, dar a refuzat; era un om foarte prevenitor, şi ştia că dacă ar fi acceptat, doamna Endicott şi cu mine ar fi trebuit să-i cedăm camera noastră. Avem şi o cameră de oaspeţi, dar era ocupată de fiica lui. Aşa că a preferat să rămână la hotel, cu toate că nu este decât un hotel de categoria a doua.

— După ce aţi plecat de aici împreună, continuă Tibbs, v-aţi mai întâlnit cu cineva, sau aţi mai văzut pe cineva până v-aţi reîntors?

Endicott îl fixă cu fermitate pe oaspetele său.

— Domnule Tibbs, nu sunt sigur că-mi place tonul acestei întrebări. Îmi ceri să-ţi furnizez un alibi? Vrei să insinuezi că aş fi ucis un prieten bun şi apropiat?

Virgil Tibbs îşi încleştă şi mai strâns degetele.

— Domnule Endicott, nu insinuez nimic. Vreau pur şi simplu să obţin nişte informaţii. Dacă aţi văzut pe cineva la ora când eraţi în oraş, ar putea fi un indiciu care să ne ajute să-l descoperim pe vinovat.

Endicott rămase uitându-se pe fereastră, spre panorama splendidă care se întindea pe mai multe mile până la munţii îndepărtaţi.

— În regulă, scuză-mă, spuse el. Trebuie, desigur, să

explorezi orice posibilitate.

Discuția celor doi bărbați fu întreruptă de intrarea în cameră a două persoane: Grace Endicott şi Duena Mantoli. Se ridicară în picioare şi Tibbs le prezentă saluturile de rigoare. Observă că fata părea să-şi fi revenit; ochii îi erau limpezi şi îl privea ca şi cum nu ar mai fi fost înspăimântată.

Când se aşezară cu toții, Grace Endicott întrebă:

— Ai mai progresat cu ancheta?

— Cred că da, doamnă Endicott, răspunse Tibbs, mai ales astăzi. Dar e greu să defineşti progresul într-o anchetă a poliției. Poți să lucrezi săptămâni de zile la un caz, şi să descoperi deodată că ai ajuns într-un punct mort. Nu poți fi sigur până când nu ai ultima verigă necesară nu numai ca să identifici omul, dar şi ca să-i dovedeşti vinovăția în afară de orice dubiu.

— Apreciem cu toții teoria, îl întrerupse George Endicott, dar acum suntem mult mai interesați de fapte. Există vreun indiciu că se va face curând o arestare?

Virgil Tibbs îşi studie degetele.

— O arestare s-a făcut, spuse el, dar nu el e vinovatul. De asta sunt absolut sigur.

— Atunci, de ce rămâne arestat? întrebă Endicott.

Tibbs îşi ridică privirea.

— Pentru că domnul şef Gillespie nu are destulă încredere în părerea mea, ca să elibereze arestatul.

— Cine este? întrebă Grace Endicott. E cineva pe care îl cunoaştem?

— Da, îl cunoaşteți, doamnă Endicott. E polițistul Sam Wood. Era cu mine ultima dată când am fost aici.

Duena Mantoli se ridică brusc.

— Vrei să spui că bărbatul acela voinic care a fost atât de drăguț cu mine în ziua...

— Despre el e vorba, domnişoară Mantoli.

— E acuzat... aici tânăra fată şovăi, apoi făcu un efort ca să continue... de asasinarea tatălui meu?

— De asta, şi de mai mult, răspunse Tibbs. Şi chiar dacă nimeni nu pare deocamdată să fie de acord cu mine, eu personal sunt sigur că e nevinovat.

— În acest caz, de ce nu o dovedeşti? întrebă Endicott.

Când Tibbs îşi ridică privirea, un foc înăbuşit îi strălucea în ochi. Endicott rămase uimit văzând la negrul subțirel un asemenea semn de vitalitate interioară.

— Tocmai asta încerc să fac acum, spuse, şi de aceea vă pun aceste întrebări.

Endicott se ridică şi se îndreptă spre fereastră. În încăpere domni liniştea până când vorbi.

— O să te lase Gillespie s-o dovedeşti? întrebă el fără să privească în jur.

— Rolul meu, răspunse Tibbs cu glas inexpresiv, este de a-l apăra, tocmai împotriva propriilor sale greşeli. Sam Wood este una dintre aceste greşeli. După aceea i-l voi înfățişa pe cel ce a făptuit omorul, în aşa fel încât până şi el îşi va da seama în cele din urmă de adevăr. Apoi mă voi întoarce acasă, unde am dreptul să mă plimb pe trotuar ca oricine.

Endicott se întoarse de la fereastră.

— Din clipa când am plecat de aici, domnule Tibbs, n-am văzut pe nimeni, şi cred că nici maestrul Mantoli nu a văzut. L-am lăsat la uşa hotelului şi i-am urat noapte bună, după care m-am întors. După câte ştiu, nimeni nu poate confirma ceea ce spun, dar aşa s-au petrecut lucrurile.

— Mulțumesc, spuse Tibbs. Acum vreau să vă mai pun câteva întrebări şi vă rog să vă gândiți bine înainte de a-mi răspunde. Multe depind de aceste răspunsuri.

Mai întâi, mi s-a spus că domnul Mantoli purta asupra lui importante sume de bani. Ştiţi cumva dacă aşa stăteau lucrurile şi atunci... când l-aţi văzut ultima dată?

— Habar n-am. De fapt, Enrico nu umbla cu ceea ce s-ar putea numi importante sume de bani. Câteodată avea asupra lui mai multe sute de dolari, dar nu mai mult de atât. După câte ştiu.

— Era un om impulsiv

— E greu de spus, răspunse Endicott.

— Cred că pot să afirm că era, spuse pe neaşteptate Duena. Uneori, lua câte o hotărâre după o inspiraţie de moment, dar de obicei avea dreptate. La întrebarea dacă se înfuria uşor, răspunsul este nu.

Tibbs îi adresă ei următoarea întrebare:

— Domnişoară Mantoli, tatăl dumneavoastră era genul de om care se împrieteneşte uşor?

— Toată lumea îl simpatiza, răspunse Duena.

În acel moment, toţi din cameră îşi dădură seama deodată că existase cineva care nu-l simpatizase. Dar nimeni nu dădu glas acestui gând.

— O ultimă întrebare, spuse Tibbs, adresându-se tot fetei. Dacă aş fi avut onoarea să-l întâlnesc pe tatăl dumneavoastră, credeţi că m-ar fi simpatizat?

Fata îşi ridică bărbia şi acceptă provocarea.

— Da, sunt sigură. N-am cunoscut pe nimeni mai lipsit de prejudecăţi.

Tibbs se ridică în picioare.

— Vă mulţumesc. Nu ştiu dacă vă daţi seama sau nu, dar mi-aţi fost de un mare ajutor. Peste puţin timp veţi şti şi de ce.

— Îmi pare bine să aflu asta, spuse Endicott.

Apoi tânăra fată se ridică şi ea.

— Vreau să cobor în oraş, anunţă. Poate că domnul

Tibbs va fi atât de amabil să mă ducă cu maşina.

— Maşina mea e foarte modestă, spuse Tibbs, dar sunteţi binevenită.

— Te rog, aşteaptă-mă un moment, spuse ea, şi ieşi fără vreo altă explicaţie.

Reveni curând şi, pe când stăteau în prag gata de plecare, George Endicott întrebă, în timp ce-şi freca bărbia, gânditor:

— Cum o să te întorci înapoi?

— Dacă nu găsesc un mijloc convenabil, o să te rog să vii să mă iei, promise ea.

— Crezi că-i prudent?

— Dacă o să am nevoie de ajutor, o să apelez la domnul Tibbs.

Tibbs o ajută să se urce în maşină, se aşeză la volan şi porni motorul. În timpul cât lipsise, Duena îşi schimbase rochia şi îşi pusese o pălărie care-i venea foarte bine. Tibbs o găsea fascinantă, dar mai mult decât atât, îşi dădea seama că avea o ţintă precisă. Îşi ţinea bărbia ridicată, relaxându-se puţin doar când ajunseră în oraş.

— Unde vreţi să vă duc? întrebă Tibbs.

— La secţia de poliţie, spuse ea.

— Sunteţi sigură că e o idee bună?

— Foarte sigură.

Tibbs conduse în tăcere până ajunseră la terenul de parcare. Apoi o însoţi pe scări până în hol. Tânăra fată se îndreptă direct spre ghişeu.

— Aş vrea să-l văd pe domnul Wood, spuse ea.

Pete fu luat prin surprindere.

— Domnul Wood nu este de serviciu acum, se eschivă el.

— Ştiu, replică Duena Mantoli. E la arest. Vreau să-l văd.

Pete deschise interfonul.

— A venit o doamnă care vrea să-l vadă pe Sam, raportă el. Şi a sosit şi Virgil.

— Cine e? se auzi vocea lui Gillespie.

— Duena Mantoli, lămuri fata. Poţi să-i spui că domnul Tibbs a fost foarte amabil şi m-a condus până aici, la cererea mea.

Pete raportă în interfon.

— Îmi pare rău, dar nu e voie, răspunse Gillespie.

— Cine era? întrebă Duena.

— Domnul şef Gillespie.

Tânăra fată îşi ridică din nou bărbia.

— Du-mă la domnul Gillespie, te rog, spuse ea. Dacă nu vrea să mă primească, mă voi duce la primar.

Aşa că Pete o conduse pe coridor până la biroul lui Gillespie.

Doborât de oboseală, Sam Wood ajunsese la limita la care mintea lui refuza să se mai lase stăpânită de furia, de frustrarea, de disperarea şi de dezamăgirea amară care-l chinuiseră de când stătea singur. Acum nu-i mai păsa deloc. Nu accepta că ar putea fi găsit vinovat, dar cariera sa de poliţist se sfârşise; nu va mai fi reprimit niciodată. Cu puţin timp înainte de prânz, când Gillespie lipsise din birou, Arnold trecuse pe la el şi îi comunicase ultimele noutăţi. Sam ştia acum că era acuzat nu numai de crimă, ci şi de a fi sedus-o pe Dolores. Era ultima picătură în cupa nenorocirii şi epuizării sale morale.

Sam stătea cu mâinile pe genunchi, cu capul plecat. Nu era o postură exprimând ruşinea sau înfrângerea; pur şi simplu, era frânt de oboseală. Se simţea vlăguit, tot gândindu-se şi încercând să-şi controleze impulsurile care, unul după altul, îi asaltau mintea şi trupul. Pete se apropie de uşă şi rămase în spatele

gratiilor.

— Ai un vizitator, anunţă el.

— Avocatul meu? întrebă Sam.

— Nu, el e plecat din oraş; e aşteptat să se întoarcă în seara asta. E vorba de altcineva.

Pete potrivi cheia în broască şi întredeschise uşa. Sam îl urmărea, cu o uşoară curiozitate, apoi inima începu să-i bată cu putere. Duena Mantoli păşi în celula goală, neprimitoare. Grozav de încurcat, Sam se ridică în picioare. Nu se bărbierise dimineaţa şi era descheiat la guler. N-avea nici cravată. Pe moment, amănuntele astea îl tulburară mai mult decât acuzaţiile care-i atârnau deasupra capului.

— Bună ziua, domnule Wood. Te rog, ia loc, spuse Duena, calm.

Buimăcit, Sam se aşeză pe scândura tare care-i servea drept pat incomod. Duena se aşeză şi ea, dreaptă şi plină de graţie, la vreun metru de el. Sam nu spuse nimic; nu se putea bizui nici pe judecata şi nici pe vorbele sale.

— Domnule Wood, începu Duena, limpede şi fără emoţie, mi s-a spus că eşti acuzat de asasinarea tatălui meu.

O clipă, buza de jos îi tremură, apoi îşi regăsi controlul; treptat, vocea i se îndulci şi cuvintele îşi pierdură rigiditatea:

— Am venit aici cu domnul Tibbs. El mi-a spus că nu dumneata ai făcut-o.

Sam se apucă de marginea patului, strângând degetele cu toată puterea. Mintea, revoltându-se încă o dată împotriva disciplinei, îi spunea să se întoarcă spre fată, s-o cuprindă în braţe şi s-o ţină strâns. Dar rămase mai departe cu mâinile încleştate, întrebându-se ce să spună.

— N-am făcut-o eu, spuse într-un târziu, cu ochii la pardoseala de ciment.

— Te rog, spune-mi tot ce ştii despre noaptea când... l-ai găsit pe tatăl meu, vorbi fata, privind țintă la cărămizile ce formau peretele celulei. Vreau să ştiu tot.

— Doar... Sam nu-şi găsea cuvintele. Doar l-am găsit, asta-i tot. Am patrulat toată noaptea. M-am oprit la bufet, cum fac întotdeauna, apoi am pornit pe autostradă încoace. Atunci l-am găsit.

Duena îşi ținea mai departe privirile ațintite pe perete.

— Domnule Wood, cred că domnul Tibbs are dreptate. Nici eu nu cred că dumneata ai făcut-o. Apoi se întoarse şi se uită la el, adăugând: Când te-am cunoscut, eram încă sub impresia primului şoc al... tuturor întâmplărilor din acele momente. Dar chiar şi atunci am simțit că eşti un om cumsecade. Şi o cred şi acum.

Sam întoarse capul, îndrăznind s-o privească.

— Vreți să spuneți că într-adevăr mă credeți nevinovat?

— Cunosc un mijloc de a ți-o spune, vorbi Duena, un test foarte simplu. Îl accepți?

Sam se simți revenind la viață. Mintea lui vlăguită judeca din nou. Şi apoi, într-o străfulgerare, se simți iarăşi bărbat. Se întoarse, înfruntând-o pe tânăra fată.

— Spuneți-mi, zise el. Orice ar fi, o voi face.

— Foarte bine, atunci ridică-te, îi porunci Duena.

Sam se ridică în picioare, stăpânindu-şi imboldul de a-şi netezi cămaşa, dorind să-şi fi pus măcar cravata. Se simțea grozav de sfios şi de stângaci.

Apoi, spre tulburarea lui deplină, tânăra fată se sculă, se apropie de el şi se opri la câțiva centimetri. Sam îşi simțea inima bătându-i repede, ca şi când un mecanism din trupul său i-ar fi pompat adrenalină în sânge. Şi,

pentru prima dată de mulți ani, își dădu seama deodată că i-e teamă.

— Te cheamă Sam, nu-i așa? întrebă ea.

— Da, domnișoară, răspunse Sam, uluit.

— Vreau să-mi spui Duena. Hai, spune.

— Duena, repetă Sam, ascultător.

— Ia-mă în brațe, Sam, spuse fata. Vreau să mă ții strâns.

Mintea lui Sam, care spuse nu de sute de ori în timpul ultimelor douăzeci și patru de ore, refuză să asculte. Și cum el nu se mișca, fata își aruncă capul pe spate și cu mâna dreaptă își scoase pălăria din cap. Apoi își scutură pletele, și părul castaniu-închis îi curse în valuri pe spate.

— Ai spus că o să faci ce-ți cer, îl provocă ea. Așa că, fă-o.

În timp ce rostea ultimele cuvinte, se apropie și mai mult de el și-și puse mâinile pe umerii lui.

Fără să se gândească, fără să-i pese de nimic altceva, Sam își petrecu brațele în jurul fetei. În buimăceala acestei clipe, își dădu doar seama că era caldă, supusă și frumoasă. Nu mai vroia să-i dea drumul niciodată. Gratiile celulei dispărură în tumultul temerității ce-l copleși.

— Uită-te la mine, spuse Duena.

Sam se uită. Mai strânsese el fete în brațe și înainte, dar nimic din ceea ce i se întâmplase până atunci nu egala senzația ce-l învălui în acest moment.

— Acum, spuse fata, vreau să te uiți la mine și să-mi spui: „Duena, nu l-am omorât pe tatăl tău.” Hai, spune, îi porunci ea.

Sam vorbi printre nodurile care-l sugrumau.

— Duena... Trebui să încerce din nou: Duena, nu l-am omorât pe tatăl tău.

Brațele i se desprinseră şi-i căzură în jos; aşa voinic şi curajos cum era, simți deodată nevoia să plângă. Reacția fusese prea puternică.

În timp ce se străduia să-şi redobândească sângele rece, mâinile ei îl apăsară mai tare pe umeri. Apoi îşi dădu seama că-l înlănțuise după gât.

— Te cred, spuse ea.

Şi înainte de a înțelege ce i se întâmpla, Sam simți cum capul îi era tras în jos, cum îl pătrunde căldura trupului Duenei, lipit de al lui; şi apoi o apăsare răcoroasă îl electriză când fata îşi lipi buzele de ale lui.

Ea îşi reveni înainte ca Sam să se fi putut mişca. Foarte calmă, îşi ridică pălăria de jos, căută cu privirea o oglindă în celula goală, apoi îşi luă poşeta de pe pat.

— Cum pot să ies de aici? întrebă.

Sam respiră adânc şi-l strigă pe Pete.

În tot timpul acelei lungi după-amiezi, Sam rămase liniştit, retrăind mereu şi mereu fugarele momente care-i dăduseră o nouă rațiune de a trăi. Îndrăzni chiar să spere că va ieşi din această încercare reabilitat şi respectat de toată lumea. Îl întărea foarte mult gândul că ea credea în el, cu toate că era învinuit de asasinarea propriului ei tată. Iar încrederea ei îl va ajuta să iasă cu bine din toată beleaua în care fusese vârât.

Apoi îşi mai aminti ceva. Silueta durdulie a fandositei de Dolores Purdy îi veni în minte. Oceanul eternității o separa de fata pe care o ținuse în brațe în acea zi. Dar Dolores îl reclamase că a sedus-o. Ce va gândi Duena când va afla?

Castelele de vis pe care îndrăznise să le clădească se sfărâmară şi se năruiră în grămezi de nisip arid şi neînsuflețit.

CAPITOLUL 11

Era aproape întuneric când Virgil Tibbs îşi duse rabla de maşină până la mica staţie de benzină şi la garajul unde lucra Jess. Mecanicul cel voinic repara un Lincoln uriaş cu aer condiţionat, aşezat pe butuci în spatele garajului.

— Îmi trebuie nişte benzină, Jess, spuse Virgil, şi cred că-ţi voi aduce înapoi maşina mâine.

— Ne părăseşti? întrebă Jess, pornind pompa de benzină.

— Cred că da, răspunse Tibbs, dar asta rămâne între noi. Să nu mai spui nimănui.

Jess potrivi furtunul şi începu să umple rezervorul cu benzină.

— Îţi promit să nu spun nimănui.

— Frumos automobil, vorbi Tibbs arătând cu capul spre Lincoln. Cum de lucrezi la el?

— E o maşină de turism, răspunse laconic Jess. Garajul de pe autostradă pune mâna pe ele, pe urmă mi le pasează mie să le repar. Aş vrea să capăt şi eu banii cu care se aleg ei pe munca mea.

— Îi costă şi pe ei cam mult faţada, sublinie Tibbs, şi cum sunt pe autostradă, cred că-i destul de mult.

Jess termină de umplut rezervorul.

După trei minute se întoarse înapoi.

— Te poftim să iei masa cu noi, îl invită el pe un ton categoric.

— Mulţumesc foarte mult, dar nu pot.

— Am un băiat de treisprezece ani, îi explică Jess, şi n-a văzut niciodată un detectiv adevărat. I-am promis că-i voi arăta unul.

Fără un cuvânt, Tibbs se dădu jos din maşină. Câteva minute mai târziu, şedea în faţa unei modeste cine care evident fusese pregătită pentru el. Din dreapta lui, fiul lui Jess, Andy, îi urmărea fiecare mişcare, lucru care-l stânjenea. În sfârşit, când băiatul nu se mai putu stăpâni, izbucni:

— Aţi vrea să ne povestiţi şi nouă despre primul dumneavoastră caz? şi aşteptă cu ochii strălucitori.

Tibbs îi făcu pe plac.

— A fost o problemă de contrabandă cu narcotice. Undeva, în Pasadena, apăreau mici capsule de heroină şi erau vândute. Împreună cu alţi câţiva poliţişti, mi s-a trasat şi mie sarcina să mă ocup de caz.

— Eraţi detectiv atunci? îl întrerupse băiatul.

— Nu, nu eram. Dar lucram la poliţie de cinci ani. Şi acum mi se acorda o şansă să promovez. Într-o zi, la o lustragerie din partea de jos a oraşului, un tip care aştepta să i se lustruiască pantofii, după ce a terminat de citit ziarul, l-a oferit altuia care-şi aştepta rândul. Numai că primul tip avea pantofi noi care n-aveau nevoie să fie lustruiţi.

— Cum aţi descoperit asta?

— Pentru că eu eram lustragiul, îi explică Tibbs. Nimeni nu se aştepta ca un lustragiu negru să fie poliţist.

— Vasăzică, dacă eraţi alb n-aţi fi descoperit nimic? exclamă băiatul.

— Cred că ai dreptate, conveni Tibbs. Deşi, mai devreme sau mai târziu, bandiţii ar fi fost oricum prinşi. Dar acesta a fost primul meu caz.

Andy începu din nou să mănânce, fără să-şi ia ochii

de la senzaționalul oaspete care şedea la masă la ei.

Când termină masa, Tibbs se scuză, spunând că are ceva urgent de făcut. Deoarece casa lui Jess era la o mică depărtare de garajul unde îşi parcase Virgil maşina, îşi luă rămas bun din pragul uşii şi o porni pe strada întunecoasă, spre locul unde îşi lăsase maşina. Se gândea preocupat la ceea ce avea de făcut în continuare. N-o să fie ceva plăcut, şi vor apărea şi probleme. Dar, aşa cum învățase cu ani în urmă, va trebui să rezolve problemele, dacă dorea să rămână în profesiunea asta. Doar că aici era mai greu. Încă preocupat de aceste gânduri, simți deodată primejdia – dar prea târziu.

Întoarse capul şi văzu chipurile a doi indivizi care se furişaseră în spatele lui. Amândoi se năpustiră asupra lui, şi Tibbs văzu doar că unul din ei ținea o bucată grea de lemn în mână şi că o ridicase să-l izbească. Se încordă tot, dar ştia că era dezavantajat. Când omul se repezi, Virgil țâşni spre el şi-l izbi cu umărul stâng în subțioara brațului drept. Bucata grea de lemn zbură din mâna omului. Atunci Tibbs înşfăcă antebrațul omului şi, în aceeaşi clipă, îl lovi din toate puterile cu genunchiul.

Brațul atacantului era imobilizat deasupra umărului lui Tibbs. Şi cum era aplecat cu toată greutatea înainte, când Tibbs îşi îndreptă brusc spatele, omul se rostogoli peste Tibbs şi căzu jos. În acel moment, Tibbs îl apucă de încheietura mâinii, trăgând tare: omul scoase un răcnet când ceafa i se izbi de caldarâm.

Nu atinsese încă pavajul, când Tibbs îi dădu drumul şi se răsuci cu fața spre celălalt; individul, un tip solid dar neîndemânatic, fără vreo armă, strânse pumnii şi se repezi asupra lui. Tibbs îi evită prima lovitură, îi înşfăcă brațul şi se răsuci spre stânga. Matahala zbură înainte

din cauza inerţiei, şi se prăbuşi. Tibbs ridică bucata de lemn de foc, care fusese cât pe-aci să devină arma crimei. Apoi, înălţând privirea, îl văzu pe băiatul lui Jess, care venise atras de zgomot şi se holba la el cu teamă amestecată cu neîncredere.

— Andy, adu-l pe taică-tu cât poţi de repede. Apoi cheamă poliţia şi spune-le să vină aici.

Andy o luă la fugă. La jumătatea drumului îl întâlni pe taică-său şi îi transmise mesajul. O clipă mai târziu, mecanicul cel voinic i se alătură lui Tibbs şi, cu pumnii pregătiţi, părea gata de luptă.

— Indivizii ăştia m-au atacat, spuse Tibbs. Ajută-mă să-i supraveghez.

Jess se uită la oameni.

— Nu mişcă nimeni! ordonă el.

Cel care atacase primul gemea încetişor; braţul drept îi era răsucit într-o poziţie nefirească. Andy se apropie în fugă.

— Am chemat poliţia, raportă el. Le-am spus că doi oameni l-au atacat pe domnul Tibbs şi că trebuie să aducă şi un doctor.

— Bine, băiete, spuse Jess. Acuma du-te şi adu-mi un levier. N-am nevoie de el, dar s-ar putea să-mi trebuiască.

Andy o zbughi, nerăbdător să îndeplinească ceea ce i se ceruse. În câteva secunde se întoarse cu scula cerută.

— Ce bine că am aici telefon – îl instalasem ca să pot fi chemat la reparaţii urgente, îi spuse Jess lui Tibbs.

În depărtare se auzea sunetul tânguitor al sirenei, venind dinspre autostradă. Luminile roşii apărură în josul străzii, şi maşina de patrulare se luă după semnele frenetice pe care le făcea Andy, oprind apoi la curbă. În maşină erau doi oameni în uniformă. Tibbs le arătă trupurile celor care zăceau liniştiţi pe caldarâm.

— Atac armat, spuse Tibbs. Voi stabili acuzațiile când vom ajunge la secție.

— Dumneata vei stabili acuzațiile? îl întrebă unul din polițiștii în uniformă.

— Cred că ăsta e Virgil, spuse partenerul său.

— Da, sunt Virgil, admise Tibbs. Luați-l cu grijă pe omul din dreapta. Cred că i-am dislocat sau rupt brațul.

Când ajunseră la secție, Gillespie îi aştepta în hol.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el.

— Am fost poftit la cină de Jess mecanicul, la care m-ați trimis dumneavoastră, îi spuse Virgil. La plecare când mă îndreptam spre maşină, doi oameni au tăbărât pe mine. Unul din ei a încercat să mă pocnească cu o bucată de lemn.

Gillespie părea ciudat de mulțumit.

— Adu-i în biroul meu, ordonă el. Şi o luă înainte.

Când îi aduseră pe cei doi, şeful poliției se aşează pe scaun în spatele biroului, şi timp de un minut îşi aținti privirile asupra lor, fără să scoată o vorbă. Apoi răsuflă adânc şi răcni, de se cutremură odaia:

— Care dintre voi, nenorociților, mi-a scris o anonimă?

Nimeni nu răspunse. Liniştea fu spartă de bâzâitul interfonului. Gillespie apăsă pe buton, şi se auzi vocea polițistului de serviciu:

— Doctorul după care ați trimis e aici.

— Adu-l înăuntru, ordonă Hill.

O clipă mai târziu, polițistul introduse un negru înalt, zvelt, destul de vârstnic, care ducea o geantă neagră.

— Sunt doctorul Harding; spuse el.

Gillespie arătă cu degetul spre omul care-şi ținea cu grijă brațul rănit.

— Vezi ce are la braț. Când am auzit că doi indivizi au tăbărî pe Virgil, am crezut că el a fost rănit, aşa că i-am

spus poliţistului de serviciu să cheme un doctor de culoare. Şi dacă tot eşti aici, apucă-te de treabă.

Doctorul Harding nu luă în seamă insulta şi începu să examineze pacientul.

— Ar trebui să stea culcat, vorbi el. Unde am putea să-l punem?

— Nu pune laba pe mine, îl repezi omul. Vreau să vină doctorul meu.

— Gura, urlă Gillespie. Nu-mi plac oamenii care scriu anonime şi mă învaţă ce să fac. Îţi pun la dispoziţie un doctor, aşa cum cere legea.

— N-o să faci mulţi purici în oraşul ăsta, îl ameninţă omul.

— Ba o să fac, n-avea grijă, i-o întoarse Gillespie. Hai, duceţi-l într-o celulă şi lăsaţi-l pe doctor să aibă grijă de el.

Rănitul fu dus de acolo, iar Gillespie îşi îndreptă atenţia spre celălalt.

— Ei, ia zi, a cui a fost ideea? Vorbeşte, sau dai de bucluc.

— Nu mi-e frică, răspunse omul. Voi cere să fiu judecat de juraţi. Ştii ce înseamnă asta.

— Bineînţeles că ştiu ce înseamnă, spuse Gillespie. Aşa că-ţi voi spune ce am de gând să fac. O să-i chem pe ziarişti şi am să le spun cum ai tăbărât tu şi amicul tău asupra unui negru slăbuţ, şi cum v-a bătut pe amândoi. Apoi n-ai decât să fii judecat de juraţi.

— Numai că eu am să spun altceva: că el şi prietenul lui, negrul cel voinic, au sărit pe noi cu ciomegele, răspunse imperturbabil omul, în vreme ce noi ne vedeam de treaba noastră.

— Bineînţeles, în cartierul negrilor. Tu şi amicul tău tocmai vă duceaţi la un bordel de negrese, exact ca doi cetăţeni onorabili, când aţi luat-o pe coajă. Hai, nu fi

prost: oricum ai întoarce-o, tot pierzi.

— Nu mai scot niciun cuvânt, făcu omul, încăpățânat.

Gillespie se întoarse spre Tibbs.

— Nu eşti alb, dar văd că ştii să te baţi, îi spuse.

— Trebuie să-i mulţumesc unuia pe care-l cheamă Takahashi, şi care nu e nici el alb. Apoi, pornind spre uşă, adăugă: Am o treabă de rezolvat şi sunt aproape gata cu ea. Vă rog să mă scuzaţi, trebuie să mă întorc la treabă.

Spre surprinderea lui Tibbs, Gillespie se sculă în picioare şi-l petrecu până pe coridor.

— Virgil, începu el când rămaseră numai ei, cred că eşti destul de deştept ca să-ţi dai seama că trebuie să părăseşti oraşul. Astă-seară ai avut noroc. Data viitoare, cineva o să tragă asupra ta, şi n-o să mai scapi. Ăsta-i sfatul meu – să pleci de aici înainte de a mă trezi cu o nouă crimă. O să le spun celor din Pasadena că mi-ai făcut treabă bună.

— O să plec, spuse Virgil, dar numai după ce o să vă dau pe mână asasinul lui Mantoli, împreună cu dovezile vinovăţiei lui. Trebuie să rezolv întâi asta – probabil că înţelegeţi de ce.

— N-o să răspund de ce ţi se va întâmpla, spuse Gillespie.

— E-n regulă, aprobă Tibbs, şi se grăbi să iasă din hol.

În seara liniştită, Duena Mantoli stătea în acelaşi loc unde în urmă cu câteva zile stătuse lângă ea Sam Wood. Acum era singură şi se uita spre lanţul de munţi din depărtare, încercând să-şi facă puţină ordine în gânduri. Ştia că Sam Wood fusese acuzat de a fi sedus o fată de şaisprezece ani, fiica unui muncitor aproape analfabet.

Deşi căuta să se stăpânească, se compara totuşi întruna cu cealaltă fată, aşa cum şi-o imagina. Ruşinându-se, se văzu pe sine însăşi înălțându-se pe vârful picioarelor în celula închisorii şi sărutându-l pe buze pe omul în care credea, fără să ştie de ce. Acum nu mai credea în el, şi de aceea, privind retrospectiv, gestul ei i se părea ieftin şi vulgar. Îşi încrucişă brațele pe piept şi-şi dădu seama că fusese o proastă. N-avea sens să-şi închipuie că educația şi ceea ce se înțelege prin bună creştere ar putea înăbuşi pornirile sexuale elementare. Sam Wood era un bărbat voinic, puternic şi neînsurat. Fata, oricine ar fi fost ea, îi satisfăcuse instinctele animalice.

Duena se cutremură şi lacrimi de furie îi umplură ochii. Rămase acolo până când Endicott, îngrijorat, o găsi şi se întoarse cu ea acasă.

Era puțin după ora nouă, sâmbătă dimineața, când Dolores Purdy răspunse la soneria de la uşă. Se dichisi puțin, căci nu poți şti niciodată cine ar putea fi. Când deschise uşa şi văzu fața întunecată a lui Virgil Tibbs, dispoziția i se schimbă brusc.

— Negrii intră prin uşa din dos, se răți ea.

— Nu negrul ăsta, i-o întoarse Tibbs. Am venit să-l văd pe taică-tău.

— Nu-ți dau voie să intri, repetă ea şi-i trânti uşa în față.

Un minut după aceea, uşa fu iarăşi deschisă, de data asta de către Purdy, care se uită la Tibbs cu scârbă.

— Pleacă de-aici, zise el. N-avem nevoie de ăştia ca tine pe la noi.

— N-ai noroc, zise Tibbs şi intră calm înăuntru. Sunt de la poliție şi am venit să stau de vorbă cu dumneata şi cu fiica dumitale.

— Ştiu cine eşti, lătră Purdy. Acum ieşi afară repede, că-ți crăp capul.

— Numai să încerci, că n-o să răspund de ce-o să pățeşti. Au mai încercat doi tipi noaptea trecută.

— Am auzit povestea. Tu şi cu amicul tău ați tăbărât pe ei cu levierele şi i-ați bătut. Unul din ei e acum la spital.

— Dacă nu vrei să ajungi şi dumneata acolo, ține-ți gura şi stai jos, ordonă Tibbs. Am venit să aflu ce-i cu clevetelile alea. Te-ai dus la poliție cu tot felul de acuzații. Vreau să discutăm despre ele.

— Nu mai am nimic de spus, mormăi Purdy. Şi niciun negru n-o să stea jos în casa mea.

Tibbs nu-l luă în seamă şi se aşeză.

— Am venit aici ca să te scap de puşcărie, îl lămuri el.

În clipa aceea intră şi Dolores.

— Tată, dă-l afară, îi ceru ea.

— O să plec atunci când o să termin, spuse Tibbs. Înainte de a isprăvi cu voi, o să înțelegeți amândoi că venirea mea e lucrul cel mai norocos ce vi se putea întâmpla.

— Negrii aduc ghinion, spuse Dolores.

— Domnule Purdy, începu Tibbs cu tonul unei discuții serioase, dumneata şi fiica dumitale ați venit la secție şi ne-ați spus că cineva a necinstit-o. E datoria noastră să avem grijă ca omul să fie pedepsit şi reputația să nu-i fie pătată.

— Sam Wood a necinstit-o, spuse Purdy.

Tibbs dădu din cap, ca şi când îl credea.

— Aşa ne-ai şi spus. Bineînțeles că domnul şef Gillespie a fost foarte surprins; domnul Wood lucrează în poliție de ani de zile şi a fost socotit întotdeauna un om de nădejde.

— Acuma-i la puşcărie pentru crimă, aproape că țipă

Purdy.

Tibbs aprobă din nou.

— Ştiu. N-am de gând să dezvălui, secretele poliţiei, dar află că trebuie să fie vreun motiv pe care nu-l ştii. Am stat odată într-o celulă de închisoare aproape trei săptămâni, până când omul cu care eram mi-a spus ceva pe care poliţia de abia aştepta să-l afle.

— Poliţai negru, îi zvârli Purdy ca o ocară.

— Să discutăm acum cazul fiicei dumitale, vorbi liniştit Tibbs. Ori de câte ori se întâmplă aşa ceva şi bărbatul recunoaşte că e de vină, lucrurile se aranjează. Dar Wood este încăpăţânat. N-o să recunoască niciodată că a făcut-o. Aşa că trebuie să fie obţinute toate probele. Asta, numai dacă nu poţi dovedi că e vinovat.

— Adică, vrei să spui că trebuie să povestesc totul din nou? întrebă Dolores.

— Ce fel de probe? vru să ştie Purdy.

— Păi, în acest caz sunt încă o mulţime de lucruri de făcut. Aşa spune legea. Înţelegi, e greu pentru un bărbat să aducă dovada că nu a avut relaţii cu o fată; singurul mijloc prin care poate s-o dovedească este un certificat medical.

— Ce-i aia? întrebă Purdy. Dolores e fiica mea bună.

Tibbs întinse mâinile în lături.

— Nimeni nu se îndoieşte de asta, spuse el. Şi toată lumea ştie că eşti un om respectabil. Dar fiindcă Sam Wood declară că nici măcar nu a vorbit vreodată cu fiica dumitale, poliţia are nevoie de nişte probe, ca să fie sigură.

— Nu există nicio probă să dovedească cine a necinstit o fată, protestă Dolores.

— E adevărat, fu de acord Tibbs, dar sunt probe care pot dovedi că un anume bărbat nu i-a făcut nimic unei fete. Astea sunt probele pe care va trebui să le faci

dumneata.

— Şi care-s astea? întrebă Purdy.

— Ei bine, în primul rând i se ia o probă de sânge. Asta nu-i ceva rău. O înţeapă cu un ac într-o vână, la braţ, şi îi ia doar atât sânge cât să umple o eprubetă.

— Nu-mi place să mă înţepe cu un ac, protestă Dolores.

— Şi cine-o să facă înţepătura? întrebă Purdy.

— Doctorul, răspunse Tibbs. Toate probele astea le fac doctorii; nimeni altcineva nu se va atinge de fiica dumitale.

— Atâta le-ar trebui, spuse Purdy.

— Apoi, continuă Tibbs, o vor examina ca să fie siguri că a fost violată, aşa cum declară ea. De asemenea, trebuie să afle dacă este sau nu însărcinată.

Purdy sări în picioare, cu faţa schimonosită de furie.

— Nimeni n-o să afle secretele ei, ţipă el. O să-l împuşc pe ăla de-o vrea să se uite la secretele ei. Ieşi afară de-aici!

Tibbs rămase însă liniştit.

— Nu fac decât să te avertizez, îi explică el. Trebuie să ştii toate astea, ca să nu vină să facă probele când nu eşti acasă, înţelegi?

— Nimeni n-o să afle secretele ei, repetă Purdy cu încăpăţânare.

— Singurul lucru care o va putea scăpa de toate astea ar fi ca bărbatul să mărturisească, sublinie Virgil. El susţine că este nevinovat, voi doi l-aţi acuzat, aşa că doctorii vor trebui s-o examineze.

— Gillespie n-o să îngăduie, spuse Purdy. O să vezi.

Tibbs clătină din cap.

— Chiar dacă ar vrea, legea tot nu-l lasă. Wood poate obţine un mandat de la tribunal, prin avocatul lui, şi atunci nu mai ai ce face. Spunând asta, Tibbs îşi

împreună mâinile şi se uită fix la ei, adăugând apoi: Acum aş mai vrea să-ţi spun ceva, un lucru foarte important. Dar n-aş vrea să spui nimănui. Pur şi simplu n-aş vrea să te văd pe dumneata, care eşti nevinovat, băgat în bucluc.

— Nimeni nu poate să-mi facă nimic, pentru că nici eu nu am făcut nimic, ţipă Purdy aproape cuprins de isterie. Ţi-am spus că ea e fiica mea bună.

— Bineînţeles că este, spuse Tibbs, vorbind deodată pe un ton autoritar. Dar să presupunem că ajungi în faţa tribunalului şi spui că Sam Wood este omul care a băgat-o în bucluc pe fiica dumitale. Apoi, să mai presupunem că doctorul greşeşte şi spune că nu el e vinovatul. Dintr-o dată te pomeneşti acuzat de sperjur şi mărturie mincinoasă în instanţă, şi gata ajungi la puşcărie. De asta îţi atrag atenţia şi vreau să-ţi spun cum să te aperi.

— Doctorii nu fac greşeli dintr-astea, protestă Dolores, dar în voce i se simţea nesiguranţa.

— Câteodată fac, o contrazise Tibbs, şi juraţii îi cred. Ei, şi-acum ce-ar fi să-mi spui exact ce s-a întâmplat şi o să încerc să-l fac pe Sam Wood să mărturisească. Dacă o să mărturisească, nu mai aveţi de ce să vă temeţi.

— Vrei să spui că or să ne lase în pace? Vru să ştie Purdy.

— Exact.

Purdy se întoarse spre fiică-sa.

— Hai, spune-i, îi porunci.

Dolores se legănă în scaun încercând să arate ca o fecioară violată – dar nereuşind decât să pară o curtezană de bâlci.

— Păi, începu fata, trecea în fiecare noapte şi se chiora în ferestre. Ar fi trebuit să-i spun tatei, dar eram destul de speriată fiindcă era poliţist. Apoi, într-o noapte

când tata era plecat, a venit şi a bătut la uşă. Zicea că se duce la slujbă. M-a întrebat de numele unor fete care ar putea deveni regina festivalului muzical. Mi-a zis că am un corp frumos şi că voia să treacă şi numele meu pe listă, pentru concurs.

Se opri şi se uită la Virgil; acesta dădu din cap, în semn că poate să continue.

— Ei, şi după ce-a mai trăncănit un pic, mi-a spus că deşi lucrează noaptea, cunoaşte o mulţime de oameni şi ar putea să-mi facă rost de voturi, ca să câştig. Dacă aveam să câştig, mă alegeam cu o excursie la New York. Nu mai îmi aduc bine aminte ce a spus. Mi-a dat ceva de băut care zicea că nu-mi face rău, dar că o să mă simt grozav. Mi-a spus că eu aveam să fiu regina şi că oricine ar dori să fie în locul meu. Zicea că la New York o să învăţ să cânt şi să dansez şi poate o să joc şi în film. A mai zis că totul o să fie exact cum zicea el şi că s-ar cuveni să-i fiu recunoscătoare... După asta, nu-mi mai aduc aminte prea mult, doar că la plecare mi-a spus să nu fiu îngrijorată, că a avut el grijă. Chiar aşa a zis, că a avut el grijă.

Tibbs se ridică în picioare.

— Eşti sigură că a fost Sam? întrebă el. N-aş vrea să facem vreo greşeală, care ţi-ar putea dăuna.

Dolores se uită la el cu faţa imobilă ca o mască.

— Sam a fost, spuse ea.

Virgil Tibbs părăsi casa şi porni cu maşina mai departe. Merse la secţia de poliţie, unde avu o convorbire interurbană cu Gottschalk, inginerul specialist în balistică. Apoi îi făcu o vizită lui Harvey Oberst, căruia nu-i plăcea să fie văzut cu un negru, dar care îşi amintea că era vorba de un negru altfel decât ceilalţi şi că îl scosese din puşcărie. Apoi se duse până la reverendul Amos Whiteburn, şi stătu de vorbă cu doi băieţi care

fuseseră chemaţi special. După care se întoarse la secţia de poliţie şi telefonă la un hotel din Atlanta. Isprăvind cu treburile astea, vizită doi negri care locuiau în Wells, ca şi patru albi, dintre care doi refuzară să-l primească. De asemenea îi făcu o vizită doctorului Harding. Când, în sfârşit, termină, era aproape vlăguit. Dormise foarte puţin şi era şi foarte obosit de toată opoziţia pe care trebuise s-o înfrunte, deşi nu era el de vină. Dar cel puţin îşi avea răsplata. Acum era gata să discute cu Bill Gillespie.

CAPITOLUL 12

Dimineața, după o noapte chinuitoare de nesomn, Duena Mantoli se dădu jos din pat şi îşi dădu seama că luase o hotărâre. Rămase multă vreme sub duş, care o în învioră. Când termină, se opri un minut şi se privi în oglindă. Ştia că arată foarte bine, şi mai ştia că făcea mari eforturi ca să arate astfel. Ei da, din punct de vedere fizic, se putea măsura cu orice femeie; ceea ce trebuia să facă acum era să pună accentul pe o altă parte a moştenirii sale – era timpul să-şi folosească mintea.

Se îmbrăcă şi coborî la micul dejun. George şi Grace Endicott o aşteptau.

— Am primit veşti de la Eric, îi spuse Grace de îndată ce se aşeză, şi chiar foarte bune. Două veşti bune. În primul rând, a reuşit să pună mâna pe un dirijor proeminent care să ne salveze festivalul.

— Cine e? întrebă Duena.

— Eric nu spune; vrea să ne facă o surpriză când va veni aici. Cealaltă veste bună este că agenția care se ocupă de vânzarea biletelor ne-a anunțat că lucrurile merg mult mai bine decât se aşteptau.

— Îmi pare bine, exclamă Duena; bău apoi un pahar cu suc de portocale şi le spuse ce avea într-adevăr de gând: N-o să mă credeți, în toate mințile, dar am de gând să merg astăzi în oraş să-l văd pe domnul Schubert. Vreau să stau de vorbă cu el.

— Despre ce? o întrebă Endicott.

— Nu-mi place cum merg lucrurile. Ceva nu e-n regulă. Au arestat un om pe care îl cred nevinovat. Nu înțeleg de ce n-a fost eliberat pe cauțiune, său de ce nu i s-a intentat un proces, indiferent care e procedura legală.

Grace Endicott interveni:

— Eu n-aş face una ca asta, Duena. Sincer vorbind, nici tu, nici eu nu suntem experte în treburile astea şi tot ce putem face este să ne luăm după cei ce se pricep. Altfel, nici n-o să facem mare lucru, ba s-ar putea chiar să iasă cine ştie ce încurcături.

Duena îşi mai turnă suc de portocale şi-l bău.

— Nu înțelegi, Domnul Wood, polițistul care a fost în ziua aceea... e la închisoare. Nu-i vinovat. Nu-i vinovat, o ştiu. Nu mă întreba cum de ştiu, dar ştiu. De asta aş vrea să-l văd pe primar.

George Endicott îşi alese cuvintele cu grijă.

— Duena, cred că eşti prea subiectivă. Nu te amesteca şi lasă-i pe bărbați să rezolve lucrurile. Dacă Wood e nevinovat, nu va rămâne multă vreme la închisoare. Şi apoi, mai este Tibbs; am mare încredere în competența lui.

— Nu prea văd ce-o să facă aici cu competența lui, replică Duena. Apoi îşi schimbă tactica: Mergi în oraş astăzi?

— Da, după-amiaza.

— Pot să vin şi eu? Aş vrea măcar să fac nişte cumpărături.

Endicott dădu din cap, declarându-se de acord.

Frank Schubert se aşează mai bine în scaun, conştient de feminitatea provocatoare a vizitatoarei sale. În sinea lui se întreba cum de-l convinsese pe George Endicott să o aducă, dar era evident că reuşise

— Domnişoară Mantoli, începu el, voi fi foarte sincer cu dumneata; de fapt, am de gând să-ţi furnizez câteva informaţii confidenţiale. Îmi promiţi să le păstrezi numai pentru dumneata?

— Promit, încuviinţă Duena.

— Bun. Nu ştiu câte lucruri cunoşti despre economia Sudului, dar anumite zone au fost foarte puternic afectate. Wells este una dintre ele. Nu suntem situaţi în apropiere de o autostradă de primă importanţă, ci lângă una pe care se angajează probabil numai o maşină din cincizeci. Asta înseamnă venituri turistice foarte mici. Agricultura este în declin în regiune, întreprinderile industriale până acum au refuzat să se mute aici şi, ca s-o spunem fără menajamente, atât oraşul cât şi oamenii lui sunt aproape pe drojdie.

Duena, care asculta cu atenţie, dădu din cap.

— Ne-am dat seama – membrii consiliului şi cu mine – că ar trebui făcut ceva, căci altfel vom ajunge într-o situaţie foarte gravă. Aşa că lui George i-a venit ideea cu festivalul muzical. Nu ne-am înflăcărat prea tare la început, dar el ne-a convins că festivalul ne va proiecta pe harta turistică. Dacă s-ar întâmpla asta, ar fi grozav. Aşa că, păstrând unele îndoieli, am mers totuşi înainte. După câte înţeleg acum, biletele se vând foarte bine, aşa că George se pare că a avut dreptate.

Ei, şi acum ajungem la o altă problemă, care te priveşte direct – ori poate indirect. Postul de şef al poliţiei a devenit liber şi trebuia să-l încredinţăm cuiva. Niciunul din poliţiştii angajaţi nu era destul de pregătit să preia postul. Aşa că ne-a venit o idee. Am socotit că dacă vom scoate postul la concurs, am putea atrage un bun cunoscător al legii, pe care să-l angajăm chiar cu un salariu mic, ţinând seama de lipsa de titlu şi experienţă. Apoi, când ne vom pune mai bine pe picioare, vom putea

să-i mărim salariul ca să-l păstrăm, sau dacă nu, să angajăm eventual pe altcineva.

Ei bine, s-a dovedit că planul nostru, până acum, a fost corect. Au apărut câțiva candidați dornici să accepte salariul nostru, gândindu-se la avantajele din viitor. Unul dintre ei a fost Bill Gillespie. Anumiți membri ai consiliului – şi nu menționez niciun nume – au stăruit să angajăm pe unul din Sud, care ar face măcar tot ce poate ca să menținem relațiile rasiale tradiționale. Unul din Nord putea să ne vâre pe gât integrarea, cu mult înainte de a fi noi gata s-o acceptăm – şi chiar s-o facă să funcționeze.

— Aşa că l-ați angajat pe Gillespie, spuse Duena.

— Da, l-am angajat. Dosarul lui părea foarte bun, vreau să spun ținând seama şi de cât puteam noi să-i oferim. Personal, dar asta ți-o spun strict confidențial, cred că am făcut o alegere proastă, dar cel puțin anumiți membri ai consiliului, despre care am amintit adineauri, erau mulțumiți.

Schubert privi în jur, ca şi cum ar fi vrut să se asigure că nu asculta nimeni altcineva. Apoi se aplecă înainte, căutând să dea cuvintelor un ton şi mai confidențial.

— Dacă a băgat la închisoare un nevinovat, omul va fi eliberat în curând, ți-o făgăduiesc. Dar trebuie să înțelegi că există o puternică mărturie împotriva lui. Am discutat cu câțiva membri din consiliu, şi îi spun şi lui George chiar acum, că dacă Gillespie nu rezolvă cazul în următoarele zile, avem de gând să-l demitem. E-adevărat că a fost angajat cu contract, dar e încă în perioada de probă. Aşa că nu-ți face griji; o să fie bine.

George Endicott şi Duena Mantoli părăsiră biroul primarului cu câteva minute înainte de ora patru. Şi cum aflaseră că Eric Kaufmann sosea seara devreme, George Endicott îi propuse să mănânce ceva liniştiți

şi-apoi să se ducă să-l ia pe Kaufmann. Duena înţelese că i se ivea prilejul aşteptat. Era încă prea devreme ca să mănânce, dar ea avea altă idee:

— Trebuie să-l văd pe domnul Tibbs.

— Cred că ar fi mai: bine să amâni, o sfătui Endicott. Dacă mergi acum acolo, faci o greşeală, şi s-ar putea să nu fie bine.

Duena se uită la el cu o expresie în care dezamăgirea se amesteca cu reproşul, şi George Endicott se hotărî dintr-o dată că, în calitatea sa de consilier, ar trebui poate să schimbe câteva cuvinte cu Bill Gillespie.

Arnold vorbi printre gratii cu Sam Wood:

— Ţi-a venit un alt vizitator.

Şi deschise brusc uşa, lăsându-l să intre pe Virgil Tibbs. Detectivul din Pasadena intră fără să mai aştepte vreo invitaţie şi se aşeză pe marginea patului tare.

— Ei, Virgil, îl întrebă Sam plictisit, ce mai e nou?

— Tocmai voiam să-ţi spun, răspunse Tibbs, că mă duc să-l văd pe Gillespie de cum s-o întoarce. Şi când l-oi vedea, o să-i demonstrez, în aşa fel încât până şi el să înţeleagă, că eşti nevinovat. Cred că-l voi putea convinge.

Sam vorbi cu un glas lipsit de expresie:

— De ce nu renunţi şi nu te duci acasă? Te credeam deştept.

— Nu am terminat ce aveam de făcut, răspunse Virgil. Lumea e plină de oameni care n-au făcut niciodată nimic, pentru că n-au ştiut să-şi ducă treaba la bun sfârşit. Mi-au rămas două lucruri de terminat: să te eliberez şi să te scot de aici, şi să-i predau lui Gillespie un criminal. Apoi o să pot merge acasă.

— Îţi doresc noroc, spuse Sam, dar nu se uită la Virgil în timp ce vorbea.

— Înainte de a mă duce să-l văd pe Gillespie, vreau să

lămuresc o problemă sau două cu tine, spuse Tibbs. Sunt convins că ştiu răspunsurile, dar cu cât am mai puţin de ghicit, cu atât mai solid va fi cazul meu.

Sam ridică din umeri.

— Ce-ţi trece prin minte? întrebă el.

— În noaptea în care patrulam împreună, ai făcut o mică modificare a traseului, şi ai făcut-o intenţionat. Atunci nu ştiam de ce. Cred că acum ştiu. N-ai vrut să treci pe lângă casa familiei Purdy, nu-i aşa?

Sam păru dintr-o dată mai însufleţit.

— Virgil, aş vrea să nu te amesteci. Ştiu că încerci să mă ajuţi, dar...

— De asemenea, urmă Virgil, cred că ştiu de ce n-ai vrut să treci în seara aceea pe lângă casa familiei Purdy.

— Ai trecut cu maşina pe-acolo? întrebă Sam bănuitor.

— Nu, răspunse Tibbs, n-am avut nevoie. Harvey Oberst mi-a spus tot ce aveam nevoie să ştiu în ziua când a fost aici la secţie.

Tibbs tăcu apoi, şi o vreme domni liniştea. Câteodată socotea că este mai bine să lase omul să-şi adune gândurile. Ştia că Sam rămăsese pe gânduri şi asta era exact ceea ce dorea. În cele din urmă Sam întrerupse tăcerea:

— Virgil, hai s-o luăm de la început. Ai spus de câteva ori că am schimbat traseul în seara aceea. De ce crezi asta?

— Uite de ce. În noaptea când am umblat împreună, ai făcut un mic ocol pe o porţiune de drum desfundat. Când te-am aşteptat în faţa bufetului, la puţin timp după aceea, am observat praful care se depusese pe maşină.

— Nu-i nimic neobişnuit, îl întrerupse Sam.

— Bineînţeles, dar în noaptea când m-ai luat de la

gară, nu era praf pe maşină. Asta înseamnă că n-ai luat-o pe drumul desfundat cu puțin timp înainte de a mă lua de la gară.

— Poate că n-ai observat praful.

— Am observat. Şi-apoi, aveam o bănuială – că maşina fusese spălată în după-amiaza aceea, am verificat mai târziu la garajul vostru. Aşa că până şi un strat fin de praf ar fi fost vizibil.

— Vrei să spui că atunci când te-am arest-... când te-am adus la secție să dai o declarație, ai mai avut timp să observi cât praf era pe maşina mea? Nu cred că puteai, Virgil, pentru că erai prea speriat.

— Nu, nu eram, răspunse Tibbs. Pur şi simplu mi-am ținut gura până am aflat ce mi se imputa. Era singurul lucru bun de făcut. Dar mi-am ținut ochii deschişi, fiindcă sunt obişnuit să-i țin.

— Ei, şi de unde ştii că n-a plouat şi că praful s-a aşezat pe acea scurtă porțiune? insistă Sam.

— Am verificat în buletinul meteorologic.

Se aşternu din nou tăcerea. Sam chibzui o vreme la informațiile pe care tocmai le aflase şi înțelese că dacă o mai ține aşa, ar fi nu numai fără rost, ci probabil şi fără folos. Indiferent dacă o recunoştea sau nu, Tibbs îşi cunoştea meseria. Apoi, Sam îşi zise că omul acesta, care datorită rasei sale se afla dincolo de o barieră cu neputință de trecut, era de partea lui. Era un gând încurajator. Se hotărî să-i dea răsplata pe care o merita.

— Până acum, admise el, ai dreptate.

— Ce n-aş fi dat să mi-o fi spus mai devreme, Sam, zise Tibbs pe un ton mai degajat. Nu s-ar fi pierdut atâta timp – timpul tău vreau să zic.

Spre surprinderea lui Sam. Tibbs se ridică în picioare.

— Dacă vrei să ştii, am avut o mică discuție cu domnul Purdy şi cu fiică-sa Dolores. I-am speriat destul

de tare cu perspectiva unui examen medical cu care să-şi susţină acuzaţia, şi pe urmă i-am convocat aici, mai târziu în după-amiaza asta, pentru „examinare". N-am spus ce fel de examinare. Dacă aş putea s-o fac să-şi schimbe relatarea în faţa martorilor, acuzaţia împotriva ta cade. Şi după ce n-o să mai fii acuzat de asta, restul va fi mai uşor.

Pentru prima dată, Sam simţi dorinţa să colaboreze.

— Virgil, poate că ar fi bine să afli cine i-a făcut felul. Ştiu că îţi cer cam mult.

— Mulţumesc, Sam, spuse Virgil. Cred că ştiu de pe acum răspunsul.

Când poliţistul de serviciu îi spuse lui Bill Gillespie că Virgil Tibbs dorea să-l vadă, îşi zise că ar fi bine să-l lase puţin să aştepte, aşa, ca să-l ţină la locul lui. După ce socoti că trecuse destul timp, apăsă butonul interfonului şi se declară dispus să-l primească.

Din cauza acestei întârzieri, Tibbs intră în biroul lui Gillespie aproape exact în momentul când George Endicott o însoţea pe Duena Mantoli până la secţia de poliţie. Endicott n-avea niciun chef de vizita asta, dar îşi dădea seama că are în faţă o fată hotărâtă, şi prefera să aibă întrevederea cu Gillespie când putea măcar să controleze situaţia. Se îndreptă spre ghişeu.

— Vrem să-l vedem pe domnul şef Gillespie, spuse el. E liber?

Pete, ştiind că are în faţă un consilier, şi încă pe cel mai bogat din oraş, spuse:

— Puteţi intra. Nu e nimeni la el, în afară de Virgil.

O luară pe coridor, şi George bătu la uşa deschisă. Gillespie ridică ochii, văzu cine era şi spuse:

— Poftim înăuntru. Dar când o văzu pe Duena apărând în uşă, se ridică. Luaţi loc, vă rog, îi invită,

după ce se făcură prezentările. Virgil, poți pleca, am să vorbesc altă dată cu tine.

Virgil nu se clinti, în schimb începu să vorbească:

— Ceea ce am de spus este destul de important, domnule şef Gillespie. Şi fiindcă domnişoara Mantoli şi domnul Endicott sunt de față, ar fi foarte bine să audă şi ei.

Gillespie ridică pumnul, gata să bată în masă. Nu era omul care să îngăduie cuiva să-i răspundă obraznic, mai ales când era vorba de cineva împotriva căruia pleda şi culoarea pielii. Endicott văzu gestul şi se grăbi să vorbească:

— Pare să fie ceva interesant. Dacă n-ai nimic împotrivă, Bill, aş vrea să aud ce are de spus domnul Tibbs.

— Şi eu aş vrea, adăugă Duena.

Gillespie nu avu ce face. Jurându-şi să se răzbune crunt pe Tibbs când va rămâne singur cu el, acceptă înfrângerea vremelnică:

— Cum doriți, domnule Endicott.

Se aşezară jos cu toții.

— Înainte de a începe, vorbi Virgil, aş vrea ca Sam Wood să fie adus aici, ca să audă şi el. Şi, uitându-se la Gillespie, adăugă: Poate că şi domnul şef Gillespie va dori să-i pună câteva întrebări.

Încolțit, Gillespie deschise interfonul spumegând de furie şi dădu un ordin; după câteva minute, Sam Wood era adus în încăpere. Gillespie îi făcu semn din cap spre un scaun, şi Wood se aşează. Cu o altă înclinare a capului, Gillespie îl concedie pe Arnold, care adusese arestatul. Încă înăbuşindu-şi furia care sta gata să izbucnească, privi încruntat la Tibbs.

— Hai, Virgil, şi vezi să nu dai greş.

Tibbs îşi încleştă degetele, strângându-le tare.

Rămase un moment privindu-le fix, înainte de a începe să vorbească:

— Voi începe cu personalitatea unei tinere, pe nume Dolores Purdy. Acum Tibbs îşi ridică privirea: Domnişoara Purdy este fiica unui om care se vede că-i redus la minte, cu o educaţie şi o putere de discernământ sub orice nivel. Nu i-am cunoscut mama. Dar trecutul familiei ei are, în cel mai bun caz, lipsuri mari.

— Ştiu toate astea, izbucni Gillespie.

Tibbs aşteptă un moment, şi apoi urmă:

— Dolores Purdy are optsprezece ani dar zice că are şaisprezece, ca să nu-şi bată joc de ea colegele de şcoală că e cu două clase în urmă. Având în realitate optsprezece ani, problema unui viol iese din discuţie, ţinând seama de legislaţia statului nostru.

Domnişoara Purdy, însă, prezintă o caracteristică pe care am găsit-o consemnată clar în dosarul poliţiei. Este o exhibiţionistă. Dintr-un motiv oarecare, e convinsă că are un trup superb, care scoate din minţi pe oricine – adică pe orice bărbat. E un sentiment obişnuit la fetele de vârsta ei, care-şi închipuie, într-un fel sau altul, că nu sunt acceptate de societate. Şi cred că pot trece peste acest handicap prin purtarea lor, căreia bărbaţii nu-i rezistă.

Îşi ridică privirea ca să vadă efectul spuselor sale asupra Duenei. Ea îl asculta cu un interes nedisimulat: ca şi ceilalţi trei bărbaţi, de altfel. Aşa că urmă:

— Lucrul cel mai obişnuit în astfel de situaţii este că fata se dăruie unui bărbat, nădăjduind să-l lege de ea prin farmecul ei fizic. Uneori planul reuşeşte, alteori provoacă doar o şi mai puternică izolare.

După cum declară Harvey Oberst, care e puţin mai mare decât ea, Dolores i s-a oferit fără ca el să-i fi cerut

favorurile. Şi îl cred, pentru că există două dovezi. Prima este venirea ei aici ca să depună o plângere împotriva domnului Wood. E un lucru grav să vii la o secţie de poliţie şi să învinuieşti un poliţist cunoscut şi respectat. Dar în loc să fie cât de cât tulburată, şi-a pus o rochie foarte strâmtă, care-i sublinia şi îi scotea în evidenţă pieptul într-un fel extrem de frapant. Nu aşa se poartă o fată modestă care a fost violată.

Tibbs se opri şi aşteptă un moment, dar niciunul dintre cei patru ascultători nu arăta vreun semn că ar vrea să-l întreruptă.

— Ajungem acum şi la domnul Wood. În noaptea crimei, domnul Wood a trecut cu maşina poliţiei pe lângă casa lui Purdy. În concordanţă cu traseul său obişnuit. Până atunci acoperise aproape toate celelalte zone ale oraşului, şi era atât privilegiul cât şi obligaţia de a patrula şi în acest sector. A trecut pe acolo puţin după ora trei dimineaţa. Nu mi-a spus ce s-a întâmplat atunci, dar pot să ghicesc. Câteva nopţi mai târziu, când patrulam cu el, domnul Wood a evitat în mod vizibil să treacă pe lângă casa lui Purdy; neştiind de ce, am tras concluzia pripită că avea ceva de ascuns. M-am îndoit de el o vreme; am greşit, şi pentru felul cum am gândit despre el, îmi cer scuze.

— Cum de-ai ştiut unde stau alde Purdy? întrebă Gillespie.

— Harvey Oberst a pomenit când i-am pus unele întrebări acum câteva zile, şi am verificat apoi singur în dosare.

Gillespie dădu din cap, părând mulţumit de răspuns.

— Deci, punând la un loc datele pe care le aveam, iată ce s-a întâmplat, atât cât pot să reconstitui. Nu cu mult timp în urmă, domnişoara Purdy n-a fost destul de prudentă cu un bărbat pe care-l cunoştea, aşa că s-a

trezit însărcinată, sau a crezut că este. Cine era bărbatul nu contează; important e că ea nu putea sau nu vroia să se mărite cu el. Închipuindu-şi că „a dat de bucluc”, a făcut ceea ce au mai făcut atâtea altele: s-a gândit la cineva pe care să arunce vina şi care să nu se poată dezvinovăți; nu voia decât un soț temporar sau măcar un bărbat care să plătească cheltuielile cu doctorul şi cu copilul. Din fericire, această versiune a țapului ispăşitor este pe deplin cunoscută în cercurile poliției, astfel că rareori cuvântul nefondat al unei fete este luat în seamă fără o probă dovedită. Fireşte, domnul Gillespie cunoaşte situația.

Domnişoara Purdy ştia că domnul Wood patrula cu maşina prin oraş, în schimbul de noapte, şi se poate presupune de asemenea că s-a oprit odată sau de mai multe ori la ea acasă, în ultimul an de când alde Purdy s-au stabilit în Wells. În al doilea rând, ea ştie că era necăsătorit şi că deci putea fi prins în capcana căsătoriei. În fine, ea îl atrăgea într-o oarecare măsură, după cum reiese din faptul că s-au întâlnit cel puțin o dată în timpul rondurilor lui de noapte, probabil sub o formă care să pară accidentală. După câte îmi dau seama, asta s-a întâmplat de mai multe ori decât o singură dată, dar nu atât de des încât să trezească bănuiala unui polițist conştiincios.

Tibbs îl privi pe Sam Wood.

— Nu vreau să te pun în încurcătură, domnule Wood, în special în prezența domnişoarei Mantoli, dar ai putea să confirmi?

Sam rămase câteva momente tăcut, ca şi cum ar fi vrut să-şi găsească cuvinte. Apoi, nu spuse decât:

— Da.

— Acum trecem în domeniul probabilităților, continuă Tibbs. Dacă domnul Wood era vinovat de a mai

fi acceptat avansurile unor astfel de femei, sau de a le fi căutat, această tendință ar fi fost probabil la un moment dat observată, de-a lungul celor trei ani de când veghează noaptea asupra oraşului. Bineînțeles, nu obligatoriu, întrucât există oameni care au dus întotdeauna o viață exemplară, şi deodată se află că au comis o crimă sau au fugit pe neaşteptate cu fondurile băncii. Totuşi, domnul Wood este burlac, şi are deci dreptul să iasă cu femeile care-i plac. Dar dacă ar fi avut tendința să profite de o fată neştiutoare, probabil că nu s-ar fi bucurat de reputația foarte bună pe care o are în Wells. Şi nimeni nu cunoaşte mai bine situația unui om ca bancherul său, iar banca unde îşi are el contul are o părere foarte bună despre domnul Wood; cel puțin, aşa mi-au spus. În concluzie, încheie Virgil răsuflând adânc, socot că acuzația pe care Dolores Purdy i-a adus-o domnului Wood este o minciună gogonată.

— Ai putea s-o faci să recunoască? întrebă Endicott.

Interfonul bâzâia, şi Bill Gillespie deschise butonul.

— Domnul Purdy şi fiica lui vor să vorbească cu dumneavoastră, se auzi în interfon.

Gillespie scrută atent fețele celor patru oameni din fața lui.

— Spune-le să intre, dădu el instrucțiuni, şi adu şi două scaune.

În birou se aşternu o tăcere încordată, apoi se auziră paşii celor doi apropiindu-se. Fiecare pândea uşa.

Prima intră Dolores. Înaintă cu paşi mici, fără să se grăbească. Fața tatălui ei era la fel de necioplită, iar crețurile din jurul gurii păreau să se fi adâncit şi mai mult. Arnold, care venea după ei, intră bălăbănind două scaune, pe care le puse jos. Nu vorbi nimeni până când nu ieşi din încăpere.

— Stați jos, îi pofti Gillespie.

Purdy arătă spre Tibbs.

— Să iasă afară, comandă el.

Gillespie păru să se înalțe în scaun.

— Rămâne aici, spuse el, şi le făcu semn să stea pe scaune.

Cei doi Purdy se aşezară.

— N-o să vorbesc de față cu un negru, declară Dolores.

Gillespie nici nu o băgă în seamă, şi vorbi:

— Trebuie să vă punem nişte întrebări de rutină, le spuse el. Expertiza medicală o să ia de asemenea destul timp. Aveți ceva de declarat înainte de asta?

Urmă o pauză lungă. Gillespie se lăsă pe spate, şi scaunul scârțâi sub greutatea lui. Apoi în cameră se înstăpâni din nou liniştea. Dolores se foi în scaun şi îşi netezi fusta cu mâinile.

— Poate că am făcut o greşeală, spuse ea în cele din urmă.

— Ne-ai mai spus asta şi data trecută, se repezi imediat Gillespie.

Dolores aşteptă ca mintea ei înceată să găsească vorbele de care avea nevoie.

— Vreau să spun că poate nu a fost el.

— Adică, domnul Wood? întrebă Gillespie.

— Da, n-a fost el.

Purdy îşi limpezi glasul şi luă cuvântul:

— Vedeți, Dolores nu doarme uneori prea bine noaptea. A văzut maşina poliției când a trecut şi ştia cine era înăuntru. Apoi când s-a culcat l-a visat pe el, şi gata ideea.

— Adică, spuse şeful poliției, fiică-ta l-a văzut pe domnul Wood în maşina de patrulare, şi pe urmă pur şi simplu a visat că avea relații cu el?

Fălcile lui Purdy se încordară, înainte de a răspunde.

— Da, cam aşa ceva, spuse el.

Gillespie se aplecă în faţă:

— Mi se pare cam greu de crezut ca o fată ca Dolores să aibă un vis atât de intens despre un lucru ca ăsta, încât să vină aici şi să facă o plângere oficială. Dacă ar fi mai tânără cu câteva luni, ar fi putut pune în primejdie viaţa unui om.

— Uite că nu-i, izbucni Purdy. E destul de mare ca să facă ce vrea.

— Nu mai trebuie să fiu examinată de doctor, nu-i aşa? întrebă Dolores.

— Nu, răspunse Gillespie. Dacă tu şi taică-tu declaraţi aici, de faţă cu martori, că acuzaţiile pe care le-aţi adus împotriva domnului Wood nu sunt adevărate, nu mai e nevoie de examen medical.

— Nici n-aţi putea acum, adăugă Dolores.

Duena Mantoli păru gata să se înece, uluită, apoi se aşternu iarăşi liniştea, pe care o sparse Virgil Tibbs.

— Ai dat dovadă de mult curaj venind aici în seara asta, îi spuse el lui Dolores. Multe fete n-ar fi făcut-o.

— O labă de-a tatii m-a făcut să vin, admise Dolores cu seninătate.

— Ne-ai mai putea ajuta cu ceva dacă ai vrea, urmă Tibbs. Este un lucru mai important decât crezi. Ai putea să ne spui cum s-a întâmplat de l-ai visat pe domnul Wood?

— Păi, cum am zis, l-a văzut trecând, aşa i-a venit în gând, se răţoi Purdy.

Tibbs nici nu luă în seamă vorbele lui şi o fixă mai departe pe Dolores. În cele din urmă, fata păru să observe. Îşi netezi fusta din nou şi pentru prima oară păru încurcată.

— Păi, vorbi ea rar: e un tip simpatic. Nu l-am cunoscut. Dar am auzit vorbindu-se de el. Are o slujbă

bună, permanentă, maşină şi m-am tot gândit la el. Am crezut că o să mă placă, mai ales că auzisem că n-are iubită.

— Eu sunt iubita lui, spuse Duena.

Sam Wood o privi cu uimire şi neîncredere. Şi Dolores se uită la Duena. Apoi se întoarse neliniştită spre Bill Gillespie. Acum era gata să admită orice.

— Nu-i dau fata, e prea bătrân pentru ea, spuse Purdy.

Bill Gillespie luă o hotărâre.

— Fiindcă ați venit amândoi şi ați declarat că domnul Wood nu e vinovat, în ceea ce mă priveşte consider cazul închis. Asta nu înseamnă că domnul Wood nu poate să vă dea în judecată pentru defăimare; şi îmi închipui că o va face.

— Nu vreau să dau în judecată pe nimeni, spuse Sam.

Purdy se întoarse spre fiică-sa.

— Hai acasă, îi porunci el, şi se ridică.

Dolores se ridică şi ea, apoi se întoarse şi încercă să-i zâmbească lui Sam.

— Îmi parc rău, crede-mă, spuse ea.

Sam îşi aminti că e un gentleman şi se ridică. La fel făcu şi Virgil Tibbs. George Endicott rămase pe scaun. Fără alte comentarii, cei doi Purdy ieşiră pe rând. Atmosfera nu se limpezi însă decât la câteva minute după ieşirea lor.

— Ei, şi-acum ce facem? vorbi Gillespie.

Virgil Tibbs îi răspunse:

— Să terminăm cu disculparea domnului Wood. Mai e ceva de clarificat înainte de a-l elibera?

— Da, replică Gillespie. Vreau să-mi spună de unde are cei şase sute dolari cu care şi-a plătit ipoteca.

Tibbs vorbi înaintea lui Sam:

— Cred că pot răspunde eu. Banca v-a spus că a

depus o sumă de bani lichizi, dar nu v-a spus ce fel de bani lichizi.

— Banii sunt bani.

— Dar nu în cazul ăsta, replică Tibbs. Când i-am întrebat, mi-au spus că suma era în mare parte sub formă de monezi de douăzeci şi cinci de cenți, de cincizeci de cenți, şi chiar bănuți de cinci şi zece cenți. Erau şi bancnote, dar cea mai mare era de cinci dolari.

Începea să se facă lumină în acest caz.

— Vrei să spui că-i punea la ciorap? întrebă Gillespie.

— Exact, spuse Virgil. Nu era lucrul cel mai deştept pe care putea să-l facă, deoarece la bancă i-ar fi pus cu dobândă şi ar fi câştigat cam optsprezece dolari pe an. Şi banii ar fi fost în mai multă siguranță. Am impresia că economisea ce putea în felul acesta, chiar de când a intrat în poliție, ca să-şi plătească ipoteca. Probabil pe baza unei cote pe care şi-o fixase singur.

— Am încercat să economisesc câte cincizeci de cenți pe zi, explică Sam.

— De fapt, economisea ceva mai mult, spuse Tibbs. Aproape patru dolari pe săptămână. Dar de ce nu-i depuneai la bancă?

— Nu voiam să-i cheltuiesc. Erau banii de ipotecă. Îi țineam bine şi n-am luat niciodată nici măcar cinci cenți, până mi-am plătit casa.

— Vasăzică, s-a clarificat şi aspectul ăsta, spuse Tibbs către Gillespie. Îl eliberați acum?

Gillespie se uită spre George Endicott înainte de a răspunde. Părea complet dezumflat.

— Cred că da, spuse el.

— Atunci, vorbi Virgil, vreau să vă cer să-l repuneți în drepturi imediat, ca să poată patrula la noapte.

— Aş vrea să-mi petrec noaptea asta acasă, spuse Sam.

— Cred că e necesar să patrulezi la noapte, declară Tibbs. Şi dacă nu te deranjează, am să vin cu tine.

Apoi Tibbs se întoarse spre Gillespie.

— Pot să vă promit un lucru, spuse el. Dacă nu se întâmplă nimic deosebit, până dimineaţă domnul Wood îl va aresta pe ucigaşul lui Enrico Mantoli.

CAPITOLUL 13

Când Sam Wood o porni pe coridorul secției de poliție şi ieşi apoi afară, în aer liber, avu sentimentul puternic că trăise un vis urât. Furia, jignirea şi disperarea pe care le simțise trecuseră acum, şi revenise la starea în care fusese mai înainte. Cu excepția unui singur lucru: o ținuse pe Duena Mantoli în brațe şi ea îl sărutase. Şi în fața unor martori mărturisise că era iubita lui.

Bineînțeles că nu era, şi Sam ştia asta. O spusese doar ca s-o facă pe Dolores Purdy să se simtă fâstâcită, şi izbutise. Dar timp de câteva momente, Sam îşi imagină că ea o spusese sincer. Apoi izgoni gândul şi îşi aminti că era ora cinei.

Merse cu maşina până la un restaurant care oferea singurele fripturi acceptabile din oraş şi-şi comandă una. Simțea că o merită.

Patronul veni să schimbe două vorbe cu el.

— Sunt bucuros să te văd, domnule Wood, spuse el.

Sam ştia exact ce vrusese să spună.

— Sunt bucuros că sunt aici, vorbi el pe acelaşi ton. Spune-i bucătarului să-mi facă o friptură bună.

— I-am şi spus, îl asigură patronul. Ascultă, Sam, voiam să te întreb ceva. Nu-mi răspunde dacă n-ai chef, dar întregul oraş se minunează. Spune-mi, ce-i cu polițistul negru cu care lucrezi?

— Virgil? întrebă Sam. Ce-i cu el?

— Ei, cum e?

— E un expert în crime, spuse Sam. Întâmplarea face

să-l avem la îndemână şi şeful l-a pus să lucreze. Asta-i tot.

— Trebuie să fie greu pentru, tine, sugeră patronul.

— Nu, deloc, i-o reteză Sam. E al naibii de deştept şi m-a scos dintr-un bucluc.

Sam se simți grozav de mândru că lua apărarea omului care îi luase lui apărarea.

— Da, dar e un cioroi, insistă patronul.

Sam îşi puse mâinile pe masă şi apoi ridică privirea în sus.

— Virgil nu-i un cioroi. Este negru, e adevărat, dar nu-i un cioroi. Am cunoscut o mulțime de albi, dar puțini sunt la fel de deştepți ca el.

Patronul se linişti dintr-o dată.

— Câțiva dintre ei sunt deştepți, ai dreptate. Unul din ei a scris chiar o carte... Uite că-ți vine friptura.

Patronul avu grijă să-i fie servită cu tot dichisul. Chiar el singur îi aduse o sticlă de sos. Apoi se gândi că Sam Wood trebuie să fie scuzat pentru ceea ce afirmase, deoarece tocmai trecuse printr-o experiență grea.

Când termină de mâncat, Sam plecă acasă. Odată ajuns acolo, deschise ferestrele ca să iasă aerul greu, şi îşi scoase uniforma. Apoi făcu un duş, se bărbieri şi se culcă să se odihnească.

Îi trecu ca o străfulgerare prin minte promisiunea făcută de Virgil că va aresta un criminal chiar la noapte. I se păru tot mai ireal, pe măsură ce i se făcea somn. Mintea i se înceţoşă şi adormi adânc – până când deşteptătorul îl trezi la unsprezece.

Virgil Tibbs îl aştepta pe culoarul secției de poliție. Sam pontă de venire, cum făcea întotdeauna; poliţistul de serviciu căuta să se poarte cu el ca şi cum nu se întâmplase nimic. Cu registrul sub braţ şi cu cheile de la

maşina de patrulare în mână, se întoarse spre Tibbs.

— Hai să mergem, îl pofti.

Se aşezară împreună, la fel ca şi data trecută.

— Încotro mergem, Virgil? întrebă Sam.

— Tu conduci, răspunse Tibbs. Unde vrei. Mi-e indiferent. Numai să nu fie lângă casa lui Purdy în noaptea asta. Nu vreau să mai trec din nou pe acolo.

Sam îi puse întrebarea la care se gândea de o oră.

— Crezi că ucigaşul bătrânului Mantoli va ieşi la noapte?

— Sunt aproape sigur, replică Tibbs.

— Atunci, poate că ar fi mai bine să patrulăm lângă casa Endicott, ca să vedem dacă totul e în ordine.

— Sunt sigur că e în regulă, răspunse Virgil. Du-te dacă vrei, dar avem un motiv serios să rămânem aici.

— N-ai putea să-mi spui despre ce e vorba? Ziceai că în noaptea asta o să-l arestez.

— Mai bine nu-ţi spun, Sam. Dacă aş face-o, ai putea strica totul prea devreme. E foarte greu să păstrezi ceva în tine în aşa fel încât tot ce zici, orice mişcare pe care o faci, să pară la fel ca şi când n-ai şti nimic. Până la timpul potrivit, cu cât sunt mai puţini cei care ştiu, cu atât e mai bine.

— N-am putea face ceva acum?

Tibbs se uită pe fereastră.

— Sam, fără să te jignesc, n-ai vrea să ai încredere în mine şi să mă laşi să fac cum ştiu? Îţi promit că ai să fii de faţă când se va întâmpla. De fapt, încerc să aranjez lucrurile în aşa fel, încât să faci tu arestarea.

— OK, Virgil, zise Sam, dar era dezamăgit.

Noaptea nu i se păruse niciodată atât de lungă. Vorbeau despre California, şi cum era pe coasta Pacificului, unde Sam nu fusese niciodată. Pe urmă discutară despre baseball şi despre box.

— Boxul este un fel greu de a-ţi câştiga existenţa, comentă Tibbs. Cunosc câţiva boxeri şi ştiu că nu le este deloc uşor. Lucrurile nu se termină odată cu ultimul gong. Când aplauzele se opresc, dacă fireşte sunt aplauze, boxerul coboară în cabină, unde îl aşteaptă doctorul. Şi când doctorul coase rănile de la ochi şi de la gură, doare al dracului.

— Virgil, m-am tot întrebat cum de sunt atâţia boxeri de culoare? Sunt ei mai buni, sau poate e mai uşor, pentru ei?

— Dacă e mai uşor – nu ştiu. Am vorbit odată cu un boxer care avusese un meci în Texas. A fost bătut măr deşi boxase grozav – şi-a găsit şi el naşul. Oricum, când doctorul a venit să-l coasă şi i-a făcut o injecţie, l-a durut atât de tare încât a scos un urlet. Atunci doctorul i-a spus că-şi închipuise că n-o să-l doară pentru că era negru.

Sam îşi aminti de o conversaţie avută cu Ralph, barmanul de noapte de la bufet. I se păru că trecuseră săptămâni de atunci. De fapt, fusese în noaptea crimei.

— Ce-i cu tipii ăia doi care au tăbărât pe tine? întrebă Sam după un timp. N-am mai auzit ce s-a întâmplat cu ei.

— Un domn Watkins, care-i consilier, i-a făcut scăpaţi. El mi-a spus că cel mai bun lucru pentru mine ar fi să-mi ţin gura, altfel aş putea fi reţinut pentru că i-am rupt braţul.

— Crezi că i-a tocmit Watkins?

— Sper că da, pentru că dacă el i-a angajat, va trebui să suporte şi cheltuielile medicale pentru tipul rănit. Se pare că mai sunt şi alţii care umblă după mine să mă bată, spuse Tibbs calm, cu tonul cu care ar fi zis că s-ar putea să plouă peste o zi sau două.

— Sper să încerce, când voi fi şi eu pe-acolo, se oferi

Sam.

— Sper şi eu, admise repede Virgil, pentru că nu va fi prea uşor data viitoare. Judo e un sistem bun, dar nu mergi prea departe cu el. După aia eşti frânt şi nu poţi face nimic altceva decât să înlături unul sau doi din drumul tău.

— Există ceva mai tare ca judo? întrebă Sam.

— Aikido e foarte bun, mai ales când urmăreşti nişte suspecţi, şi nu vrei să le faci vreun rău fizic. Poliţia din Los Angeles foloseşte în mod curent metoda. Într-o luptă când totul pare pierdut, karate este ultimul cuvânt. Un bun cunoscător de karate e imbatabil.

— Avem şi la noi luptători de karate?

După o pauză, Tibbs răspunse:

— Da, cunosc pe câţiva dintre ei. Multe lucruri care se spun despre karate nu sunt adevărate. De pildă, nu îţi distruge mâinile. Dar ca metodă de a te apăra, karate este cel mai bun în materie de tehnică de luptă fără arme. Antrenamentul este sever, dar meritã.

Sam o luă cu maşina în josul Străzii Mari, zgomotul motorului spărgând liniştea nopţii. Privi gardurile defilând pe lângă ei şi opri maşina peste drum de farmacia Simon.

— Suntem în siguranţă dacă oprim aici în noaptea asta? întrebă.

— Cred că da, răspunse Virgil.

Sam porni încet, lăsând maşina să lunece singură spre marginea trotuarului. Când frână, roţile erau la câţiva centimetri de bordura trotuarului. Scoase carneţelul să scrie.

— Nu suntem singuri, îl avertiză Virgil.

Sam privi în sus, surprins: în umbra deasă care învăluia intrarea în magazin văzu mişcându-se ceva. O siluetă ieşi din întuneric şi se îndreptă spre ei. Era un

bărbat foarte înalt, dar umbla fără să facă zgomot. O clipă mai târziu îl recunoscu pe Bill Gillespie. Şeful poliţiei se aplecă, sprijinindu-şi braţele pe geamul maşinii.

— Cum merge treaba, băieţi? întrebă.

Sam simţi că avea gura încleştată – era greu de răspuns.

— Până acum bine. Nimic neobişnuit. La câteva case luminile aprinse, dar nu pare să fie nicăieri scandal.

Gillespie deschise portiera din spate.

— Aş vrea să merg şi eu puţin cu voi. Se urcă în maşină şi închise uşa. Nu prea e loc mult aici în spate, adăugă, căci genunchii i se presau de speteaza scaunului din faţă.

Sam îşi trase scaunul câţiva centimetri pentru a-i face loc.

— Unde aţi vrea să mergeţi? întrebă.

— Mi-e totuna, declară Gillespie. Virgil spunea că în noaptea asta o să-ţi arate asasinul, şi aş vrea să-l văd şi eu. Asta-i tot.

Sam se uită cu coada ochiului la omul tăcut de lângă el. Îşi dăduse seama cu o clipă înainte că, pentru prima oară de când era poliţist, avea un partener. Şi în pofida culorii pielii, Sam simţi că se putea bizui pe el. Virgil ştia să gândească şi să se descurce. Amândouă calităţile i-ar putea fi necesare înainte ca noaptea să se sfârşească.

Răsuci cheia de contact, traversă şoseaua şi o porni prin mahalalele mizere ale oraşului. Conducea încet şi, ca de obicei, era atent la câinii care ar fi putut să doarmă în stradă. Zări unul şi-l ocoli, cu grijă.

Garajul mecanicului Jess era învăluit de întuneric şi tăcere. La fel şi reşedinţa reverendului Amos Whiteburn. O lumină fusese lăsată aprinsă în reşedinţa doctorului Harding care-i servea şi de birou. Doctorul Harding se

îngrijea de sănătatea cetățenilor de culoare din Wells. Maşina trecu peste şinele de cale ferată şi o porni în sus, pe strada care ducea spre locuința lui Purdy. Sam se gândi ce să facă. Apoi merse înainte, după cele întâmplate, în noaptea asta totul avea să fie în ordine. Casa lui Purdy era întunecată şi liniştită.

— Ora asta din noapte îți dă un sentiment ciudat, spuse Gillespie.

Sam dădu din cap, aprobator.

— Şi eu am întotdeauna impresia asta, spuse. E o miasmă în aer.

— O ce? întrebă Gillespie.

— Scuzați-mă, o anumită senzație, un fel de atmosferă specială.

— Asta am vrut să spun şi eu, zise Gillespie. Alde Purdy nu stau pe undeva pe-aici?

— Tocmai am trecut de casa lor, adeveri Sam.

După încă vreo trei case, întoarse spre şosea. Încetini la stop, lucru pe care-l făcea întotdeauna, deşi la ora asta strada era de obicei pustie. Acum însă venea o maşină şi o aşteptă să treacă. Pe când aştepta, felinarul străzii aruncă destulă lumină ca să recunoască maşina lui Eric Kaufmann, sau una identică.

Sam întoarse maşina şi se luă după el, spre bufet.

— De obicei, fac o pauză cam pe la ora asta.

— N-am nimic împotrivă, zise Gillespie.

Sam acceleră, având grija să nu piardă din ochi maşina din fața lui. Când ajunseră la marginea oraşului, cealaltă maşină încetini şi se îndreptă spre locul de parcare al bufetului. Sam încetini, lăsându-i lui Kaufmann destul timp ca să intre la bufet, înainte ca el însuşi să ajungă la parcare. Sam şi Gillespie se dădură jos.

— Şi Virgil? întrebă Gillespie.

— Am să aştept aici, spuse Tibbs.

— Ce-ai vrea să-ți aduc? întrebă Sam.

— Cred că nimic. Dacă îmi vine vreo idee, am să-ți spun.

Sam şi Gillespie porniră spre bufet. Când intrară, Eric Kaufmann se uită la ei, surprins. Apoi se ridică şi le strânse mâinile.

— E o plăcere cu totul neaşteptată, spuse el.

— Şi pentru noi, adăugă Gillespie. Cum se face că eşti aici la ora asta?

Era o întrebare prietenească, dar o anumită intonație sugera că Gillespie dorea într-adevăr să cunoască răspunsul.

— Tocmai vin din Atlanta, explică Kaufmann. M-am obişnuit să conduc noaptea. E mai răcoare şi mai puțină circulație pe şosea.

— Înțeleg, zise Gillespie, şi se aşează jos. Vreo noutate?

— Şi încă cum, răspunse Kaufmann. Am reuşit să pun mâna pe un dirijor renumit, unul dintre cei mai buni, care să-l înlocuiască pe Enrico. Nu vă spun cine e, pentru că vreau ca George Endicott să afle primul. Iar vânzările de bilete merg foarte bine. O să fie mare înghesuială aici luna viitoare.

Sam se aşează, întrebându-se ce să comande. Îi făcu semn lui Ralph, barmanul, să-i servească pe ceilalți cât timp se va gândi ce să ia. Singurul lucru la care putea reflecta era promisiunea că la noapte va aresta un asasin. Trecuse mai mult de jumătate din noapte, şi încă nu vedea niciun semn. Foarte curând vor veni zorile, şi atunci misterul nopții se va evapora. Într-un fel, i se păru că atunci va fi prea târziu. Asasinul lovise în timpul nopții; va trebui deci ca asasinul să fie prins neapărat noaptea. Devenise o entitate ireală, nu o persoană normală care umblă pe stradă şi arată ca oricine.

Dar de unde să ştii cum arată un asasin?

Sam comandă bere şi pâine prăjită, o combinaţie ridicolă, îşi dădu seama un moment mai târziu. Dar aşteptă ca Ralph să i le aducă, şi apoi se mulţumi să se uite la ele, când deodată auzi un zgomot în spatele său. Se întoarse şi-l văzu pe Virgil Tibbs stând în pragul uşii. Negrul părea patetic de vulnerabil în acel moment, ca şi cum şi-ar fi dat seama că se aventurase într-un loc unde nu avea ce căuta.

Ralph îl zări şi strigă la el:

— Hei, dumneata de acolo, afară!

Virgil şovăi şi înaintă precaut vreo doi paşi.

— Vă rog, spuse el, mi-e grozav de sete. Tot ce vreau e o ceaşcă cu lapte.

Ralph aruncă o privire rapidă la oaspeţii lui, apoi înapoi spre Tibbs.

— Nu poţi intra aici, ştii bine! Când domnii aceştia vor termina de mâncat, poate că unul din ei îţi va aduce ceva afară.

— Am să aduc eu, se oferi Sam.

În loc să se retragă, Virgil înaintă şi mai mult în camera interzisă.

— Uite ce e, zise el, ştiu că aveţi aici nişte reguli, dar sunt poliţist, la fel ca şi aceşti domni. Nu am nicio boală. Tot ce vreau e să stau jos şi să mănânc ceva, la fel ca ceilalţi.

Sam răsuflă adânc, pregătindu-se să intervină. Virgil era făcut praf pentru prima oară de când îl cunoştea, şi Sam se simţea grozav de stânjenit. Apoi, înainte de a putea spune ceva, Ralph ocoli tejgheaua şi veni spre locul unde stătea Virgil.

— Am auzit de tine, începu Ralph. Eşti Virgil şi nu eşti de pe meleagurile noastre. Ştiu câte ceva despre tine. De hatârul acestor domni, nu vreau să mă port brutal, dar

trebuie să pleci. Dacă patronul aude vreodată că te-am lăsat să treci pragul bufetului, mă dă afară imediat. Acum, te rog să pleci.

— De ce? întrebă Tibbs.

Fața lui Ralph se înroşi, şi deodată îi sări muştarul.

— Pentru că aşa ți-am spus eu.

Cu aceste cuvinte, îl apucă de umăr pe Virgil şi-l întoarse spre uşă.

Tibbs se răsuci pe călcâie, apucă brațul lui Ralph cu amândouă mâinile şi-l smuci înapoi, într-o încleştare dureroasă.

Sam nu mai putu răbda. Se ridică în picioare şi veni spre ei.

— Dă-i drumul, Virgil, spuse. Nu-i vina lui.

Virgil Tibbs păru să nu audă această remarcă. Comportarea lui şovăitoare dispăruse şi acum părea că ştie exact ce vrea.

— El e, Sam, îi spuse. Arestează-l pe omul ăsta pentru asasinarea lui Enrico Mantoli.

CAPITOLUL 14

Zorile fierbinți mânjeau cerul, fumul acoperind orice culoare, iar frumusețea care vine adesea cu prima rază a zilei lipsea. Virgil Tibbs aştepta în sala de detenție a secției de poliție, citind o nouă carte. Era *Anatomia unei crime*.

După aproape trei ore, uşa biroului lui Gillespie se deschise. Se auziră paşi şi apoi se trânti uşa unei celule. Câteva minute mai târziu, bărbatul voinic ce conducea secția de poliție din Wells intră în sală. Se aşează şi-şi aprinse o țigară. Tibbs aştepta ca el să vorbească primul.

— A dat o declarație şi a mărturisit totul, zise Gillespie.

Tibbs puse cartea jos.

— Eram sigur că o să reuşiți, afirmă el. A spus şi de avort?

Gillespie păru uşor surprins.

— S-ar părea că ştii toată povestea, Virgil. Sunt curios de unde le-ai aflat pe toate.

— Unde-i Sam? întrebă Virgil.

Era pentru prima oară că folosea în prezența lui Gillespie prenumele lui Wood. Gillespie păru să nu observe.

— S-a întors să-şi facă rondul. A spus că asta îi este meseria.

— E un polițist excepțional de conştiincios, spuse Virgil. Şi asta înseamnă mult. În curând, cu toată lumea asta care va veni pentru concerte, o să aveți nevoie de

ajutor.

— Ştiu, zise Gillespie.

— Mă gândeam că Sam ar fi un bun sergent. Oamenii l-ar stima şi respecta, şi Sam e pregătit pentru acest post.

— Nu cumva vrei să conduci secţia în locul meu, Virgil? întrebă Gillespie.

— Nu, dar mă gândeam că dacă aţi hotărî ceva în această direcţie, fără îndoială că Sam v-ar fi foarte recunoscător. Şi în aceste împrejurări, cred că ar putea să uite complet necazul pe care l-a avut de curând. Mă iertaţi că pomenesc de el.

Gillespie nu spuse nimic un timp. Tibbs aştepta, lăsându-l să chibzuiască.

— De când ştiai că e Ralph? întrebă în sfârşit şeful poliţiei.

— Abia de ieri, răspunse Tibbs. Am de făcut o mărturisire, domnule şef. Era cât pe ce să ratez complet toată treaba, înverşunându-mă împotriva altuia.

În clipa aceea sună telefonul. Poliţistul de serviciu răspunse şi-l chemă pe Gillespie.

— E pentru dumneavoastră.

Gillespie se ridică în picioare şi se duse să vadă cine-l chema imediat după ora şapte dimineaţa. Era George Endicott.

— Am chemat ca să întreb când o să vii la birou, explică Endicott. Nu mă aşteptam să te găsesc la ora asta.

— Sunteţi foarte matinal, spuse Gillespie.

— Nu de obicei. Eric Kaufmann m-a anunţat că dumneata şi oamenii dumitale l-aţi prins pe ucigaşul lui Enrico. Te rog să primeşti sincerele mele felicitări. Am înţeles că dumneata personal l-ai arestat. Asta zic şi eu o treabă grozavă.

Gillespie îşi aminti de unele hotărâri pe care le luase.

— De fapt, arestarea a făcut-o domnul Wood, spuse el. Eram şi eu acolo – atâta tot. Rolul meu a început mai târziu – când l-am interogat până a mărturisit.

— Totuşi, nu pot să cred că erai acolo din întâmplare, stărui Endicott.

Şeful poliţiei răsuflă adânc şi făcu ceea ce nu mai făcuse niciodată:

— Acesta e meritul lui Virgil. El s-a ocupat îndeaproape de caz.

Acum că se terminase, nu părea să fi fost chiar atât de greu. Iar Endicott era din nord, ceea ce făcea ca lucrurile să pară şi mai uşoare.

— Ştii, am vorbit cu Grace şi cu Duena. Deşi ar putea părea cam deplasat aşa de curând după moartea lui Enrico, vrem să avem o reuniune liniştită aici, diseară. Sper că ai putea să aranjezi să vii şi dumneata.

— Cu plăcere.

— Perfect. Şi, te rog, ai putea să-i aduci şi pe Sam Wood şi Virgil Tibbs? Cred că poţi să dai de ei.

Asta îi căzu mai greu lui Gillespie, dar o înghiţi.

— Am să le spun, zise.

Când închise telefonul, se gândi că de două ori fusese cât pe ce să greşească, dar că de amândouă dăţile ieşise victorios. Putea să mai adauge şi a treia. Şi dacă cineva din secţie găsea ceva de spus, va avea de-a face cu el. Se duse în sala de detenţie, îl privi ţintă pe Virgil Tibbs şi-i întinse mâna. Tibbs se ridică şi i-o strânse.

— Virgil, începu Gillespie, vreau să-ţi mulţumesc pentru ajutorul pe care mi l-ai dat. Am să-i scriu şefului dumitale. Morris, ca să-i mulţumesc pentru serviciile pe care ni le-ai adus. Am să-i spun că ai făcut o treabă grozavă.

Gillespie dădu drumul primei mâini de negru pe care

o strânsese vreodată. Se uită la omul a cărui mână o strânsese şi văzu, surprins, că ochii-i erau umezi.

— Sunteţi un om de admirat, domnule şef Gillespie, spuse Tibbs, şi vocea-i tremură puţin.

Atunci îşi aminti Gillespie de o frază celebră. O ştia pentru că o detesta: acum însă îi putea fi de folos.

— Mulţumesc, Virgil, zise. Faci cinste rasei dumitale. Şi după o pauză, adăugă: Vreau să spun, bineînţeles, rasei umane.

La şapte şi jumătate în seara aceea, Gillespie veni cu maşina sa personală să-i ia pe Sam Wood şi Virgil Tibbs de la secţia de poliţie. Cei doi se urcară în maşină – Tibbs în spate.

Discutară puţin pe când maşina urca panta spre casa Endicott. Niciunul din ei nu dormise prea mult, dar nu putuseră refuza să vină la reuniune. Gillespie se întreba cum avea să se simtă la o reuniune mondenă unde era oaspete un negru.

Când sosiră, Grace Endicott îi întâmpină la uşă şi îi conduse în vastul salon, întâi Gillespie, apoi Sam, şi Virgil la urmă.

Camera nu era prea plină. Veniseră Eric Kaufmann, Jennings, bancherul cu soţia, Duena Mantoli şi primarul Schubert cu soţia.

Sam Wood era destul de vag conştient de prezenţa oaspeţilor: însă era profund conştient de prezenţa Duenei, a cărei frumuseţe în seara asta îi tăia literalmente respiraţia. Stătea, stângaci, în mijlocul salonului, se uita la ea şi îşi spunea încă o dată că ţinuse fata asta în braţe şi că ea îl sărutase. Deşi amintirea stăruia foarte vie, era umbrită de un văl de irealitate.

George Endicott ceru să se facă linişte. Când toată lumea se potoli şi se aşeză jos, el luă cuvântul. Ţinea un

pahar în mână, şi se uita la el în timp ce vorbea:

— Această reuniune e cam stranie, dar Grace şi cu mine am dorit să veniți cu toții, deoarece, cu toată nenorocirea care ne-a lovit, mai avem multe lucruri de care să ne bucurăm. Avem un dirijor pentru festivalul nostru: ştiți cu toții cine este. Biletele au fost aproape toate vândute. Orchestra a început repetițiile. Domnul Kaufmann a dirijat ieri orchestra şi mi-a declarat că festivalul va fi la un nivel foarte înalt. Aşa că, de față cu dumneavoastră, îl rog pe domnul Kaufmann să ne facă favoarea să dirijeze măcar unul din programele noastre.

Se auziră câteva aplauze discrete. Kaufmann se îmbujoră, apoi îşi reveni şi spuse:

— Aş fi mândru s-o fac.

— Mai departe, am căutat un nume potrivit pentru teatrul nostru în aer liber. Recunoscând faptul că acesta se datorează energiei, capacității, entuziasmului unui singur om, consiliul de administrație a votat azi după-amiază să-l numească „Arenele Mantoli".

Toată lumea se uită la Duena. Ea îşi acoperi fața cu mâinile, fără o vorbă.

— Sunt sigur că Duena va fi de acord să anunțe această veste în seara deschiderii festivalului, continuă Endicott. Acum ajungem la a treia problemă. Este vorba de felul în care poliția noastră, ajutată de capacitățile unui om cu totul neobişnuit, a găsit şi a arestat pe cel care e vinovat de nenorocirea ce s-a abătut asupra noastră. Nu ştiu cum a reuşit această performanță; aş vrea ca cineva să-mi spună, dacă este acum momentul şi locul.

— Şi eu aş vrea să aflu, spuse Frank Schubert.

— Domnule Gillespie? îl îmbie Endicott pe şeful poliției.

Într-un moment de rară claritate, Gillespie văzu că

n-avea decât un singur lucru de făcut. Nu putea să le povestească nimic, fiindcă nu cunoştea povestea. Să-şi mărturisească ignoranţa în acest stadiu era de neconceput. Şi înţelese limpede că dacă mărturisea al cui e meritul, el însuşi nu va avea decât de câştigat.

— Domnul Wood şi Virgil au format o echipă care l-a urmărit şi l-a prins, spuse el pe un ton moderat. Vă sugerez să-i întrebaţi pe ei.

Cu asta, gândi Gillespie, o să fiu chit, cu Sam.

George Endicott se uita la Sam.

— Domnule Wood? îl pofti el.

— Întrebaţi-l pe Virgil, răspunse Sam cu neprefăcută modestie. El este autorul.

— Domnule Tibbs, spuse Endicott, îndreptându-şi privirea spre locul unde negrul şedea liniştit, aveţi cuvântul. Am auzit că ne părăsiţi în seara asta. Vă rog să nu plecaţi înainte de a ne spune totul.

Tibbs se uită la Gillespie.

— Dă-i drumul, Virgil, îl invită şeful poliţiei.

— Mă simit extrem de jenat, începu Tibbs, şi părea cât se poate de sincer.

— Nu e nevoie să fiţi chiar atât de modest, îl încurajă Endicott. Cunosc bine reputaţia dumneavoastră pe coasta Pacificului. O anchetă încununată cu succes nu e nimic nou pentru dumneavoastră.

— Nu-i vorba de asta, replică Tibbs, ci de faptul că nu pot să mai ascund cât de groaznic era să ratez acest caz. A fost pur şi simplu un noroc, aşa că nu-mi pot atribui niciun merit.

— Ce-ar fi să ne lăsaţi pe noi să judecăm, îl invită Jennings.

Virgil răsuflă o dată adânc şi începu să vorbească:

— În orice anchetă în legătură cu un asasinat, unul din primele lucruri este să stabileşti motivul crimei,

dacă este cât de cât posibil. Când afli cine profită de pe urma morţii victimei, ai cel puţin un punct de plecare. Asta, bineînţeles, în caz că nu există o soluţie evidentă, care este relativ uşor de depistat.

Când domnul şef Gillespie a aranjat să rămân aici şi mi-a încredinţat cazul, am aflat câte ceva din probele materiale de care dispuneam şi apoi m-am pus pe lucru pentru a afla motivul. Mi-e teamă, acum, c-o să vă şochez pe toţi, şi pe domnul Kaufmann în special. Mă îndoiesc că mă va ierta vreodată. Ştiţi, timp de câteva zile, am crezut că el e vinovatul, şi am muncit din greu ca s-o dovedesc.

Tibbs ridică privirea la tânărul dirijor, al cărui chip avea o expresie de nepătruns. Sam Wood îl privi şi el, hotărând că era cu neputinţă să ştii ce gândea omul. Dar Sam nu era surprins; şi el se gândise la Eric Kaufmann, deşi n-ar fi putut spune de ce.

— Vedeţi dumneavoastră, urmă Tibbs, domnul Kaufmann avea un motiv puternic şi imediat: moartea tragică a maestrului Mantoli îl situa în poziţia de a se ocupa direct de festivalul de muzică, alegându-se astfel şi cu faima şi cu recompensa financiară care ar fi rezultat. Mulţi oameni au ucis pentru mai puţin decât atât. Trebuie să adaug însă că domnul Kaufmann contracara total acest motiv prin munca energică depusă cu succes pentru a găsit cât mai repede un dirijor cu renume, care să-l înlocuiască pe maestrul Mantoli.

La acest stadiu, domnul Kaufmann era doar un suspect şi nimic mai mult. Apoi, la prima mea vizită, i-a scăpat o remarcă în prezenţa mea: cum că maestrul Mantoli ar fi fost „doborât”. Cum ziarele nu apăruseră încă, iar domnul Kaufmann se presupunea că venise din afara oraşului direct acolo, n-ar fi avut cum să ştie că

maestrul Mantoli fusese într-adevăr doborât. Ar fi putut să fie împuşcat, sau otrăvit, sau o mulțime de alte lucruri. Aşa că am interpretat această remarcă drept o dovadă de cunoaştere vinovată a faptului, şi astfel a devenit suspectul numărul unu. Ceea ce însă mi-a scăpat este că „doborât" constituie o expresie obişnuită, care nu trebuie neapărat luată ad litteram.

— Ți-e greu să suporți? o întrebă Grace Endicott pe Duena, care stătea lângă ea.

Duena scutură din cap, fără a-şi dezlipi ochii de la Tibbs.

— Apoi a urmat problema plăcintei cu vişine, continuă Virgil. Când am verificat tot ce a făcut domnul Kaufmann în noaptea fatală, am aflat că sosise la Atlanta la o oră care nu putea fi stabilită cu exactitate. Liftierului de la hotel îi spusese că cinase târziu şi se interesase dacă la acea oră plăcinta cu vişine era indicată – ceea ce mi s-a părut, pentru mai multe motive, un alibi fabricat. Unul din motive era că nu exista nicio dovadă că luase într-adevăr cina. Clar pretinzând asta în mod automat, mai adăuga o oră la ora când se presupunea că sosise în oraş. Plăcinta cu vişine la trei dimineața, sau în jurul acestei ore, este neîndoielnic ceva neobişnuit, şi nu l-am crezut că mâncase cu adevărat. În sfârşit, faptul că-i spusese liftierului mă făcea să bănuiesc că o făcea premeditat, ca liftierul, întrebat mai târziu, să-şi amintească discuția. Domnul Kaufmann n-avea de unde să ştie că omul n-o să-şi amintească exact ora sosirii lui. Acum eram convins că ştiam cine e vinovatul şi am început să-l urmăresc cu stăruință.

— Aşa cum ați prezentat lucrurile, nu vă pot învinui niciun moment, spuse Kaufmann. Întâmplător, îmi place grozav plăcinta cu vişine, dar asta n-aveați de

unde s-o ştiți.

— Sunteți extrem de generos, domnule, spuse Virgil.

— Continuați, vă rog, vorbi Duena.

— Ca să-mi mărturisesc şi celelalte păcate, urmă Virgil, de îndată ce m-am fixat asupra domnului Kaufmann, am încetat să mai observ ce se întâmpla în jurul meu.

— Pe naiba! îl întrerupse Sam Wood. Ai observat cât de mult praf era pe maşina mea şi ai dedus de aici o mulțime de lucruri.

Bill Gillespie nu vru să fie mai prejos.

— Ai observat şi că Harvey Oberst era stângaci, adăugă.

— Da, dar ceea ce era mai important mi-a scăpat cu totul, spuse Tibbs. Pe când îl urmăream pe domnul Kaufmann, tot ce avea cu adevărat legătură cu cazul mi se prezenta într-o cu totul altă lumină. M-am ambiționat să-l prind pe domnul Kaufmann, şi am comis o greşeală fatală: încercam să fac ca dovezile să se potrivească suspectului, în loc să fac invers. Acest procedeu n-are nicio scuză.

— Spuneți mai departe, îl invită din nou Grace Endicott.

— Voi termina prin a mărturisi că am căutat arma crimei şi, în cele din urmă, mi-a fost predată. Tibbs mai respiră o dată adânc, apoi se lansă în declarația pe care simțea că trebuia s-o facă: A fost descoperită lângă arena de concerte, şi deşi aceasta nu-l viza direct pe domnul Kaufmann, sugera din nou vinovăția lui. Aveam, socoteam eu, destule probe, dar niciuna din ele nu putea sta în picioare măcar cinci minute în fața unui tribunal. Cu cât căutam mai mult, cu atât găseam mai puțin cu ce să-mi susțin cazul, deoarece domnul Kaufmann era, bineînțeles, complet nevinovat. Când Harvey Oberst a

fost adus ca suspect, am aflat de la el că exista o fată în Wells, de genul celor ce aduc necazuri aproape tuturor celor cu care vin în legătură – Dolores Purdy. Am înregistrat faptul, dar nu m-am gândit o clipă că toată întâmplarea se învârtea de fapt în jurul ei. Apoi Ralph, barmanul de la bufet, a adus o acuzație gravă unui capabil inginer de rachete, un om nevinovat care pur şi simplu trecea prin oraş cu maşina. Era un temei foarte slab pentru a justifica o arestare; părea mai degrabă o încercare de a tulbura apele, ceea ce de fapt şi era. Pentru prima oară, am început să-mi pun întrebări despre acest tânăr. Dar nu vedeam nicio legătură între el şi Dolores Purdy.

— Şi exista vreo legătură? întrebă Duena.

Tibbs aprobă din cap.

— Domnul Purdy lucrează noaptea. Ralph o cunoştea pe Dolores şi a început s-o viziteze când tatăl ei nu era acasă. Se pare că doamnei Purdy nu-i pasă prea mult de copiii ei şi nici nu se ocupă de ei. Ralph şi Dolores erau foarte asemănători. Amândoi erau în căutarea a ceea ce considerau senzații tari. Acum vreo şase săptămâni sau două luni, au început să aibă relații intime; în ultimele zile, Dolores a crezut că rămăsese însărcinată şi, când Ralph a venit s-o vadă, i-a mărturisit starea ei şi i-a cerut s-o ajute. Ralph s-a speriat: credea că Dolores avea numai şaisprezece ani şi că era minoră. Şi se temea şi de tatăl ei. Astfel, ca mulți alți indivizi asemenea lui, a încercat disperat o soluție extremă. Ştia că era greu să găsească un doctor bun ca să provoace un avort, dar a crezut că poate va găsi pe undeva unul care s-o facă, dacă ar fi avut destui bani.

— Acum încep să înțeleg, comentă Schubert.

— Şi în vreme ce Ralph căuta o soluție, lui Dolores i-a venit şi ei o idee. Ralph nu era cine ştie ce partidă; dar

s-a gândit că ştia ea un bărbat care ar fi putut să fie.

Duena Mantoli, a cărei expresie rămase neschimbată, îşi îndreptă privirea spre Sam Wood. Pentru Sam a fost ca un şoc electric; strânse braţele fotoliului, încercând să arboreze o expresie indiferentă.

— Aproape în fiecare noapte, domnul Wood patrula prin faţa casei ei, deseori la aceeaşi oră, deoarece era în drum spre bufet, unde de obicei se oprea pentru o scurtă pauză. Dolores a făcut ce a făcut, deci, să fie văzută goală de domnul Wood. Era sigură că o va remarca şi se va opri probabil să-i vorbească, eventual să-i atragă atenţia că poate fi văzută din stradă. Şi într-un caz şi-n altul, ştia că farmecele ei astfel dezvăluite vor fi irezistibile. Şi odată ce domnul Wood se va fi compromis cu ea, va putea pretinde că e tatăl copilului, urmând astfel să facă un pas uriaş pe scara respectabilităţii sociale. Dar domnul Wood era şi deştept şi plin de sentimentul responsabilităţii: şi-a dat seama că dacă ar fi mers chiar şi numai până la uşa ei s-o prevină, ar fi fost compromis. Aşa că, prudent, şi-a continuat drumul şi micul ei plan s-a spulberat.

Sam Wood îşi dădu seama că toată lumea se uita la el. *Ştia* că, de fapt, nu-şi făcuse chiar aşa socoteala, dar n-avea niciun sens s-o spună. În tot cazul, se comportase aşa cum presupunea Tibbs. Aşa că rămase tăcut, încercând să pară nepăsător.

— Atunci s-a întâmplat ceea ce m-a silit, până la urmă, s-a iau pe pista cea bună. Domnul Gillespie, pe baza unei probe pe care o descoperise, l-a arestat pe domnul Wood ca suspect de omucidere. Acum obiectivul meu principal nu mai era să-l demasc pe domnul Kaufmann, ci să dovedesc nevinovăţia domnului Wood ca să-l scot din închisoare. Aici m-a ajutat chiar domnişoara Purdy, care închipuindu-şi că domnul Wood

era într-o situaţie grea, l-a acuzat imediat de a fi avut relaţii intime cu ea, presupunând că în situaţia dată el n-ar fi putut protesta.

— Drăguţă fată, comentă Jennings.

— Dar, dar sunt o sumedenie ca ea, adăugă George Endicott; iar soţia lui dădu din cap, în tăcere.

Virgil continuă:

— Domnul Wood este acela care m-a făcut să-mi îndrept atenţia spre casa Purdy, aşa că am început să mă interesez de fata asta. Domnul Gillespie a avut buna inspiraţie de a-i chema pe Purdy şi fiica sa la o discuţie, la care am tras şi eu cu urechea. În cursul discuţiei, fata a declarat categoric că domnul Wood îi făcea vizite seara, în drum spre slujbă. Fireşte că nu era adevărat, dar asta mi-a deschis ochii: exista un alt bărbat care se ducea la slujbă la ora aceea, şi un candidat mult mai plauzibil la favoarea îndoielnică de a fi iubitul ei. Atunci mi-am amintit cum Ralph încercase să implice, într-un mod aproape idiot, un om vădit nevinovat.

Acum mă îndreptam rapid spre dezlegarea enigmei. Am verificat şi am găsit şase persoane care îl văzuseră pe domnul Wood în timpul rondului său în noaptea crimei, patru dintre ei îi furnizară chiar un alibi destul de valabil. Pe aceştia i-am găsit întâmplător, ducându-mă în casele unde remarcasem lumină atunci când am parcurs cu domnul Wood, în maşina lui, itinerariul obişnuit al patrulării de noapte. Dintre oamenii care în mod oarecum regulat se trezesc înainte de zorii zilei, destui văzuseră maşina poliţiei.

Atunci am înţeles, în sfârşit încă două fapte importante: cel care pusese cadavrul maestrului Mantoli în mijlocul autostrăzii trebuia să fi cunoscut îndeaproape traficul probabil la acea oră; Ralph avea această cunoştinţă. Şi am înţeles şi semnificaţia faptului

că era o noapte zăpuşitoare.

— Vrei să spui că vremea are vreo legătură cu această crimă? întrebă Frank Schubert.

— Categoric; în două feluri deosebite, care amândouă urmau să-i dea lui Ralph un alibi foarte bun, pe care el nu şi-l plănuise în niciun fel. De îndată ce mi-am amintit de arşiţa acelei nopţi, o puternică piedică în a-l suspecta pe Ralph a dispărut şi am ştiut că de data asta găsisem omul. Cunoşteam motivul, stabilisem posibilitatea, iar ca individ i se potrivea perfect schema de conduită a asasinului.

— Ce-a făcut el, exact? întrebă Endicott.

— A plecat devreme spre slujbă, ca s-o poată vedea pe Dolores. Ea i-a dat limpede de înţeles că ori „are grijă de ea", ori va avea de suportat consecinţele. Ca să scape din încurcătură, s-a gândit că-i trebuiau bani; dar nu avea nimic pus deoparte, iar salariul era cu totul insuficient. Era pus la zid, sau cel puţin aşa credea.

— Dar fata, de fapt, nici nu era însărcinată, interveni Duena.

— E adevărat, zise Tibbs. Cum de v-aţi dat seama?

Fata se uită la el, apoi vorbi:

— În ziua când am văzut-o. Îţi sărea în ochi. Nu vroia nimic de la nimeni – decât să fie lăsată în pace. Şi-apoi, a şi declarat că nu putea să fie examinată.

— Spune mai departe, îi ceru Gillespie lui Tibbs.

— În noaptea aceea, Ralph mergea cu maşina spre slujbă, gândindu-se ce să facă. Hotărî că trebuie să fure de la cineva. Întrebarea era – de la cine? Cu câteva minute înainte, domnul Endicott îl lăsase pe maestrul Mantoli la hotel, un hotel de mâna a doua fără aer condiţionat. Preocupat şi entuziasmat de proiectul festivalului muzical, maestrul Mantoli şi-a dat probabil seama că nu va putea adormi imediat şi s-a hotărât să se

plimbe puțin. Vă amintiți că v-am întrebat dacă obișnuia să ia astfel de hotărâri neașteptate? În același timp, m-am interesat dacă i se întâmpla să se împrietenească ușor cu oamenii și dacă ar fi putut să nu aibă încredere în cineva numai pentru că ar fi făcut parte dintr-o categorie socială inferioară?

— Și v-am spus că era impulsiv și că era dornic să se împrietenească cu tot felul de oameni, zise Duena.

— Da, mi-ați spus. Și am înțeles cum s-a întâmplat. Ralph, venind pe stradă cu mașina, l-a recunoscut pe maestrul Mantoli cu înfățișarea lui atât de deosebită, cel puțin în acest oraș. Iată, și-a spus Ralph, ocazia. A oprit mașina și s-a oferit să-l conducă pe domnul Mantoli prin oraș, și el a acceptat.

Când mi s-a spus pentru prima dată că arma crimei a fost găsită lângă arena de concerte, am presupus că asta îl implica pe domnul Kaufmann. Era complet greșit. Ralph i-a spus că nu văzuse arena de concerte, și maestrul Mantoli s-a oferit să i-o arate. Și el voia s-o mai vadă o dată, deoarece chiar în seara aceea fuseseră stabilite planurile festivalului.

Așa că s-au dus în arenă, maestrul Mantoli pentru motivele pe care le-am spus, Ralph ca să-i fure atâția bani câți îi trebuiau ca să-și rezolve problema. Au coborât la marginea arenei și au rămas privind aranjamentul. Spectatorii – sau mai degrabă auditorii – urmau să stea pe buturugi, cel puțin în primul sezon. Ultimele rânduri abia fuseseră aranjate, și bucăți de lemn erau împrăștiate peste tot. Ralph a ridicat una din ele, gândindu-se cum s-o folosească. Atunci i-a venit ideea să-l pocnească nu prea tare, iar mai târziu să pretindă că amândoi fuseseră atacați pe la spate de persoane necunoscute. În momentul când i-a dat lovitura fatală, intenția lui era doar să-l amețească.

— Atunci, a fost... în parte un accident? întrebă Duena.

— Da. Atac cu armă ucigătoare şi omucidere, nu crimă cu premeditare.

— Îmi pare bine, zise fata cu glas liniştit.

— Când maestrul Mantoli a căzut la pământ în nesimțire, Ralph a fost cuprins de panică. Prima pornire a fost umanitară, să-l ducă pe omul pe care tocmai îl lovise la un doctor. Îl treceau acum sudori reci şi îi era groaznic de frică. L-a cărat pe maestrul Mantoli câțiva paşi până la maşină, l-a vârât înăuntru şi s-a întors în oraş. Pe când trecea prin centrul oraşului, şi-a dat seama ce a făcut. A oprit pe o stradă lăturalnică, a luat portofelul victimei din care a scos destui bani ca să-şi rezolve problema inițială şi apoi a lăsat corpul în mijlocul şoselei, cu portofelul alături. Apoi a gonit spre bufet, ajungând cu întârziere la lucru, ceea ce făcea cu regularitate de două sau trei ori pe săptămână.

— Dar de ce în mijlocul şoselei? întrebă Grace Endicott, făcând ochii mari.

— A crezut că vina va cădea asupra vreunui automobilist din aceia care fug de la locul accidentului. Amplasarea cadavrului era un element major, dar câtăva vreme nu mi-am dat seama de importanța lui.

— Şi temperatura? întrebă George Endicott.

— A, da, temperatura i-a furnizat lui Ralph două avantaje. Primul, a făcut ca traficul să fie aproape nul, şi al doilea, a întârziat descoperirea cadavrului.

— Stați puțin, îl întrerupse Frank Schubert. Ce-i cu inginerul care a trecut şi el cu maşina pe acolo?

— Când a fost aici, nimeni nu l-a întrebat pe el ora exactă când a trecut prin oraş. Ralph a declarat că a fost cu patruzeci şi cinci de minute înainte ca Sam să găsească cadavrul. O declarație pe care Gottschalk nici

n-a contrazis-o măcar, deoarece nu ştia când a fost găsit cadavrul. El a trecut prin oraş pe când Ralph îşi jefuia victima. Ralph a remarcat maşina neobişnuită şi, când omul s-a oprit la bufet la întoarcere, Ralph a chemat poliția, sperând că Gottschalk va fi arestat pentru a fi fugit de la locul accidentului.

Grace Endicott clătină din cap:

— Ce groaznică pervertire e în mintea acestui băiat. Nici nu-mi pot închipui. E ca un animal.

— Şi acum restul despre noaptea aceea zăpuşitoare, îl îmboldi Gillespie.

— A da, temperatura neobişnuită i-a dat lui Ralph un alibi la care nici nu se aştepta. Când internistul a venit cu ambulanța şi a fixat timpul morții, a procedat ca de obicei, apreciind cât de multă căldură a pierdut corpul. Dar nu a ținut seamă de neobişnuita zăpuşeală din acea noapte, aşa că aprecierea lui a fost considerabil alături de realitate. Temperatura nopții a păstrat literalmente corpul cald. Şi până când n-a fost doborâtă această obiecție majoră, care era alibiul lui Ralph, n-am putut fi sigur că el era omul.

Tibbs păru deodată foarte obosit.

— Cam asta este totul, conchise el. Am intrat la bufet şi am cerut o ceaşcă cu lapte. Dacă aş fi cerut un pahar de carton, poate că m-ar fi servit. Dar gândul că-i cer o ceaşcă l-a scos din sărite şi, când am făcut o scenă pretinzând că aveam dreptul să mănânc şi eu la bufet, şi-a ieşit din minți şi s-a repezit la mine să mă bată. Atunci am putut şi eu să pun mâna pe el. N-ar fi trebuit să procedez astfel, dar doream să am o satisfacție. Atât de limpede şi-a exprimat disprețul pentru rasa mea, considerându-se în totul superior, încât am vrut să-i dau o lecție foarte importantă. A fost o copilărie, recunosc.

Bill Gillespie îl conducea pe Virgil Tibbs la gară. După ce parcă maşina în faţa peronului, coborî şi îi luă repede valiza. Tibbs înţelese şi-l lăsă să i-o ducă. Gillespie porni spre locul unde avea să oprească trenul şi puse jos valiza în faţa singurei bănci care oferea un confort limitat celor ce aveau de aşteptat.

— Virgil, aş vrea să stau până vine trenul, dar sincer să-ţi spun, mor de somn, vorbi Gillespie. Te superi dacă plec?

— Bineînţeles că nu, domnule şef.

Tibbs aşteptă un moment înainte de a vorbi din nou.

— Credeţi că ar fi bine să stau aici? E o noapte foarte plăcută.

Gillespie ştia, fără să se uite, că banca era marcată „ALBI". Totuşi, trecuse de miezul nopţii şi gara era pustie.

— Nu cred că are vreo importanţă, răspunse el. Dacă te întreabă cineva ceva, spune-i că eu ţi-am spus să stai acolo.

— În regulă, spuse Tibbs.

Gillespie făcu doi paşi, apoi se întoarse spre el.

— Mulţumesc, Virgil, spuse.

— Mi-a făcut plăcere, domnule şef.

Gillespie mai voi să spună ceva, încercă, dar nu reuşi. Omul din faţa lui era negru, şi lumina lunii accentua contrastul cu albul ochilor.

— Ei, noapte bună, spuse în cele din urmă.

— Noapte bună, domnule.

Şeful poliţiei se gândi să-i strângă mâna, dar se răzgândi. O făcuse o dată, şi era destul. Dacă ar face-o din nou, ar putea fi o mişcare greşită.

Şi Gillespie porni spre maşină.

SFÂRŞIT